

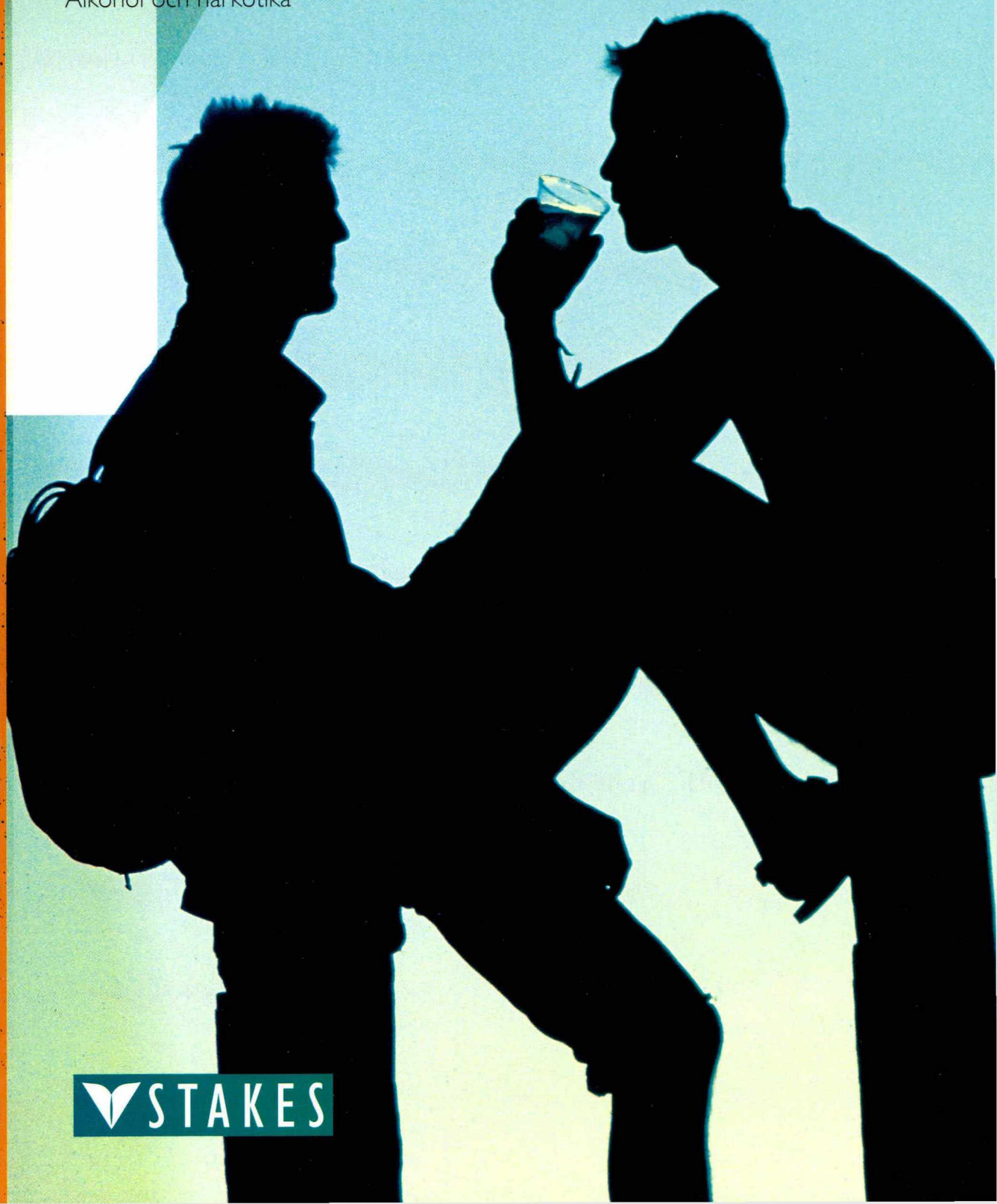
Päihdetilastollinen vuosikirja 2002

Alkoholi ja huumeet

Rusmedelsstatistisk
årsbok 2002

Alkohol och narkotika

Yearbook of Alcohol and
Drug Statistics 2002

Päihdetilastollinen vuosikirja 2002

Alkoholi ja huumeet

Rusmedelsstatistisk årsbok 2002

Alkohol och narkotika

Yearbook of Alcohol and

Drug Statistics 2002

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information
Ritva Hein (09) 3967 2494
Ari Virtanen (09) 3967 2378
Lennart Wahlfors/STTV (09) 3967 2717

SVT

Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Toimitusneuvosto – Redaktionsråd – Editorial board
Hannu Hämäläinen, puheenjohtaja – ordförande – chairman
Esa Arajärvi
Mika Gissler
Ritva Hein
Olli Nylander
Salla Säkkinen

Taitto – Lay-out: Sirpa Virtanen
Kansikuva – Omslagsbild: Gorilla/Nana Reimers

ISBN 951-33-1356-5
ISSN 0785-4625 (Sosiaaliturva)
ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

Gummerus Kirjapaino Oy
Saarijärvi 2002

Tekijät - Författare - Authors

STAKES: Ritva Hein
Ari Virtanen
STTV: Lennart Wahlfors

Julkaisija - Utgivare - Publisher

Stakes
Kustantaja - Förläggare - Publisher
Stakes

Julkaisun nimi - Titel - Title

Päihdetilastollinen vuosikirja 2002. Alkoholi ja huumeet - Rusmedelsstatistisk Årsbok 2002. Alkohol och narkotika - Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2002.

Julkaisun sarja ja numero - Serie och nummer - Publication series and number

SVT, Suomen Virallinen Tilasto, Finlands Officiella Statistik, Official Statistics of Finland;
Sosiaaliturva, Socialskydd, Social Security 2002:3

Tiivistelmä - Sammandrag - Abstract

Päihdetilastollinen vuosikirja sisältää tietoja päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista sekä päihdehuollosta. Lisäksi vuosikirjassa on tietoja alkoholijuomien, huumausaineiden ja päihteenä käytettyjen lääkeaineiden kulutuksesta ja käytöstä, alkoholijuomien hinnoista, alkoholijuomien tuotannosta ja kaupasta. Julkaisun tiedot esitetään aikasarjoina. Viimeisimmän vuoden tietoja käsitellään syventävästi taulukoissa ja yleiskatsauksessa.

Rusmedelsstatistisk Årsbok innehåller uppgifter om rusmedels hälsomässiga och sociala skadeverkningar samt om rusmedelsvården. Ytterligare presenteras i årsboken uppgifter om alkoholkonsumtion och missbruk av narkotiska ämnen och läkemedel samt uppgifter om alkoholpriser och production av och handel med alkoholdrycker. Uppgifterna i publikationen presenteras som tids-serier. Det senaste årets uppgifter behandlas fördjupande i tabeller och i allmän översikt.

Yearbook of Alcohol and Drug Statistics contains informatin about the ill effeces of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicants abusers. Subjects dealt with also include data on the consumption of alcoholic beverages, narcotics and pharmaceuticals abuse, prices of alcoholic beverages and the production of and trade in alcoholic beverages. The information in the yearbook is presented as time series, with an indepth look given at the previous year's information in the tables and in overview.

Avainsanat - Nyckelord - Keywords

Alkoholi, huume, huumausaine, tilasto, yleiskatsaus.
Alkohol, narkotika, narkotiska ämnen, rusmedel, statistik, översikt.
Alcohol, drug, narcotic, intoxicant, statistic, overview.

ISSN 0785-4625 (Sosiaaliturva)

1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

ISBN

951-33-1356-5

Kokonaissivumäärä - Antal sidor - No. of pages 138

Kieli - Språk - Language

Suomi, ruotsi, englanti - Finska, svenska, engelska - Finnish, swedish, english

Hinta - Pris - Price

18,50 EUR sis. alv - inkl.moms - incl. VAT

Jakaja ja myyjä - Distribution och försäljning - Distribution and sale

Stakes, PL 220, 00531 Helsinki, puh. 09 3967 2190 tai automaatti (09) 3967 2308, faksi 09 3967 2450
Stakes, PB 220, 00531 Helsingfors, tel. 09 3967 2190 eller automat (09) 3967 2308, fax 09 3967 2450
Stakes, P.O.Box 220, 00531 Helsinki, tel +358 9 3967 2190 and +358 9 3967 2308, telefax +358 9 3967 2450

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2002

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2002, Alkoholi ja huumeet, on päihdealan yleisteos, joka antaa kokonaiskuvan Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä päihdetilanteen kehityksestä. Sen lisäksi se sisältää tietoja myös muista maista.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt kuudentena vuosikertana. Alkoholijärjestelmän muutoksesta vuoden 1995 alussa on esitetty tarkempi kuvaus vuoden 1997 vuosikirjassa. Päihdetilastollinen vuosikirja on jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mutta sen sisältöä on laajennettu käsittämään myös huumausaineet ja päihdetarkoitukseen käytetyt lääkkeet.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Stakesin StakesTieto -yksikön sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet Stakesista kehittämisspäälikkö Ritva Hein ja suunnittelija Sirpa Virtanen ja STTV:stä tietohallintopäälikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet STTV:ssä erikoissuunnittelija Merja Hietala ja Stakesissa erikoissuunnittelija Ari Virtanen, suunnittelija Airi Partanen, erikoistutkija Esa Österberg ja suunnittelija Paula Ruuth.

Helsingissä, marraskuussa 2002

Hannu Hämäläinen
Tulosaluejohtaja

Ritva Hein
Kehittämisspäälikkö

RUSMEDELSSTATISTISK ÅRSBOK 2002

Alkohol och narkotika

Rusmedelsstatistisk årsbok 2002 är ett allmänt verk om rusmedel och ger en helhetsbild av alkohol- och narkotikasituationen samt av rusmedelssituationens utveckling i Finland. Därtill innehåller årsboken även uppgifter om situationen i andra länder

Rusmedelsstatistisk årsbok utkommer nu för sjätte året. Om ändringen i alkoholsystemet i början av 1995 har en noggrannare beskrivning getts i årsboken av 1997. Rusmedelsstatistisk årsbok är en fortsättning på den tidigare alkoholstatistiska årsboken vilken Alko har publicerat sedan år 1932. Årsbokens innehåll har utvidgats att även omfatta narkotika och läkemedel som används som rusmedel.

Rusmedelsstatistisk Årsbok görs i samarbete med enheten för StakesInformation vid Stakes och Produkttillsynscentralen för social- och hälsovård (STTV). Ansvariga redaktörer för årsboken är utvecklingschef Ritva Hein och planerare Sirpa Virtanen (Stakes) och data-administrationschef Lennart Wahlfors vid STTV. Publikationen har utarbetats av specialplanerare Merja Hietala (STTV) och specialplanerare Ari Virtanen, planerare Airi Partanen, specialforskare Esa Österberg och planerare Paula Ruuth (STAKES).

Helsingfors, i november 2002

Hannu Hämäläinen
Direktör för resultatområdet

Ritva Hein
Utvecklingschef

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2002

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2002 gives an overview of the drug and alcohol situation in Finland and discusses the developments in the intoxicant situation. It also contains information on other countries.

This is the sixth time the Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is published. The changes having taken place in the alcohol policy system in early 1995 are more closely described in the 1997 Yearbook. The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics replaces the Alcohol Statistical Yearbook published by ALKO Inc., the Finnish alcohol monopoly, since 1932. The Yearbook has been expanded to comprise narcotics and medicines used as narcotics.

The Yearbook resulted from collaboration between the StakesInformation Unit at the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) and the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV). The editors in charge were Development Manager Ritva Hein and Planner Sirpa Virtanen of STAKES and Chief of Data Administration Lennart Wahlfors of STTV. The following persons participated in the compilation of the Yearbook: Senior Planner Merja Hietala of STTV and Senior Planner Ari Virtanen, Planerar Airi Partanen, Senior Researcher Esa Österberg and Planner Paula Ruuth of STAKES.

In Helsinki, November 2002

Hannu Hämäläinen
Director of Division

Ritva Hein
Development Manager

SISÄLLYS:

Alkusanat

Yleiskatsaus

1. <i>Alkoholiolojen kehitys</i>	11
1.1. Alkoholipolitiikan peruslinja	12
1.2. Alkoholijuomien kulutus vuonna 2001	12
1.3. Alkoholijuomien käytön laajuus	13
1.4. Alkoholijuomien kulutuksesta aiheutuvat haitat	13
1.5. Alkoholitalous	13
2. <i>Huumeolojen kehitys</i>	14
2.1. Huumeusainepolitiikan peruslinja	14
2.2. Huumeiden käytön laajuus	14
2.3. Huumeiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia	15
2.4. Huumehoitojärjestelmän kehitys	17
3. <i>Alkoholijuomien lupa- ja valvontakäytännöt</i>	17
3.1. Vähittäismyynti	18
3.2. Anniskelu	19
3.3. Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö	19
3.4. Mainonta	20

Käytetyt käsitteet	43
---------------------------	----

Tilastoaineisto ja tietosisältö	52
--	----

Taulukot

Päihteiden kulutus ja käyttö

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti	58
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina	58
3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1992-2001	59
4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001	60
5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001	61
6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001	62
7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1992-2001	63
8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1992-2001	64
9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1992-2001	65
10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1992-2001	66
11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1992-2001	67
12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1992-2001	68
13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuonna 2001	70
14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2001	71
15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2001	72
16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2001	73
17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 2001	74
18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2001	75
19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2001	76
20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2001	77
21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1996-2000	79
22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 2000	80
Alkoholin käyttö	
23. Raittiiden osuus sukupuolen ja iän mukaan	81
24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18-vuotiaat	83

Huumeiden käyttö

25.	Viimeksi kuluneen vuoden aikana ainakin kerran huumeita käyttäneet 15-16 vuotiaat, %	85
26.	Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992, 1998 ja 2000	85
27.	Huumeita kokeilleiden osuus varusmiehistä	85
28.	Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien määrä Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 1998	86
29.	Kannabiksen kokeilu tai käyttö EU-maissa	86

Päihdeiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Liikenne

30.	Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 1997-2001	89
31.	Liikennejuopumustapaukset vuosina 1997-2001	90
32.	Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2001	92

Säilönnöt

33.	Päihtyneiden säilönnöt maakunnittain vuosina 2000-2001	93
-----	--	----

Päihderikollisuus

34.	Väkivaltarikollisuus vuosina 1997-2001	94
35.	Huumausainerikollisuus vuosina 1980-2001	95
36.	Takavarikoidut huumausaineet, kg, vuosina 1983-2001	96
37.	Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1995-2001	96
38.	Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 1997-2001	97

Sairalahoito

39.	Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin vuonna 2001	99
40.	HIV-tartunnat sekä suomensisäisen huumeiden käytön välityksellä saatujen tartuntojen osuus vuosina 1996-2001	99
41.	Alkoholisairauksien hoitojaksot vuosina 1992-2001	100
42.	Huumesairauksien hoitojaksot vuosina 1992-2001	102

Päihdehuolto

43.	Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 1997-2001	104
44.	Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat vuonna 2001	105
45.	Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa vuonna 2001	105
46.	Päihdehuollon huumehoitoasiakkaiden päihdekäyttö vuosina 1998-2001	106
47.	Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret v. 1995-2001	107

Päihde-eläkkeet

48.	Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1997-2001	108
49.	Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1997-2001	109

Päihdekuolemat

50.	Alkoholin käytön seurauksena kuolleet vuosina 1997-2001	110
51.	Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1993-2001	107
52.	Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1991-2001	107

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Hinnat

53.	Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä vuosina 1992-2001	113
54.	Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 1992-2001	114

Jakeluverkosto

55.	Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1992-2001	115
56.	Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1992-2001	116

Valvonta

57.	Väkiviinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1992-2001	117
58.	Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1992-2001	117
59.	Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1992-2001	118
60.	Mainonnan valvonta vuosina 1999-2001	119

Työllisyys	
61.	Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 120
62.	Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-2001 121
Talous	
63.	Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1992-2001 122
64.	Valtion alkoholitulot vuosina 1995-2001 123
65.	Päihdehuollon menot ja tulot vuosina 1994-2000 123
66.	Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 2000 124
Tuotanto	
67.	Alkoholijuomien valmistus ja astiointi vuosina 1993-2001 126
68.	Väkiviinan valmistus ja kotimaan myynti vuosina 1993-2001 126
Kauppa	
69.	Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1995-2001 127
70.	Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2001 127
71.	Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 1997-2001 128
72.	Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001 129
73.	Alkoholijuomien myynti vuosina 1992-2001 130
74.	Alkoholijuomien tuonti vuosina 1995-2001 131
75.	Alkoholijuomien vienti vuosina 1995-2001 132

Kuviot

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1.	Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 57
Kuvio 2.	Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 57
Kuvio 3.	Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 58
Kuvio 4.	Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2001 69
Kuvio 5.	Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2000 78

Alkoholin käyttö

Kuvio 6.	Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin 81
Kuvio 7.	Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18-vuotiaat 82

Huumeiden käyttö

Kuvio 8.	Kannabiksen kokeilu tai käyttö EU-maissa 84
Kuvio 9.	Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992, 1998 ja 2001 87
Kuvio 10.	Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995 ja 1999 87

Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Kuvio 11.	Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1991, 1995 ja 1999 88
Kuvio 12.	Alkoholi ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaindeksejä 88

Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito

Kuvio 13.	Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla 98
-----------	---

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Kuvio 14.	Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä 112
Kuvio 15.	Alkoholijuomien jakeluverkosto 112

Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa

Kuvio 16.	Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet 125
-----------	---

LIITE:

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia 133
--

INNEHÅLL:

Förord

Allmän översikt

<i>1. Alkoholägets utveckling</i>	21
1.1. Alkoholpolitikens grundlinje	22
1.2. Alkoholkonsumtion år 2001	22
1.3. Alkoholkonsumtionens omfattning	23
1.4. Skadeverkningar till följd av alkoholkonsumtion	23
1.5. Alkoholekonomin	23
<i>2. Narkotikalägets utveckling</i>	24
2.1. Grundlinjen i narkotikapolitiken	24
2.2. Narkotikabrukets omfattning	25
2.3. Skadeverkningar i anslutning till narkotikabruk	25
2.4. Utvecklingen av narkotikabehandlingssystemet	27
<i>3. Tillstånds- och övervakningsfrågor</i>	27
3.1. Detaljhandel	28
3.2. Servering	29
3.3. Tillverkning, import, partiförsäljning och teknisk användning	29
3.4. Reklam	30

Använda begrepp	46
------------------------	----

Statistiskt material och innehåll	53
--	----

Tabeller

Konsumtion och bruk av rusmedel

Alkoholkonsumtion

1. Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	58
2. Icke statistikförd alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol	58
3. Alkoholkonsumtion per invånare åren 1992-2001	59
4. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001	60
5. Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001	61
6. Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001	62
7. Värde av alkoholkonsumtion åren 1992-2001	63
8. Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1992-2001	64
9. Värde av alkoholkonsumtion genom servering åren 1992-2001	65
10. Volym av alkoholkonsumtion åren 1992-2001	66
11. Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1992-2001	67
12. Volym av alkoholkonsumtion genom servering åren 1992-2001	68
13. Alkoholkonsumtion per invånare, landskap, år 2001	70
14. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol, landskap, år 2001	71
15. Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol, landskap, år 2001	72
16. Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol, landskap, år 2001	73
17. Värde av alkoholkonsumtion, landskap, år 2001	74
18. Volym av alkoholkonsumtion, landskap, år 2001	75
19. Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel, landskap, år 2001	76
20. Volym av alkoholkonsumtion genom servering, landskap, år 2001	77
21. Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder åren 1996-2000	79
22. Alkoholkonsumtion per invånare i några länder, per dryckesgrupp år 2000	80

Bruk av alkohol

23. Antalet nykterister enligt ålder och kön	81
24. Individer som dricker alkohol minst en gång om veckan, 12-18 åriga	83

Bruk av narkotika	
25.	Andel av 15-16-åringar som använt narkotika minst en gång under det senaste året 85
26.	Individer som prövat på eller använt cannabis enligt åldersgrupp åren 1992, 1998 och 2000 85
27.	Andel av värnpliktiga som prövat på narkotika 85
28.	Antalet användare av amfetamin och opiater i Finland och huvudstadsområdet år 1998 86
29.	Experimentering med eller användning av cannabis i EU-länder 86
<i>Skadeverkningar i anslutning till användning av rusmedel</i>	
Trafik	
30.	Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada åren 1997-2001 89
31.	Fall av trafiknykterhetsbrott åren 1997-2001 90
32.	I vägtrafikolyckorna dödade och skadade, alkoholfall år 2001 92
Omhändertagandena	
33.	Omhändertagandena av berusade, efter landskap, åren 2000-2001 93
Rusmedelsbrott	
34.	Våldsbrott åren 1997-2001 94
35.	Narkotikabrottslighet åren 1980-2001 95
36.	Narkotikabeslag, kg, åren 1983-2001 96
37.	Tullbeslagen av alkohol- och sprit (liter) åren 1995-2001 96
38.	Brott mot alkohollagstiftningen åren 1997-2001 97
Sjukhusvård	
39.	Rusmedelssjukdomar, vårdfall enligt åldersgrupp år 2001 99
40.	HIV-smittade och andel av smittade via intravenöst narkotikabruk åren 1996-2001 99
41.	Alkoholbetingade sjukdomar, vårdfall åren 1992-2001 100
42.	Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdfall åren 1992-2001 102
Missbrukarvård	
43.	Missbrukarvården åren 1997-2001 104
44.	Klienter i anstalter för missbrukare år 2001 105
45.	Vårdperioder i anstalter för missbrukare år 2001 105
46.	Narkotika användning av narkomaner vid rusmedelvården åren 1998-2001 106
47.	Barnskydds barn och unga personer och barn och unga i öppenvård under åren 1995-2001 107
Rusmedelspensioner	
48.	På grund av alkoholbetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1997-2001 108
49.	På grund av narkotikabetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1997-2001 109
Rusmedelsdödsfall	
50.	Dödsfall till följd av alkohol åren 1997-2001 110
51.	Dödsfall i alkoholbetingade sjukdomar åren 1992-2001 107
52.	Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd åren 1991-2001 107
<i>Reglering av alkoholkonsumtionen</i>	
Prisen	
53.	Nominella prisindex för alkoholkonsumtion åren 1992-2001 113
54.	Realprisindex för alkoholkonsumtion åren 1992-2001 114
Nätet för distribution	
55.	Distributionsnät för detaljhandel av alkoholdrycker åren 1992-2001 115
56.	Distributionsnät för servering av alkoholdrycker åren 1992-2001 116
Kontroll	
57.	Åtgärder i samband med kontroll av industriella alkohol- och spritförbrukningen åren 1992-2001 117
58.	Åtgärder i samband med kontroll av detaljhandel åren 1992-2001 117
59.	Åtgärder i samband med serveringskontroll åren 1992-2001 118
60.	Reklamtillsyn åren 1999-2001 119
Sysselsättningen	
61.	Anställda inom alkoholindustrin och handel 120
62.	Restaurangernas personal åren 1988-2001 121

Ekonomi

63.	Konsumenternas alkoholutgifter enligt distributionsväg och deras andel av de privata konsumtionsutgifterna åren 1992-2001	122
64.	Statens alkoholintäkter åren 1995-2001	123
65.	Rusvårdens utgifter och inkomster åren 1994-2000	123
66.	Skadekostnader per huvudgrupp år 2000	124
Produktion		
67.	Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker åren 1993-2001	126
68.	Tillverkning och inhemsk försäljning av sprit åren 1993-2001	126
Handel		
69.	Leveranserna av alkoholfria drycker åren 1995-2001	127
70.	Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker år 2001	127
71.	Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp åren 1997-2001	128
72.	Försäljning av alkoholdrycker enligt distributionsväg i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001	129
73.	Försäljning av alkoholdrycker åren 1992-2001	130
74.	Import av alkoholdrycker åren 1995-2001	131
75.	Export av alkoholdrycker åren 1995-2001	132

Diagram:

Alkoholkonsumtion

Diagram 1.	Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	57
Diagram 2.	Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 %-ig alkohol	57
Diagram 3.	Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare	58
Diagram 4.	Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare, landskap, år 2001	69
Diagram 5.	Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder år 2000	78

Bruk av alkohol

Diagram 6.	Ungdomar som konsumerar alkohol enligt åldersgrupp	81
Diagram 7.	Individer som dricker alkohol minst en gång i månad, 12-18 åriga	82

Bruk av narkotika

Diagram 8.	Experimentering med eller användning av cannabis i EU-länder	84
Diagram 9.	Andel av vuxna som prövat på eller använt cannabis åren 1992, 1998 och 2000	87
Diagram 10.	Andel av ungdomarna som prövat på eller använt cannabis åren 1995 och 1999	87

Skadeverkningar i anslutning till användning av rusmedel

Diagram 11.	Missbrukarklienter inom social- och hälsovården åren 1991, 1995 och 1999	88
Diagram 12.	Alkohol och narkotika, index för experiment, användning och skador	88

Rusmedelsbetingad sjukhusvård

Diagram 13.	Vårdperioderna i sjukhusens bäddavdelningar	98
-------------	---	----

Reglering av alkoholkonsumtionen

Diagram 14.	Realprisindex för alkoholkonsumtion	112
Diagram 15.	Nätet för distribution av alkoholdrycker	112

Produktion och handel av alkoholdrycker

Diagram 16.	Ramen av alkoholproduktionen och -handeln	125
-------------	---	-----

BILAGA:

Utveckling av lagstiftning i fråga om rusmedel och händelser med inverkan på rusmedelsläget	135
---	-----

CONTENTS:

Foreword

Overview

<i>1. Development of alcohol situation</i>	32
1.1. Alcohol policy guidelines	33
1.2. Alcohol consumption in 2001	33
1.3. Prevalence of alcohol use	34
1.4. Detrimental effects of alcohol consumption	34
1.5. Alcohol economy	34
<i>2. Drug situation</i>	35
2.1. The basis of narcotics policy	35
2.2. Prevalence of drug use	36
2.3. Detrimental effects of drug use	36
2.4. Development of the drug-treatment system	38
<i>3. Licensing and control</i>	38
3.1. Retail sale	39
3.2. Licensed serving	40
3.3. Production, import, wholesale and technical use	40
3.4. Advertising	42

Concepts used in this publication	49
--	----

Statistical material and data content	54
--	----

Tables

Consumption and use of intoxicants

Consumption of alcoholic beverages

1. Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol	58
2. Non-statistical consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol	58
3. Consumption of alcoholic beverages per capita in 1992-2001	59
4. Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, in 1992-2001	60
5. Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, in 1992-2001	61
6. Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, in 1992-2001	62
7. Value of consumption of alcoholic beverages in 1992-2001	63
8. Value of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1992-2001	64
9. Value of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1992-2001	65
10. Volume of consumption of alcoholic beverages in 1992-2001	66
11. Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1992-2001	67
12. Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1992-2001	68
13. Consumption of alcoholic beverages per capita, by province, in 2001	70
14. Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, by province, in 2001	71
15. Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, by province, in 2001	72
16. Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, by province, in 2001	73
17. Value of consumption of alcoholic beverages, by province, in 2001	74
18. Volume of consumption of alcoholic beverages, by province, in 2001	75
19. Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets, by province, in 2001	76
20. Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving, by province, in 2001	77
21. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1996-2000	79
22. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, by type of beverages, in 2000	80

Use of alcohol

23. Prevalence of abstainers, men and women by age groups	81
24. Individuals drinking alcohol at least once a week, 12-18 year-olds	83

Use of narcotics

25.	15-16-year-olds who have used drugs at least once in last twelve month, %	85
26.	Experimental or habitual use of cannabis by age group in 1992, 1998 and 2000	85
27.	Experimental use of drugs among conscripts	85
28.	Number of amphetamine and opiate users in Finland and in the Greater Helsinki Area in 1998	86
29.	Experimental or habitual use of cannabis in EU-countries	86

Detrimental effects related to the use of intoxicants

Traffic

30.	Alcohol-related cases involving personal injury in road traffic accidents in 1997-2001	89
31.	Cases of road temperance offences in 1997-2001	90
32.	Persons killed or injured in accidents under the influence of alcohol in 2001	92

Taken in custody

33.	Number of cases taken in custody for drunkenness, by province, in 2000-2001	93
-----	---	----

Crimes involving intoxicants

34.	Violent crimes in 1997-2001	94
35.	Drug-related criminality in 1980-2001	95
36.	Drug seizures, kg, in 1983-2001	96
37.	Alcohol and spirit seizures by Customs (litres) in 1995-2001	96
38.	Offences against the Alcohol Act in 1997-2001	97

Hospital treatment

39.	Intoxicant-related illnesses, hospital care periods by age group in 2001	99
40.	HIV-notifications and proportion of intravenous drug use transmission in 1996-2001	99
41.	Alcohol-related illnesses, hospital care periods in 1992-2001	100
42.	Drug-related illnesses, hospital care periods in 1992-2001	102

Welfare of intoxicant abusers

43.	Welfare for substance abusers in 1997-2001	104
44.	Clients in institutional care for substance abusers in 2001	105
45.	Care periods in institutional care for substance abusers in 2001	105
46.	Intoxicants used by drug users visiting intoxicant abuse clinics in 1998-2001, according to Drug Treatment Demand Data Collection	106
47.	Placements of children and young persons in substitute and non-institutional care in 1995-2001	107

Intoxicant-related pensions

48.	Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of alcohol-related illnesses in 1997-2001	108
49.	Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of drug-related illnesses in 1997-2001	109

Intoxicant-related deaths

50.	Alcohol-related deaths in 1997-2001	110
51.	Deaths of alcohol-related illnesses in 1992-2001	107
52.	Deaths associated with classical drug findings in autopsies in 1991-2001	107

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Prices

53.	Nominal price indices for consumption of alcoholic beverages in 1992-2001	113
54.	Real price indices for consumption of alcoholic beverages in 1992-2001	114

Distribution network

55.	Distribution network for alcoholic beverages through retail outlets in 1992-2001	115
56.	Distribution network for alcoholic beverages through licensed serving in 1992-2001	116

Control

57.	Control of sale and use of industrial ethyl alcohol in 1992-2001	117
58.	Control measures related to sale through retail outlets in 1992-2001	117
59.	Control measures related to licensing supervision in 1992-2001	118
60.	State Control of Alcohol Advertising in 1999-2001	119

Employment

61. Persons employed by the alcohol industry and trade 120
62. Personnel at licensed premises in 1988-2001 121

Economy

63. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure in 1992-2001 122
64. State revenues from alcohol in 1995-2001 123
65. Expenditure and revenue of the welfare of intoxicant abusers in 1994-2000 123
66. Costs of detrimental effects by main category in 2000 124

Production

67. Production and bottling of alcoholic beverages in 1993-2001 126
68. Production and domestic sales of industrial ethyl alcohol in 1993-2001 126

Sale

69. Deliveries of non-alcoholic beverages in 1995-2001 127
70. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages in 2001 127
71. Sales of alcoholic beverages per drink category in 1997-2001 128
72. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100 % alcohol, in 1992-2001 129
73. Sales of alcoholic beverages in 1992-2001 130
74. Imports of alcoholic beverages in 1995-2001 131
75. Exports of alcoholic beverages in 1995-2001 132

Figures:

Consumption of alcoholic beverages

- Figure 1. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol 57
Figure 2. Division of the consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100 % alcohol 57
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol 58
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol, by province, in 2001 69
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 2000 78

Use of alcohol

- Figure 6. Alcohol drinking among young people by age group 81
Figure 7. Individuals drinking alcohol at least once a month, 12-18-year-olds 82

Use of narcotics

- Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in EU-countries 84
Figure 9. Shares of adults who have experimented with or used cannabis in 1992, 1998 and 2000 87
Figure 10. Shares of young who have experimented with or used cannabis in 1995 and 1999 87

Detrimental effects related to the use of intoxicants

- Figure 11. Substance abusers in social and health services in 1991, 1995 and 1999 88
Figure 12. Experimenting, use and harm indices for alcohol and drugs 88

Hospital treatment related to the use of intoxicants

- Figure 13. Hospital inpatient care periods 98

Regulating the consumption of alcoholic beverages

- Figure 14. Real price indices for consumption of alcoholic beverages 112
Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages 112

Production and trade of alcoholic beverages

- Figure 16. Frame of the production and trade in alcoholic beverages 125

APPENDIX:

- Legislation and other issues with an impact on the drug and alcohol situation 137

1. Alkoholiolojen kehitys

Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen kasvu on voimistunut. Vuonna 2001 kulutus kasvoi 4,6 prosenttia edellisestä vuodesta, kun keskimääräinen vuosikasvu 1990-luvun puolivälistä alkaen on ollut noin puolitoista prosenttia vuodessa. Tilastoidun kulutuksen kasvu on jatkunut alkuvuonna 2002.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus, johon lasketaan tilastoidun alkoholikulutuksen lisäksi tilastoimaton alkoholikulutus (turistialkoholi, salakuljetus, laiton ja laillinen kotivalmistus sekä korvikealkoholi) on 1990-luvun puolivälin jälkeen pysynyt vajaassa 9 litrassa 100 %:n alkoholia asukasta kohti. Vuonna 2001 myös alkoholijuomien kokonaiskulutus kasvoi.

Alkoholin kulutuksen voidaan odottaa edelleen kasvavan lähivuosina. Euroopan Unionin jäsenyys tulee lieventämään alkoholijuomien matkustajatuontia koskevia rajoituksia olennaisesti vuonna 2004. Vuoden 2002 budjettiriihessä päädyttiin nostamaan vain oluen tuontikiintiötä vuoden 2003 alussa. Samalla alkoholijuomien valmisteverot päätettiin pitää ennallaan vuonna 2003.

Vuosittain alkoholin käyttö aiheuttaa 2 500 - 3 100 kuolemaa, sairaaloiden vuodeosastoilla kirjataan 25 000 - 33 000 alkoholin käyttöön liittyvää hoitajaksoa ja päihdehuollon laitoksissa hoidetaan runsaat 11 000 henkeä. Kasvava alkoholin kulutus tulee lisäämään päihteisiin liittyvien terveys- ja sosiaalipalvelujen tarvetta ja käyttöä. Myös alkoholiin liittyvät lieveilmiöt tullevat lisääntymään. Järjestyshäiriöt ja huoli yleisestä turvallisuudesta on kasvanut. Väkivaltatapausten määrät niin kaduilla kuin kodeissa sekä häiritsevästi humalassa esiintyminen ovat lisääntyneet. Perinteisten alkoholipoliittisten keinojen, korkeiden hintojen ja rajoitetun saatavuuden rinnalle on entistä painokkaammin nostettu valvonnan tehostaminen, järjestyslain tiukentaminen kuin myös ehkäisevä päihdetyö, asennekasvatus, juomatapojen säätely, alkoholijuomien kaupan omavalvonta ja palvelujärjestelmän toimivuus.

Alkoholiasenteet ovat kiristyneet viime vuosina. Väestön yhä suurempi enemmistö on vallitsevien alkoholipoliittisten rajoitusten kannalla. Kun vuoden 2001 alussa Stakesin Suomen Gallupilla teettämän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia kannatti 54 prosenttia vastanneista, oli vastaava osuus 62 prosenttia vuonna 2002 suoritetussa tutkimuksessa. Nykyisten alkoholipoliittisten rajoitusten tiukentamista toivoi 20 prosenttia väestöstä ja 16 prosenttia olisi ollut edelleen lieventämässä niitä. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että alkoholipoliitiikan lieventämistä kannattavien osuus oli seitsemän vuotta sitten 42 prosenttia ja kiristämistä kannattavien osuus 13 prosenttia.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien ostoon oikeuttavia ikärajoja. Väkevien alkoholijuomien ostoon oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 84 prosenttia vastanneista ja 88 prosenttia piti viinien ja oluen 18 vuoden ostoikärajaa sopivana.

Alkoholijuomien hinnat eivät ole Suomessa alentuneet EU-jäsenyyden aikana. Tästä huolimatta alkoholijuomien hintoja sopivina pitävien osuus on lisääntynyt vuodesta 1998 vuoteen 2002 noin 10 prosenttiyksikköä. Vuonna 2002 väkevien alkoholijuomien ja oluen hintoja piti liian korkeana 55 prosenttia ja viinien hintoja 43 prosenttia vastanneista.

Väkeviä alkoholijuomia suomalaiset eivät halua galleria-tutkimusten mukaan päivittäistavarakauppoihin, eivätkä edes vahvaa olutta. Tammikuussa vuonna 2002 suoritetussa tutkimuksessa 87 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulisi saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 55 prosenttia. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä saa väestön valtaenemmistön tuen, sillä 85 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä. Viinejä elintarvikeliikkeistä haluaisi ostaa 54 prosenttia vastanneista.

1.1. Alkoholipolitiikan peruslinjat

Suomen alkoholipolitiikan päätavoitteita ovat alkoholin käytöstä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ennaltaehkäisy ja vähentäminen. Alkoholipolitiikan perustan muodostavat vuoden 1994 alkoholilaki sekä sosiaali- ja terveysministeriön linjaukset. Vuonna 1995 valmistui Suomen kansallinen alkoholiohjelma. Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi nimeltään "Onks tietoo?" valmistui vuonna 1997. Nämä alkoholiohjelmat pohjautuivat WHO:n Euroopan aluetoimiston alkoholiohjelmaan (European Alcohol Action Plan) vuodelta 1992.

WHO:n Euroopan aluetoimiston toinen alkoholiohjelma "Second European Alcohol Action Plan 2000-2005" hyväksyttiin syyskuussa 1999. Ohjelman tavoitteena on alkoholin aiheuttamien ongelmien vähentäminen, hoidon saatavuuden järjestämien sekä lasten ja nuorten suojeleminen alkoholiongelmilta. Suomen 2000-luvun alkoholiohjelma, "Yhteistyötä ja vastuuta", valmistui maaliskuussa 2001. Ohjelmassa painotetaan valtakunnallisen ja paikallisen tason yhteistyötä alkoholista aiheutuvien haittojen ehkäisyssä ja hoidossa.

Yhteistyö ja erityisesti kuntien rooli päihdeongelmien vähentämisessä ja ehkäisemisessä korostuu myös Sosiaali- ja terveysministeriön sosiaali- ja terveyden huollon tavoite- ja toimintaohjelmassa 2000-2002. Ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota nuorten alkoholin ja huumeiden käytön ehkäisyyn.

Vuonna 2001 WHO:n Euroopan aluetoimiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission järjestämässä kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin "Nuoret ja alkoholi" -julistus, jonka perusteena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholin aiheuttamilta haitoilta. Julistus perustuu Euroopan toiseen alkoholiohjelmaan ja Pariisissa vuonna 1995 hyväksytyyn julistukseen "European Charter on Alcohol".

Suomessa Alkoholipolitiikka 2000 -työryhmän mietintö "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" valmistui vuonna 2002. Työryhmä painottaa eri tahojen yhteistyötä ja verkottumisen tärkeyttä. Muistion uutena keskeisenä alkoholipoliittisena lähtökohtana on sosiaalisen vastuun painottaminen alkoholikysymyksessä perinteisten toimien ohella.

1.2. Alkoholijuomien kulutus vuonna 2001

Tilastojen mukaan alkoholijuomia kulutettiin vuonna 2001 sadan prosentin alkoholiksi muunnettuna 38,2 miljoonaa litraa. Tilastoitu kulutus kasvoi 4,6 prosenttia edellisestä vuodesta. Asukasta kohti alkoholia kulutettiin 7,3 litraa eli 0,3 litraa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus eli alkoholijuomien laillinen ja laitton kotivalmistus, matkustaja-alkoholin tuonti, salakuljetus ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttama alkoholi väheni hieman ja oli noin 1,7 litraa asukasta kohti. Tilastoimattoman kulutuksen osuus kokonaiskulutuksesta oli noin viidennes.

Alkoholijuomien kokonaiskulutus eli tilastoitu ja tilastoimaton kulutus nousi noin 9 litraan asukasta kohti vuonna 2001.

1.3. Alkoholijuomien käytön laajuus

Suomalaisesta aikuisväestöstä lähes 90 prosenttia käyttää alkoholia. Suurin osa juo alkoholia joko kohtuullisesti tai hyvin vähän. Alkoholin suurkuluttajia on arviolta 250 000 - 500 000 eli noin 6 - 12 prosenttia aikuisväestöstä. Miehistä joka kymmenes käyttää alkoholia vähintään neljä kertaa viikossa, naisista joka viideskymmenes. Miesten ja naisten alkoholinkäyttö on samanlaistunut. Naisten keskuudessa humalajuomien on lisääntynyt. Raittiiden osuudessa 15-69 -vuotiaista naisista ja miehistä on enää vain vähän eroa. Vuoden 2000 juomatapatutkimuksen mukaan raittiiden miesten osuus oli 8 ja raittiiden naisten osuus 9 prosenttia, kun vielä vuoden 1992 juomatapatutkimuksessa raittiiden miesten osuus oli 10 prosenttia ja raittiiden naisten osuus oli 18 prosenttia.

ESPAD -koululaistutkimusten mukaan nuorten humalakokeilut alkavat suurelta osin peruskoulun yläasteella 13-15-vuotiaana. Alle 12-vuotiaana ensimmäisen kerran humaltuneita oli hyvin vähän ja 12-vuotiaanakin humaltuminen oli hyvin harvinaista. Kolme neljästä 15-16-vuotiaasta työstä ja pojasta oli kokenut humalan ja vain 9 prosenttia oli oman ilmoituksensa mukaan raittiita. 1990-luvun loppupuolella 15-16-vuotiaiden alkoholin käytössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

1.4. Alkoholijuomien kulutuksesta aiheutuvat haitat

Alkoholin käytön seurauksena Suomessa kuoli vuonna 2001 noin 3 100 henkeä. Alkoholisairauksiin kuolleita oli 1 490, jonka lisäksi on arvioitu, että noin 700 hengellä oli alkoholi myötävaikuttavana kuolinsyynä eri sairauksissa. Päihdyksissä tapaturmaan ja väkivaltaan kuoli 887 henkeä ja päihtyneen uhri-
na on laskettu kuolleen 77 henkeä. Alkoholikuolemien osuus kaikista kuolemantapauksista vuonna 2001 oli 6 prosenttia. Miesten osuus alkoholikuolleisuudesta oli 82 prosenttia.

Vuonna 2001 sairaaloiden vuodehoito-osastoilla kirjattiin 33 156 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli joko pää- tai sivudiagnoosina. Miesten osuus näistä oli 80 prosenttia. Alkoholisairauksien vuodehoidossa olevista lähes neljännes oli 35-44 -vuotiaita ja runsas kolmannes 45-54 -vuotiaita. Päihdehuollon laitoksissa hoidettiin 11 424 asiakasta. Miesten osuus näistä oli 77 prosenttia. Yli puolet päihdehuollon laitoksissa hoidossa olevista oli 35-54 -vuotiaita. A-klinikoilla ja nuorisoasemilla kävi 46 894 asiakasta ja päihdehuollon asumispalveluita ja ensisuojaia käytti 4 711 asiakasta.

Alkoholijuomien käytön yhteys rikoksiin käy ilmi poliisitilastoista sekä rikoksia ja väkivaltaa käsittäviä tutkimuksista. Alkoholitapausten osuus vuonna 2000 selvitettyissä rikoksissa oli 19,0 prosenttia muiden päihdetapausten osuus 3,2 prosenttia.

Vuonna 2000 alkoholin käyttö aiheutti yhteiskunnalle 0,5-0,7 miljardin euron välittömät kustannukset ja 2,4-4,4 miljardin euron välilliset kustannukset. Lähes 40 prosenttia välittömistä alkoholihaittamenoista aiheutui järjestyksen ylläpidosta. Terveystieteiden osuus oli neljännes ja sosiaalihuollon vajaa viidenes välittömistä alkoholihaittamenoista.

1.5. Alkoholitalous

Alkoholijuomien nimellishintojen nousu jatkui vuonna 2001. Vähittäismyyntihinnat nousivat keskimäärin 2,2 prosenttia ja anniskeluhinnat 2,7 prosenttia. Reaalisesti, kuluttajahintaindeksiin verrattuna, alkoholi-
juomien hinnat olivat vuonna 2001 keskimäärin 0,3 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuonna 2000.

Vuonna 2001 kuluttajien alkoholiin käyttämä rahamäärä oli yhteensä 3,75 miljardia euroa eli 721 euroa asukasta kohti. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 5,5 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot ml. arvonnäkövero olivat 1,97 miljardia euroa, mikä oli 5,5 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia.

2. Huumeolojen kehitys

Huumausaineiden kokeilu, käyttö ja haitat ovat lisääntyneet 1990-luvulla koko maassa, mutta erityisesti Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla. Huumausaineiden kokeilut ovat yleistyneet suhteellisesti eniten Uudenmaan läänin ulkopuolella. Etenkin nuorten ja nuorten aikuisten huumausaineiden kokeilu ja käyttö ovat väestökyselyjen mukaan lisääntyneet. Samanaikaisesti kysynnän kasvun kanssa aineiden tarjonta on lisääntynyt. Vasta vuosikymmenen vaihteessa esiin ovat nousseet ensimmäiset merkit kasvuvauhdin hidastumisesta - juuri nuorten aikuisten osalta. Huumausaineiden kokeilujen levinneisyys Suomessa on eurooppalaisittain vielä suhteellisen matalalla tasolla.

Suomessa huumausaineiden käytöstä aiheutuvat ongelmat ovat lisääntyneet 1990-luvulla, mutta myöskään ne eivät ole vielä saavuttaneet samanlaisia mittasuhteita kuin muualla Euroopassa. Huumausainehaittoja kuvaavien lukujen nopea kasvu Suomessa heijastaa paitsi huumeiden lisääntynyttä kokeilua ja käyttöä myös muutoksia suomalaisessa palvelujärjestelmässä ja tilastointikäytännöissä sekä koko palvelujärjestelmän lisääntynyttä huomiota huumeasioita kohtaan. Viime vuosikymmenen vaihteen jälkeen myös haittainsidikaattoreissa on kuitenkin ilmennyt ensimmäisiä merkkejä kasvuvauhdin hidastumisesta.

2.1. Huumausainepolitiikan peruslinja

Suomen huumausainepolitiikan tavoitteena on päihteiden käytön vähentäminen ja ehkäisy sekä huumeiden käytön aiheuttamien haittavaikutusten minimoiminen. Suomen huumausainepolitiikan lähtökohtana ovat huumausainelaki (1289/93), sosiaali- ja terveystieteelliset linjaukset sekä kansainväliset sopimukset.

Vuonna 1998 valtioneuvosto teki periaatepäätöksen kansallisesta huumausainepolitiikasta. Päätöksen mukaan huumausaineiden leviämistä ja käyttöä ehkäistään ensisijaisesti vaikuttamalla väestön elinolosuhteisiin yhdenvertaisuuden ja perusoikeuksien pohjalta toteuttaen pohjoismaista hyvinvointipolitiikkaa. Huumausaineiden käyttäjien hoito perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleiseen periaatteeseen, joka antaa kansalaisille yhdenvertaisesti tarvittavat palvelut. Huumausainevalvonnan perustan muodostavat YK:n huumausaineyleissopimukset. Vuonna 2000 valtioneuvosto teki periaatepäätöksen huumausainepolitiikan tehostamisesta. Periaatepäätöksen tarkoitus on vähentää huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa sekä pysäyttää huumausaineiden käytön ja huumausainerikollisuuden kasvu. Toteutettavia toimenpiteitä ovat mm. väestöön suunnattu tiedotuskampanja, huumehoitomahdollisuuksien parantaminen sekä huumerikollisten kiinnijoutumisriskin lisääminen ja vankiloiden huumetyön vahvistaminen. Päätöksen toteuttamiseen on varattu 5,5 miljoonaa euroa ja siihen osallistuvat viiden eri ministeriön hallinnonalat.

Vuonna 2002 huumehoidon kehittämiseksi esitettiin 7,5 miljoonan euron lisäpanostusta. Samana vuonna valtioneuvosto hyväksyi toimenpideohjelman huumausainepolitiikan tehostamiseksi vuosina 2001 - 2003, aiempien periaatepäätösten toteuttamisen jatkoksi.

2.2. Huumeiden käytön laajuus

Vuonna 2000 vajaa 10 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä ilmoitti kokeilleensa joskus kannabista. Viimeisen vuoden aikana kannabista kokeilleita oli hieman yli 2 prosenttia aikuisväestöstä. Helsingin luvut ovat lähes kaksinkertaiset. Amfetamiinien ja opiaattien käyttäjiä arvioitiin vuonna 1999 olevan 15-55-vuotiaiden keskuudessa yhteensä noin 0,4-0,5 prosenttia, kun pääkaupunkiseudulla vastaava arvio oli 0,7-0,9 prosenttia.

Ainekohtaisesti tarkasteltuna kannabiksen käyttö on lisääntynyt tasaisesti koko 1990-luvun, ensimmäisenä poikkeuksena vuosikymmenen vaihe. Myös amfetamiinien ja opiaattien käyttö näyttäisi lisääntyneen varsinkin 1990-luvun puolivälissä. Kuitenkin myös arviot kovien huumeiden käyttäjien määristä ovat pysyneet melko tasaisina vuosikymmenen jälkipuolella.

Huumausaineiden käyttö keskittyy erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten ikäluokkaan. Nuorista aikuisista (15- 24-vuotiaista) hieman alle 20 % on joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista ja viimeisenkin vuoden aikana 6-7 %. Vuonna 2001 tehdyn, 15-16-vuotiaisiin kohdistuneen tutkimuksen mukaan noin 11,5 % mainitusta ikäluokasta oli joskus kokeillut kannabista, viimeisen vuoden aikana 8,5 %. Käyttö on lisääntynyt selvästi vuodesta 1998, jolloin vastaava tutkimus tehtiin viimeksi.

Suomessa pisin aikasarja nuorten huumausaineiden käytöstä saadaan varusmiestutkimuksista, joita on tehty muutaman vuoden välein vuodesta 1968 lähtien. Vuoden 2000 varusmiestutkimuksen mukaan huumausaineita joskus kokeilleiden määrä oli noin tuhannen varusmiehen otoksessa 19,5 prosenttia.

Huumeiden käyttöprofiileissa ei ole tapahtunut suurtakaan muutosta 1990-luvulla. Keskeiset päihteiden käyttäjäryhmät ovat edelleen (1) alkoholin ongelmakäyttäjät, (2) alkoholin ja lääkkeiden sekakäyttäjät sekä (3) kannabiksen ja amfetamiinin käyttäjät ja (4) opiaattien käyttäjät. Opiaattien käyttö on lisääntynyt koko 1990-luvun ajan. Kovien huumausaineiden ja Suomen oloissa varsinkin amfetamiinin käyttö liittyy usein sosiaaliseen huono-osaisuuteen ja syrjäytymiseen. Myös huumeiden, etenkin ekstaasin ja kokaiinin, viihdekäytön lisääntymisestä on keskusteltu paljon, mutta todisteet ovat näkyneet vain ekstaasitakavarikkojen lisääntymisessä.

Keväällä 2001 tehdyn väestökyselyn mukaan suurin osa suomalaisista ilmoitti pitävänsä huumausaineiden käyttöä vakavana tai erittäin vakavana ongelmana. Nuorin ikäryhmä erosi selvästi muista vastaajista: 15-24 -vuotiaista 77 % piti huumausaineita vakavana tai erittäin vakavana ongelmana kun muissa ikäryhmissä vastaava prosenttiluku oli 90 % tai suurempi. Miehistä hieman yli puolet piti ongelmaa erittäin vakavana kun taas naisista lähes kaksi kolmesta oli tätä mieltä.

2.3. Huumeiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Vuonna 1999 tehtiin laskenta päihde-ehtoisten palvelujen käytöstä sosiaali- ja terveystaloudessa. Kaikkiaan palveluissa kohdattiin yhden laskentapäivän aikana yli 11 500 päihdeasiakasta. Näistä 23 prosentin osalta asiointi liittyi lääkeaineisiin ja 15 prosentin osalta huumausaineisiin: kannabikseen (11 %), amfetamiiniin (9 %) ja opiaatteihin (5 %). Aineiden sekakäyttäjiä oli kolmasosa asiakkaista. Päihdehuollon erikoispalvelujen avopalveluissa huumausaineisiin liittyvien asiakkaiden osuus oli lähes 20 prosenttia ja laitospalveluissa lähes 30 prosenttia. Luvut ovat lähes samat kuin näissä päihdehuollon erityis- palveluissa kohdattujen lääkeaineasiakkaiden määrät.

Vuonna 2001 hoitoyksiköille vapaaehtoiseen, anonymiin huumehoitotiedonkeruuseen osallistui 140 päihdehuollon yksikköä ja tietoja saatiin 6 169 asiakkaasta. Mukana olleet yksiköt edustivat A-klinikoita, nuorisoasemia, katkaisu- ja kuntoutusyksiköitä, huumehoitoon erikoistuneita avo- ja laitoshoitoyksiköitä sekä psykiatrisia yksiköitä. Aineisto painottui avohoitoyksiköihin ja Etelä-Suomen lääniin.

Huumehoitotiedonkeruun mukaan huumausaineiden tai lääkeaineiden ongelmakäyttäjillä eli ns. huumeasiakkailta opiaattien (28%) käyttö oli hieman useammin ensisijaisena hoitoon hakeutumiseen johtaneena syynä kuin amfetamiinin tai muiden stimulanttien (26 %) käyttö. Opiaattiryhmän sisällä buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi ensisijaisesti hoitoon hakeutuneiden osuus on viime vuosina kasvanut, ja vuonna 2001 buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneita (12%) oli lähes yhtä paljon kuin heroiinin käytön vuoksi hakeutuneita (13%). Opiaattiriippuvaisille tarkoitettussa lääkkeellisessä vieroitus-, korvaus- tai ylläpito-hoidossa oli kuitenkin alle viisi prosenttia ensisijaisesti opiaattien vuoksi hoitoon hakeutuneista. Sekakäyttö oli yleistä, runsas puolet oli ilmoittanut ainakin kolme ongelmallista päihdettä. Kolmen ensimmäisen päihteen joukossa kannabiksen (62 %) ja stimulanttien (55 %) käyttö oli opiaattien (41 %) käyttöä yleisempää.

Huumehoitoon hakeutuneet olivat nuoria, ikäkeskiarvo oli 26,3 vuotta, naisten ollessa pari vuotta miehiä nuorempia. Suurimpana ikäryhmänä olivat 20-24 -vuotiaat. Heillä oli myös runsaasti syrjäntymisriskejä sekä kasaantuvia ongelmia kuten työttömyyttä ja asunnottomuutta. Opiaattien ja stimulanttien käyttäjistä lähes 80 prosentilla ensisijaisena käyttötapanä oli aineen pistäminen.

Sairaalatilastojen mukaan vuonna 2001 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 6 445 huumehoitojaksoa, joissa huumesairaus, so. huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus, oli päädiagnoosina ja 8 745 hoitojaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Huumesairauksien joukossa erityisesti laittomiin huumausaineisiin liittyvien hoitojaksojen määrä on kasvanut voimakkaasti 1990-luvun alusta lähtien. Huumehoitojaksoista jo useampi kuin joka neljäs liittyy suoraan huumausaineisiin, kun prosenttiosuus vielä 1990-luvun alussa oli hieman yli 5 prosenttia. Huumausaineisiin liittyvistä hoitojaksoista noin kaksi kolmasosaa kohdistui miehiin tai alle 30-vuotiaiden ikäluokkaan.

Tartuntataudeista maksatulehdukset, etenkin C-hepatiitti, liittyy useimmiten pistämällä tapahtuvaan huumausaineiden käyttöön. Viime vuosina uusia C-hepatiittitartuntoja on ollut noin 1 700, joista puolet on ollut alle 30-vuotiailla. Kuitenkin vuonna 2001 C-hepatiittitapausten määrä on vähentynyt 300-400 tapauksella edellisten vuosien keskiarvosta.

Toinen vakava veriteitse leviävä virusinfektio on HIV-infektio. Vuonna 1998 pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa alkanut HIV-epidemia jatkui edelleen, mutta on osoittanut alussa nopeasti tapahtuneen kasvun jälkeen taittumisen merkkejä: vuoden 2000 ja 2001 aikana noin kolmannes todetuista uusista HIV-tartunnoista johtui piikkihuumeiden käytöstä, kun vuonna 1999 osuus oli ollut yli puolet. HIV-tartuntojen esiintyvyys pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa on ollut edelleen alle kolmen prosentin tasolla.

Vuodesta 1997 asti kuolemantapauksiin liittyvissä oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa ns. klassisten huumausaineiden löydökset ovat lisääntyneet nopeasti: 89 löydöstä (1997), 107 (1998), 140 (1999) ja 165 (2000). Alustavien tietojen mukaan vuonna 2001 kuolemantapausten määrä edellisvuoteen nähden olisi kuitenkin laskussa ja kuolemia olisi havaittu 150. Suurin yksittäinen syy vuosikymmen vaihteen kuolemantapausten lisääntymiselle olivat heroiinimyrkytykseen liittyvät kuolemantapaukset, joita vuonna 1999 oli 50 ja 59 vuonna 2000, kun tapausmäärä vielä vuonna 1997 oli vain 15. Ainelöydöksiin perustuvien huumekuolemien määrän lasku vuonna 2001 johtuu myös heroiinikuolemista, joita ennakoarvion mukaan oli vuonna 2001 vain 30.

Poliisin ja tullin kirjaamien huumausainerikosten määrä nousi viime vuonna noin 10 prosenttia edellisestä vuodesta. Sekä huumausainetakavarikkojen lukumäärät että useimpien takavarikoitujen aineiden määrät kasvoivat. Kaikkiaan poliisi kirjasi vuoden 2001 aikana 14 869 huumausainerikosta. Törkeiden huumausainerikosten osuus kaikista huumausainerikoksista pysyi edellisen vuoden tasolla - viime vuonna niitä oli 5,8 %. Huumausainerikoksista epäiltyjä henkilöitä oli kuitenkin noin 6 500, mikä oli 18 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Rikosten määrän lisääntyminen ja epäiltyjen määrän väheneminen merkitsee, että yhä pienempi joukko on tehnyt entistä useampia huumausainerikoksia.

Huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäytön aiheuttamat välittömät haittakustannukset olivat vuonna 2000 noin 0,1-0,2 miljardia euroa ja arvio välillisistä haittakustannuksista oli 0,3-0,6 miljardia euroa. Eniten välittömiä kustannuksia aiheutui sosiaalitoimen menoista sekä rikollisuuskontrollista. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta.

2.4. Huumehoitojärjestelmän kehitys

Suomessa on kahden viime vuoden aikana lisätty huumeiden käyttäjien hoitoon erikoistuneiden yksiköiden palveluja mm. perustamalla uusia, nuorille huumeiden käyttäjille suunnattuja avohoitoyksiköitä. Myös joitakin uusia kuntoutusyksiköitä on perustettu. Päihdehuollossa tehdyn huumehoitotiedonkeruun mukaan erityisesti uudet huumehoitoyksiköt ovat onnistuneet myös tavoittamaan nuoria huumeiden käyttäjiä.

Opiaatiriippuvaisten lääkkeellistä vieroitus- ja korvaushoitoa on vähitellen lisätty hoitoon hakeutuneiden opiaatiriippuvaisten määrän kasvaessa. Vuoden 2000 aikana sosiaali- ja terveysministeriö antoi asiasta ensimmäisen asetuksen, joka kattoi myös ylläpitohoidon ja jossa alueellista hoitoon pääsyä pyrittiin helpottamaan. Vuonna 2002 annettiin uusi asetus (289/2002), jolla lisättiin hoidon tarpeen arviointia ja hoidon toteuttamista suorittavien yksiköiden määrää. Lisäksi vuonna 2002 sosiaali- ja terveysministeriön huumehoidon kehittämiseen myöntämän 7,5 miljoonan euron lisäpanostuksen eräänä painopisteenä oli opiaatiriippuvaisille tarkoitetun lääkehoidon laajentaminen.

Eräs merkittävä hoitojärjestelmässä tapahtunut muutos on matalakynnyksisten, pistämällä huumeita käyttäville tarkoitettujen terveysneuvontapalvelujen laajeneminen. Ensimmäinen terveysneuvontapiste avattiin Helsingissä vuonna 1997, ja vuoden 2001 loppuun mennessä terveysneuvontapisteitä on avattu lähes 20 paikkakunnalla. Niitä on useimmissa suurimmissa kaupungeissa sekä lisääntyvästi myös pienemmissä kaupungeissa. Asiakaskäynneistä kerättävän anonyymien tilastotiedon mukaan kävijämääriltään selvästi suurimmat terveysneuvontapisteet toimivat vuonna 2001 Helsingissä (n. 4 500 asiakasta), Turussa (n. 970 asiakasta), Vantaalla (n. 730 asiakasta) ja Tampereella (n. 460 asiakasta). Muilla paikkakunnilla terveysneuvontapisteiden kävijämäärät jäivät selvästi pienemmiksi. Vaihdetujen ruiskujen määrä vuonna 2001 oli noin 800 000. Neuloja vaihdettiin hieman enemmän.

3. Alkoholijuomien lupa- ja valvontakysymykset

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen (STTV) strategisen suunnitelman mukaan viraston tärkein "asiakas" on yhteiskunta ja tärkein arvo kansalaisten terveys. Tulosalue "Alkoholin aiheuttamien haittojen ehkäiseminen" käsittelee neljää kokonaisuutta: lupahallintoa, valvontaa, nuorten alkoholin käyttöä ja tuotevalvontaa.

Erityisesti alkoholijuomien anniskelun luvanvaraisuuteen liittyy säädettyjen edellytysten olemassaolon varmistamisen lisäksi mahdollisuus tunnistaa haittoja aiheuttavia tilanteita ennakolta ja ehkäistä niitä rajoittamalla lupaa, asettamalla luvalla ehtoja tai epäämällä lupa. STTV:n valvontatoiminnassa erityisenä painopisteenä on harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunta ravintola-alalla. Tehostunut valvonta näkyy muun muassa anniskelulupien pysyvien peruutusten määrän kasvuna.

Viraston strategian mukaan Tuotevalvontakeskus rajoittaa anniskelua sellaisissa työelämän, urheilun ja vapaa-ajan tilanteissa, joihin alkoholi ei ole aikaisemmin kuulunut. Anniskeluluvan myöntämistä koskevat säännökset selkeytyvät ja osin tiukentuvat, kun alkoholilakiin tältä osin tehdyt muutokset tulevat voimaan vuoden 2003 alussa. Alkoholilain muutoksen tarkoituksena on kehittää myös alkoholijuomien anniskelun valvontaa muun muassa varmistamalla, että vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella on tehtävään riittävät tiedot ja ammattitaito.

Anniskelun ja vähittäismyynnin alueellisesta valvonnasta vastaavat lääninhallitukset. STTV ohjaa lääninhallituksia valvonnan toteuttamisessa. STTV:n ja lääninhallitusten voimavarat alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvontaan ovat vähäiset eikä niitä ole viime vuosina lisätty.

Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että alkoholijuomien myynissä ja anniskelussa noudatetaan annettuja säännöksiä ja määräyksiä, joilla alkoholilain tarkoituksen mukaisesti pyritään ehkäisemään alkoholijuomista aiheutuvia yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja.

Valvonnan painopiste on rikkomusten ja epäkohtien ennaltaehkäisyssä, ja siten myyntipaikan oman valvonnan järjestelyillä on keskeinen merkitys. Henkilökunnan vähäinen määrä suhteessa asiakaspaikkoihin on heikentänyt tehokkaan valvonnan edellytyksiä. Vuoden 2001 aikana panostettiin voimakkaasti luvanhaltijoiden omavalvonnan tukemiseen. STTV järjesti yhdessä lääninhallitusten kanssa luvanhaltijoille omavalvonnasta 34 koulutustilaisuutta ja postitti kaikille vähittäismyynti- ja anniskeluluvanhaltijoille omavalvontaa auttavan ja säännösten mukaiseen toimintaan ohjaavan omavalvontapöytäkirjan.

Vähäisistä resursseista huolimatta valvonnalla ja erityisesti kovennetulla sanktiolinjalla on pyritty ehkäisemään rikkomuksia ja epäkohtia. Erityistä huomiota on kiinnitetty alaikäisille ja päihtyneille myynnin sekä ympäristölle aiheutuvien häiriöiden ehkäisyyn.

STTV:n aloitteesta vuonna 1999 käynnistetty "Päihteetön nuoruus" -hanke päättyi vuoden 2001 lopulla. Hankkeen tarkoituksena on perinteisten viranomaiskeinojen lisäksi tukea kaikkia yhteistyökumppaneita ja erityisesti kansalaisjärjestöjä nuorten päihdetyössä.

STTV ylläpitää alkoholijuomien tuoterekisteriä, jossa on tiedot noin 23 000 tuotteesta. Tuotevalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että markkinoilla olevat alkoholijuomat ovat säännösten mukaisia.

3.1. Vähittäismyynti

Vuoden 1995 alkoholilain mukaan yli 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien vähittäismyynnin yksinoikeus jäi edelleen Alkollen. Elintarvikeliikkeet ja kioskit voivat saada luvan myydä käymisteitse valmistettuja enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältäviä juomia. Lisäksi käymisteitse valmistetun enintään 13 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävän alkoholijuoman valmistaja voi tiettyin ehdoin saada luvan myydä valmistamia juomia valmistuspaikan yhteydessä (ns. tilaviini- ja sahtimyyvälät). Enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät juomat eivät ole alkoholilain alaisia juomia, joten niiden myynti oli vapaata, mutta alkoholilain muutoksella vähintään 1,2 ja enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien myynti kuitenkin kiellettiin alle 18 -vuotiaille 1.6.1997 lukien.

Lupa- ja valvontaviranomaisina toimivat Tuotevalvontakeskus, joka hyväksyy Alkon myymälät ja myöntää luvat Alkon luovutuspaikoille sekä tilaviini- ja sahtimyyvälöille, sekä lääninhallitukset, jotka myöntävät muut vähittäismyyntiluvat. Vuonna 2001 vähittäismyyntilupapäätös maksoi 168 - 336 euroa.

Alkon myymälöitä oli vuoden 2001 lopussa 284. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, niiden määrä oli vuoden lopussa 139.

Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 7 199 elintarvikeliikkeellä. Vaikka lupien määrä väheni vuonna 2001, oli niitä edelleen vajaa tuhat enemmän kuin vuosikymmenen puolivälissä. Tuolloin lupien määrän merkittävä kasvu johtui siitä, että uusi alkoholilaki salli alle 4,7-tilavuusprosenttisten alkoholijuomien myynnin myös kioskityyppisissä elintarvikeliikkeissä ja huoltoasemien elintarviketeissä.

Tilaviini- ja sahtimyyvälöitä oli vuoden 2001 lopussa 52 kappaletta.

Lääninhallitukset peruuttivat valvontatoimenpiteinä lopullisesti 12 ja määräajaksi 31 vähittäismyyntilupaa. Kirjallisia varoituksia ja huomautuksia annettiin 91.

3.2. Anniskelu

STTV myöntää kaikkien alkoholijuomien anniskeluluvat (A-luvat) ja enintään 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien anniskeluluvat (B-luvat). Lääninhallitukset puolestaan myöntävät anniskeluluvat enintään 4,7-tilavuusprosenttisille käymisteitse valmistetuille alkoholijuomille (C-luvat). Vuonna 2001 anniskelulupapäätös maksoi 168 - 505 euroa.

Vuonna 2001 Tuotevalvontakeskus myönsi 317 uutta toistaiseksi voimassa olevaa anniskelulupaa eli 46 lupaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Määräaikaista, korkeintaan vuodeksi annettuja anniskelulupia myönnettiin 111 kappaletta eli kolme enemmän kuin vuonna 2000. Tilapäisiä, korkeintaan kuukauden kestäviä anniskelulupia eri tilaisuuksiin myönnettiin 483. Vuonna 2000 vastaavia lupia myönnettiin 526.

Vuoden 2001 lopussa oli voimassa 5 105 anniskelulupaa A- ja B-ravintoloille ja 3 903 anniskelulupaa C-ravintoloille. Uuden alkoholilain aikana eli vuodesta 1995 A- ja B-ravintoloiden määrä on kasvanut 1 877:llä ja C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 1 826:lla.

Tuotevalvontakeskus antoi anniskeluluvan haltijoilleen toimintavuoden aikana 191 kirjallista varoitusta ja peruutti luvan määräajaksi 29 ja pysyvästi 62 kertaa. Lääninhallitukset peruuttivat luvan lopullisesti 34 kertaa ja määräaikaista 51 kertaa sekä antoivat kirjallisia varoituksia 176.

Tuotevalvontakeskuksen toiminnassa on tärkeänä painopistealueena harmaan talouden ja talousrikollisuuden ehkäiseminen ravintola-alalla. Tältä osin valvonnan tehostuminen onkin lisännyt anniskelulupien lopullisten peruutusten määrää.

3.3. Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö

Vuonna 2001 alkoholijuomia valmistettiin 590 miljoonaa litraa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 1,6 prosenttia. Viinien valmistus kasvoi 3,3 prosenttia, oluen 2,2 prosenttia, long drink -juomien 16,1 prosenttia ja väkevien alkoholijuomien valmistus väheni 17,6 prosenttia.

Markkinoilla olevien alkoholijuomatuotteiden määrä on edelleen lisääntynyt voimakkaasti. Tuotevalvontakeskuksen pitämässä tuoterekisterissä oli vuoden 2001 lopussa 23 600 alkoholijuomatuotetta, kun vastaava määrä edellisvuonna oli 17 300.

Tuotevalvontakeskus myöntää alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat. Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 2001 kaupalliseen tarkoitukseen 6 kappaletta. Vuoden aikana 5 valmistusluvan haltijaa lopetti toimintansa. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupa oli 117 valmistuspaikassa. Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 11 ja määräaikaista 3. Alkoholivalmisteen tukkumyyntilupia myönnettiin 5. Vuoden aikana toimintansa lopetti 2 tukkumyyntiluvan haltijaa. Vuoden 2001 lopussa alkoholijuomien ja väkiviinan tukkumyyntiluvan haltijoiden määrä oli 188. Alkoholiteknillisen käytön lupia myönnettiin 100 kappaletta ja alkoholiteknillisen käytön loppumisen johdosta peruutettiin 48 lupaa. Vuoden 2001 lopussa oli voimassa 2 330 lupaa alkoholiteknilliseen käyttöön.

Alkoholijuomien määräystenmukaisuutta tutkittiin teettämällä ns. perusanalyysijä 36 oluesta, 70 hedelmäviinistä, 96 viinistä, 23 viinasta tai likööristä ja 6 väkiviinasta. Muita mm. kuluttajavalistusnäytteitä tutkittiin 13. Siidereistä tutkittiin makeutus- ja väriainepitoisuuksia sekä ns. käymisprofiili valmistusmenetelmän selvittämiseksi.

Tuotevalvontakeskus on tutkinut okratoksiinipitoisuuden kaikkiaan 149 alkoholijuomanäytteestä, joista 80 oli punaviinejä, 53 valkoviinejä, 5 roseeviinejä, 3 kuohuviinejä ja 4 marjaviinejä sekä 4 olutta. Ha-

vaintorajan alapuolelle jäi näytteistä 97. Alle 0,5 mikrogramman pitoisuuksia löydettiin 30 punaviinistä, 10 valkoviinistä ja yhdestä roseviinistä. Välillä 0,5-1 mikrogramma oli 3 punaviiniä, yli 1 mutta alle 2 mikrogrammaa oli 3 punaviininäytteessä ja yli 2 mikrogrammaa 2 punaviininäytteessä.

Etyylikarbamaattitutkimuksia suoritettiin kaikkiaan 50 alkoholijuomasta. Kohteena olivat erityisesti kivekkisistä hedelmistä valmistetut alkoholijuomat ja viskit. Patuliinipitoisuuksia tutkittiin hedelmäviineistä ja PAH-yhdisteistä mm. tervajuomista. Vuoden 2001 aikana tallennettiin 1 242 analyysitodistusta. Tietojärjestelmä valvoo, että tallennetut tiedot ovat hyväksyttävyyssrajojen sisällä.

Tuotevalvontakeskuksen tarkastajat suorittivat vuoden 2001 aikana 140 hyväksymis- ja valvontatarkastusta. Tarkastusten yhteydessä annettiin 12 huomautusta. Kirjallisia vastineita pyydettiin 12 luvanhaltijalta.

3.4. Mainonta

Alkoholijuomien mainonnan rajoittamista on pidetty tärkeänä keinona alkoholin kulutuksen ohjaamisessa. Useimmissa Euroopan maissa on voimassa alkoholimainontaa koskevia rajoituksia. EU:n televisio-toimintadirektiivissä on alkoholijuomien mainontaa rajoitettu televisiossa. Suomessa tämä direktiivi on saatettu voimaan vuoden 1995 alkoholilain mainontasäännöksillä. Muista Pohjoismaista Norjassa alkoholimainonta on kokonaan kiellettyä ja Ruotsissa mainonta on kiellettyä useimmissa kuluttajien kohdistuvissa mainosvälineissä, joskin EY:n tuomioistuimen ns. Gourmet-päätös voi aiheuttaa muutoksia.

WHO:n suositus joulukuulta 1995 puoltaa alkoholimainonnan, ja erityisesti nuoriin kohdistuvan mainonnan, rajoittamista. Yhtenä erityisesti nuoriin vetoavana keinona mainitaan alkoholin yhdistäminen urheiluun. Periaatetta on noudatettu esim. Ranskan lainsäädännössä, jossa kielletään alkoholin mainonta urheilukilpailuissa.

Suomessa alkoholijuomien mainontaa säänneltiin vuosina 1960-1977 Alkon hallintoneuvoston ohjeilla. Vuonna 1977 alkoholimainonta kiellettiin lailla. Alle 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta oli kuitenkin sallittua. Alkoholilain muutos 1.1.1995 merkitsi mainontasäännösten lievenemistä, kun mietojen, korkeintaan 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta sallittiin tietyin rajoituksin. Rajoitukset koskevat mm. alaikäisiin kohdistuvaa mainontaa, terveystieteiden käyttöä ja hyvän tavan vastaista mainontaa. Toisaalta mainontaa kiristettiin siten, että rajoitukset koskevat myös 1,2-2,8 tilavuusprosenttisten juomien mainontaa ja väkevien alkoholijuomien mainontakielto ulotettiin koskemaan myös epäsuoraa mainontaa. Kiellettyä on myös muu väkevien alkoholijuomien myyninedistäminen. Tuotevalvontakeskus uudisti vuonna 1999 alkoholijuomien mainontaa koskevan ohjeen, johon on koottu yhteen aiemmin annetut erilliset ohjeet ja mainontaa koskevat tapausesimerkit.

Alkoholijuomien ja yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonnan valvonta kuuluu Tuotevalvontakeskukselle ja lääninhallituksille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Mainonnan valvonta on painottunut ennalta ehkäisevään toimintaan.

Vuonna 2001 Tuotevalvontakeskus ratkaisi 86 alkoholimainonta-asiaa. Kieltoja on viraston toiminta-aikana annettu yhteensä 14 jutussa 16 kappaletta, näistä kymmentä on tehostettu uhkasakolla. Ohjeita annettiin vuonna 2001 kaikkiaan 26 kappaletta. Elinkeinoharjoittajien omien tiedustelujen johdosta annettiin vuonna 2001 yhteensä 19 ennakkolausuntoa mainonnan lainmukaisuudesta. Näiden lisäksi elinkeinoharjoittajille annetaan henkilökohtaista neuvontaa sekä puhelimitse että kirjallisesti, mitä ei ole tilastoitu. Suurin osa käsiteltävistä asioista on koskenut väkevien alkoholijuomien mainontaa. Lääninhallitusten valvontatoimenpiteitä kirjattiin 35.

1. Alkohollägets utveckling

Den registrerade konsumtionen av alkoholdrycker har ökat. Jämfört med år 2000 ökade konsumtionen med 4,6 procent. I snitt har konsumtionen från mitten av 1990 talet årligen ökat med en och en halv procent. Den starka tillväxten i den registrerade konsumtionen har fortsatt under början av år 2002.

Den totala konsumtionen av alkohol, som utöver den registrerade konsumtionen omfattar oregistrerad konsumtion (turistalkohol, smuggling, olaglig och laglig hembränning och surrogat) har från mitten av 1990-talet hållit sig på en nivå på knappt nio liter 100-procentig alkohol per invånare. År 2001 ökade också totalkonsumtionen av alkoholdrycker.

Att vänta är att alkoholkonsumtionen fortsättningsvis ökar under de närmaste åren. Medlemskapet i Europeiska Unionen kommer i avgörande grad år 2004 att innebära lindringar i de mängder alkohol som passagerare får föra in i landet. I förberedelserna för budgeten år 2002 beslöt man att höja importkvoten enbart för öl i början av år 2003. Samtidigt beslöt man att år 2003 hålla acciserna på alkoholdrycker kvar på samma nivå som tidigare.

Användningen av alkohol leder till 2 500 - 3 100 dödsfall årligen. På sjukhusens bäddavdelningar registreras 25 000 - 33 000 vårdperioder som ansluter sig till användning av alkohol och drygt 11 000 personer vårdas på anstalter för missbrukare. Den ökande alkoholkonsumtionen kommer att öka behovet och användningen av hälso- och socialvårdstjänster som erbjuds missbrukare. Också de negativa följdverkningsarna av alkohol ökar sannolikt. Problemen med och omsorgen om den allmänna ordningen har ökat. Man har redan ingripit i det allmänna våldet på gatorna och i hemmen liksom i berusade personers störande uppträdande. Störningar av de här slag har blivit vanligare. Vid sidan av de traditionella alkoholpolitiska medlen, dyra priser och begränsad tillgänglighet har man infört skärpt övervakning, stramare ordningslag samt attitydfostran och förebyggande arbete mot alkohol och droger. Vidare har man tagit i bruk egen kontroll bland de affärer som säljer alkohol, reglering av dryckesvanor och sett över service-systemets funktion.

Finländarnas attityder till alkohol har blivit mindre liberala under de senaste åren. En ökande andel av befolkningen är för de rådande alkoholpolitiska begränsningarna. Enligt en enkät som Stakes i början av 2001 lät Finska Gallup utföra var 54 procent av finländarna nöjda med den rådande alkoholpolitiken, medan motsvarande siffra i en enkät som genomfördes 2002 var 62 procent. Tjugo procent av befolkningen ville skärpa begränsningarna och 16 procent ville liberalisera dem ytterligare. Det attityderna blivit mindre liberala kan utläsas i att 42 procent av befolkningen ville lindra och 13 skärpa alkoholpolitiken för sju år sedan.

En stor majoritet av befolkningen anser att åldersgränserna i fråga om rätten att köpa alkoholdrycker är lämpliga. Åldersgränsen på 20 år i fråga om inköp av spritdrycker ansåg 84 procent vara lämplig, och 88 procent ansåg att åldersgränsen på 18 år för inköp av vin och öl var lämplig.

Alkoholpriserna har inte sjunkit i Finland under EU-medlemskapet. Trots detta har andelen besvarare som anser alkoholpriserna vara lämpliga ökat med ungefär 10 procentenheter från 1998 till 2002. 55 procent av dem som svarade ansåg att priserna på starka alkoholdrycker och öl var för högt. 43 procent ansåg att priserna på viner var för högt.

Enligt gallupundersökningarna vill majoriteten av finländarna inte att spritdrycker skall säljas inom dagligvaruhandeln, och inte heller starköl. I en undersökning som gjordes i januari 2002 ville 87 procent av besvararna att spritdryckerna skall säljas enbart i Alkos affärer. 55 procent ville att A-öl fortfarande skall

säljas enbart i Alkos affärer. Också det nuvarande försäljningssystemet för mellanöl får folkmajoritetens stöd, eftersom 85 procent av besvararna ansåg att mellanöl skall säljas också inom dagligvaruhandeln. 54 procent av dem som svarade uppgav att de vill köper viner i livsmedelsaffärerna.

1.1. Alkoholpolitikens grundlinje

Huvudsyftet med Finlands alkoholpolitik är att förebygga och reducera de sociala och hälsorelaterade skador som alkoholen förorsakar. Alkoholpolitiken bygger på alkohollagen från år 1994 samt social- och hälsovårdsministeriets riktlinjer. Det nationella alkoholprogrammet färdigställdes 1995. Ett förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet ("Onks tietoo?") är från år 1997. Bägge programmen bygger på WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) från 1992.

WHO:s andra alkoholprogram för Europa (Second European Alcohol Plan 2000-2005) godkändes i september 1999. Syftet med programmet är att minska de problem som alkohol leder till, att se till att vård erbjuds och att skydda barn och ungdomar för alkoholproblem. Finlands alkoholprogram för 2000-talet, "Yhteistyötä ja vastuuta" (samarbete och ansvar), blev färdigt i mars 2001. Samarbete på nationell och lokal nivå poängteras i programmet för att förebygga och vårda de negativa följderna av alkohol.

Samarbete och speciellt kommunernas roll när det gäller att minska och förebygga missbruksproblem betonas i det målsättnings- och verksamhetsprogram för social- och hälsovård som social- och hälsovårdsministeriet har gjort upp för perioden 2000-2002. Programmet fäster speciell uppmärksamhet vid att förebygga ungdomarnas alkohol- och narkotikabruk.

År 2001 antogs vid ett möte i Stockholm mellan representanter för WHO:s regionalkontor i Europa, regeringen i Sverige och Europeiska kommissionen en deklaration om unga och alkohol. Det grundläggande temat är att skydda barn och unga för de men som alkoholen medför. Deklarationen grundar sig på det andra alkoholprogrammet i Europa och deklarationen "European Charter on Alcohol", som godkändes i Paris år 1995.

I Finland blev arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" klar med sitt betänkande "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" (en alkoholpolitik som för i många riktningar) år 2002. Arbetsgruppen betonar samarbete mellan olika parter och betydelsen av nätverk. En ny, alkoholpolitisk utgångspunkt i betänkandet är att det sociala ansvaret betonas vid sidan av mera traditionella alkoholpolitiska funktioner.

1.2. Alkoholkonsumtion år 2001

Enligt statistiken konsumerades år 2001 38,2 miljoner liter alkohol, omräknat i 100-procentig alkohol. Den registrerade konsumtionen ökade med 4,6 procent från föregående år. Per invånare uppgick konsumtionen till 7,3 liter, d.v.s. 0,3 liter mera än året innan.

Den icke-registrerade alkoholkonsumtionen, d.v.s. alkohol som införs av resenärer, legal och illegal hemtillverkning av alkoholdrycker, smuggling och surrogat samt den alkohol finländare konsumerar utanför landets gränser, minskade något senaste år och låg på 1,7 liter per invånare. Den icke-registrerade konsumtionen av alkoholdrycker uppgick till cirka en femtedel av totalkonsumtionen.

Totalkonsumtionen av alkohol, d.v.s. den registrerade och icke-registrerade konsumtionen, uppgick år 2001 till ungefär 9 liter absolut alkohol per invånare.

1.3. Alkoholkonsumtionens omfattning

Närmare 90 procent av den fullvuxna befolkningen i Finland använder alkohol. Merparten använder alkohol måttligt eller mycket lite. Man har uppskattat att antalet storkonsumenter uppgår till 250 000 - 500 000, d.v.s. ca 6 - 12 procent av den vuxna befolkningen. Var tionde man och var femtionde kvinna använder alkohol minst fyra gånger i veckan. Männen och kvinnornas alkoholanvändning har blivit likartad. Kvinnorna dricker oftare för att bli berusade. Andelen nyktra bland 15-69 åriga kvinnor och män skiljer sig inte väsentligt från varandra. År 2000 var andelen nyktra män 8 procent och andelen nyktra kvinnor 9 procent. År 1992 var motsvarande siffra för männens del 10 procent och för kvinnornas 18 procent.

Enligt ESPAD -undersökningar som har genomförts bland elever börjar ungdomarna experimentera med att berusa sig huvudsakligen i 13-15 års ålder, d.v.s. på högstadiet i grundskolan. Andelen ungdomar som för första gången varit berusade då de var yngre än 12 år är mycket liten och även bland 12-åringar är det mycket sällsynt att dricka sig berusad. Tre av fyra 15-16-åriga flickor och pojkar hade varit berusade. Enbart 9 procent uppgav att de var nyktra. Mot slutet av 1990-talet skedde det inga större förändringar i alkoholbruket bland 15-16-åringar.

1.4. Skadeverkningar till följd av alkoholkonsumtion

År 2001 dog ca 3 100 personer i Finland till följd av alkoholbruk. 1 490 personer dog i alkoholrelaterade sjukdomar. Därtill uppskattar man att i cirka 700 fall ansluter sig alkoholbruket till dödsorsaken i samband med olika sjukdomar. 887 personer dog i olycksfall och våld där rusmedel spelade en roll. Uppskattningsvis dog 77 personer som offer för en person som var påverkad av rusmedel. De alkoholrelaterade dödsfallen utgjorde 6 procent av alla dödsfall. Männens andel av dödsfallen till följd av alkoholbruk var 82 procent.

År 2001 registrerades på sjukhusen 33 156 vårdperioder till följd av någon alkoholsjukdom, antingen som huvuddiagnos eller bidiagnos. Männens andel av dessa var över 80 procent. Av dem som vårdas för någon alkoholsjukdom är närmare en fjärdedel i åldern 35-44 och drygt en tredjedel 45-54-åringar. På vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare vårdades 11 424 klienter. Av klienterna var 77 procent män. Av dem som vårdades på dessa institutioner för någon alkoholsjukdom var hälften i åldern 35-54 år. A-klinikerna och ungdomsstationerna besöktes av 46 894 klienter år 2001. Inom bostadsservice för missbrukare och skyddshärbergen registrerades 4 711 klienter.

Sambandet mellan alkoholbruk och brott framgår av undersökningar som gjorts om brott och våld samt av polisens statistik. Andelen alkoholrelaterade brottsfall av alla de brott som polisen utredde år 2000 var 19,0 procent och andelen andra rusmedelsrelaterade fall 3,2 procent.

De direkta kostnaderna för de skadeverkningar som alkoholbruket förorsakar samhället uppgick år 2000 till 0,5-0,7 miljarder euro och de indirekta kostnaderna till 2,4-4,4 miljarder euro. Närmare 40 procent av de direkta skadekostnaderna är satsningar på att upprätthålla ordningen, en fjärdedel på hälso- och sjukvård samt knappt en femtedel på socialvård.

1.5. Alkoholekonomin

De nominella priserna på alkohol fortsatte att stiga år 2001. Detaljhandelspriserna steg i medeltal med 2,2 procent och utskänkningspriserna med 2,7 procent. Reellt, d.v.s. i förhållande till konsumentprisindexet, var priserna på alkoholdrycker år 2001 i genomsnitt 0,3 procent lägre än år 2000.

Den penningssumma som konsumenterna år 2001 använde till inköp av alkohol uppgick till sammanlagt 3,75 miljarder euro, d.v.s. 721 euro per invånare. Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna var 5,5 procent. Statens skatteintäkter av alkoholen, inkl. mervärdesskatt, uppgick till 1,97 miljarder euro, vilket utgjorde 5,5 procent av statens intäkter (exkl. finansieringsekonomiska åtgärder).

2. Narkotikalägets utveckling

Experimenterandet med och användningen av narkotika, och därav förorsakade skador, har på 1990-talet ökat i hela landet. I synnerhet gäller detta södra Finland och huvudstadsregionen. Experimenterandet med droger har relativt sett ökat mest utanför Nylands län. Enligt de enkäter som gjorts har bruket av och experimenten med narkotika ökat i synnerhet bland ungdomar och unga vuxna. I.o.m. ökad efterfrågan har utbudet av olika preparat ökat. Det var först vid övergången till 2000-talet som de första tecknen på att ökningstakten höll på att bli långsammare visade sig - uttryckligen för de unga vuxnas del. Drogexperimentens omfattning står emellertid fortfarande på en relativt låg nivå i Finland, jämfört med det övriga Europa.

De narkotikarelaterade problemen har ökat i Finland under 1990-talet, men har ändå inte nått samma omfattning som på andra håll i Europa. Ökningen i de siffror som beskriver narkotikaskadorna i Finland avspeglar, förutom att allt fler prövar på och använder narkotika, också att det har skett förändringar i det finländska servicesystemet och registreringsförfarandet, och att man i hela servicesystemet har börjat ägna narkotikafrågorna allt större uppmärksamhet. Efter decennieskiftet har även skadeindikatorerna visat de första tecknen på en minskning i sin utvecklingstakt.

2.1. Grundlinjerna i narkotikapolitiken

Den narkotikapolitik som Finland följer har som syfte att minska och förebygga bruk av narkotika samt minimera de skadeverkningar som förorsakas av narkotikabruk. Utgångspunkten för den finländska narkotikapolitiken är narkotikalagen (1289/93), social- och hälsopolitiska riktlinjer samt internationella avtal.

Under år 1998 utarbetade statsrådet ett principbeslut om den nationella narkotikapolitiken. Enligt det skall spridningen och användningen av narkotika förebyggas i första hand genom att i enlighet med de nordiska välfärdspolitikens principer förbättra befolkningens levnadsförhållanden, utgående från principerna om jämlikhet och medborgarnas grundrättigheter. Vården för dem som använder narkotika grundar sig på social- och hälsovårdens allmänna princip om att jämlikt erbjuda medborgarna den service de behöver. Grunden för narkotikakontrollen anges i FN:s internationella konventioner om narkotiska ämnen. Statsrådets principbeslut från år 2000 syftar till att effektivisera narkotikapolitiken. Avsikten är att minska både efterfrågan på och utbudet av narkotika samt hejda ökningen i bruket av narkotika och i narkotikabrottsligheten. Åtgärderna innefattar bl.a. en informationskampanj som riktas till hela befolkningen, bättre tillgång till behandling, ökandet av risken att bli fast när det gäller narkotikabrottslighet samt förstärkning av förebyggande missbruksarbete i fängelserna. För ändamålet har reserverats 5,5 miljoner euro, och förvaltningsområdena för fem olika ministerier deltar i genomförandet.

År 2002 föreslogs ett tilläggsanslag på 7,5 miljoner euro för att utveckla narkotikavården. År 2002 godkände statsrådet ett åtgärdsprogram för åren 2001 - 2003 i syfte att effektivisera narkotikapolitiken. Åtgärdsprogrammet är en fortsättning på de tidigare principbesluten.

2.2. Narkotikabrukets omfattning

År 2000 uppgav knappt 10 procent av den finska vuxna befolkningen att de i något skede prövat på cannabis. Under det senaste året hade drygt 2 procent av den vuxna befolkningen prövat på cannabis. I Helsingfors är motsvarande siffror nästan dubbelt så höga. År 1999 uppskattades andelen användare av amfetamin och opiater bland personer i åldern 15 - 55 år uppgå till ungefär 0,4 - 0,5 procent, medan motsvarande andel i huvudstadsregionen uppgick till 0,7 - 0,9 procent.

Om man ser till de olika typerna av narkotika ökade bruket av cannabis i jämn takt under hela 1990-talet ända fram till decennieskiftet. Även amfetamin- och opiatbruket förefaller att ha ökat, speciellt i mitten av 1990-talet. Dock har det inte skett några större ändringar i de uppskattade antalen droganvändare under den senare delen av decenniet.

Bruket av narkotika koncentreras speciellt till ungdomar och unga vuxna. Av de unga vuxna (15-24 åringar) har närmare 20 procent någon gång i sitt liv prövat på cannabis, och under det senaste året 6-7 procent. Enligt en undersökning som år 2001 gjordes bland 15-16-åringar har cirka 11,5 procent av åldersklassen någon gång prövat på cannabis. Under det senaste året har 8,5 procent av åldersklassen gjort det. Användningen har ökat tydligt från år 1998 då en motsvarande undersökning senast utfördes.

Den längsta tidsserien i fråga om ungas narkotikabruk fås från de undersökningar som omfattar beväringar och som har gjorts med några års mellanrum sedan år 1968. Enligt en undersökning som gjordes 2000 hade 19,5 procent av beväringarna någon gång prövat på cannabis i ett sampel på ungefär 1 000 beväringar.

Det har inte skett någon större förändring i användarprofilerna under 1990-talet. De centrala användargrupperna utgörs fortfarande av 1) alkoholmissbrukarna, 2) de som använder både alkohol och läkemedel 3) de som använder cannabis och amfetamin samt 4) de som använder opiater. Opiatbruket ökade under 1990-talet. Användningen av hårda droger, och i finländska förhållanden i synnerhet användningen av amfetamin, är ofta förknippad med social utslagning och marginalisering. I offentligheten har man ofta debatterat den ökade nöjesanvändningen av narkotika, framför allt ecstasy och kokain. Bevisen på att användningen av dem skulle ha ökat begränsar sig i alla fall till ökade beslag enbart av ecstasy.

Enligt en befolkningsenkät som utfördes våren 2001 klassificerar de flesta finländare narkotikabruket som ett allvarligt eller mycket allvarligt brott. Den yngsta åldersgruppen skilde sig tydligt från de andra som svarade: 77 procent av unga i 15-24 års åldern ansåg att droger är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem. I andra åldersgrupper var motsvarande procentsiffror 90 procent eller högre. Litet fler än hälften av männen ansåg att problemet var mycket allvarligt. Bland kvinnorna ansåg nästan två tredjedelar det.

2.3. Skadeverkningar i anslutning till narkotikabruk

År 1999 registrerades under en dag samtliga rusmedelsrelaterade besök inom social- och hälsovården. Det sammanlagda antalet rusmedelsklienter var över 11 500. Av dessa hänförde sig 23 procent till bruk av läkemedel och 15 procent till bruk av droger: cannabis (11 %), amfetamin (9 %) och opiater (5 %). Blandbrukarnas andel uppgick till en tredjedel. Bland dem som använt sig av missbrukarvårdens specialtjänster inom öppenvården var andelen som använt droger nästan 20 procent, medan motsvarande siffra för dem som använt institutionstjänster var nästan 30 procent. Siffrorna är ungefär desamma som för de klienter inom missbrukarvårdens specialtjänster som använt läkemedel.

140 enheter inom rusmedelsvården deltog år 2001 i en frivillig, anonym insamling av uppgifter om behandlingen av narkotikamissbrukare. Uppgifter samlades in om 6 169 klienter. Enheterna som deltog

representerade A-kliniker, vårdenheter för ungdomar, avgiftnings- och rehabiliteringsenheter, enheter inom öppen och sluten vård som har specialiserat sig på narkotikavård samt psykiatriska enheter. Tyngdpunkten inom insamlingen låg på enheter inom öppenvården och södra Finlands län.

Enligt uppgifter om behandlingen av narkotikamissbrukare var användningen av opiater (28 %) något oftare den främsta orsaken till att en s.k. drogklient sökte sig till vård jämfört med användningen av amfetamin eller andra stimulanter (26 %). Bland dem som använder opiater har andelen personer som använder buprenorfin ökat. År 2001 fanns det nästan lika många som använde buprenorfin för att berusa sig och därför sökte vård (12 %) som det fanns sådana som sökte vård för sitt heroinbruk (13 %). I den medicinska avvänjnings-, ersättande och upprätthållande vården fanns det i alla fall färre än fem procent som i första hand sökte vård för sitt opiatbruk. Blandmissbruk var vanligt, drygt hälften uppgav att de använde åtminstone tre rusmedel som hade blivit ett problem för dem. Användningen av cannabis (62 %) och stimulanter (55 %) var vanligare än användningen av opiater (41 %).

De som sökte vård var unga personer, som i snitt var 26,3 år gamla. Kvinnorna var några år yngre än männen. De som uppsökte vård var unga, de flesta var 20-24 -åriga. De löpte även stor risk att marginaliseras på grund av ackumulerade problem, t.ex. arbetslöshet och bostadslöshet. Nästan åttio procent av dem som använde opiater och stimulanter gjorde det huvudsakligen intravenöst.

Enligt sjukhusstatistiken registrerades under år 2001 sammanlagt 6 445 drogbehandlingsperioder, där någon narkotikasjukdom (d.v.s. sjukdom förorsakad av narkotika eller läkemedel) var huvuddiagnos, och 8 745 vårdperioder där narkotikasjukdom utgjorde huvud- eller bidiagnos. Bland narkotikasjukdomarna har speciellt de vårdperioder som hänför sig till bruket av illegala droger ökat starkt från början av 1990-talet. Av drogbehandlingsperioderna är redan flera än en fjärdedel direkt narkotikarelaterade, jämför med början av 1990-talet, då andelen ännu var drygt 5 procent. Av de narkotikarelaterade vårdperioderna omfattade ungefär två tredjedelar män eller personer under 30 år.

Av de smittsamma sjukdomarna är leverinflammationerna, och framför allt C-hepatit, ofta förknippade med intravenös användning av droger. Årligen insjuknar ca 1 700 personer i C-hepatit, av vilka hälften är yngre än 30 år. I jämförelse med medeltalet från tidigare år har antalet personer som har drabbats av C-hepatit år 2001 gått ner med 300-400.

En annan allvarlig virusinfektion som smittar med blodet är HIV. Den HIV-epidemi som bröt ut 1998 och som fick sin början bland drogmissbrukare som använde droger intravenöst fortsatte. Vissa tecken på att epidemin håller på att avta finns i alla fall: år 2000 och 2001 kunde en tredjedel av de nya HIV-fallen spåras till intravenös användning av narkotika. År 1999 var den här andelen drygt femtio procent. Förekomsten av HIV bland dem som använder droger intravenöst har fortsättningsvis hållit sig på en nivå på knappt tre procent.

I de rättsmedicinska läkemedels- och narkotikaundersökningar som har utförts sedan år 1997 för att reda ut dödsorsaken har man i en snabbt ökande omfattning funnit s.k. klassiska narkotiska ämnen i samband med dödsfall: 89 förekomster (1997), 107 (1998), 140 (1999) och 165 (2000). Enligt preliminära uppgifter ser det i alla fall ut som om dödsfallen var färre år 2001 än år 2000: år 2001 var antalet ungefär 150. Den viktigaste enskilda orsaken till ökningen i dödsfallen vid millennieskiftet var dödsfall till följd av heroinförgiftning. År 1999 uppgick de till 50 och år 2000 till 59. År 1997 var de inte fler än 15. Dödsfallen i en överdos heroin, som år 2001 uppskattningsvis uppgick bara till 30, inverkar för sin del på att förbjudna ämnen hittas i samband med dödsfall i mindre utsträckning år 2001 än tidigare.

Narkotikabrotten, som kom till polisens och tullens kännedom, ökade i följd med cirka 10 procent jämfört med året innan. Narkotikabeslagen ökade liksom beslagen av andra otillåtna ämnen. Totalt registrerade

polisen 14 869 narkotikabrott år 2001. Andelen grova narkotikabrott låg kvar på fjolårets nivå - i fjol uppgick de till 5,8 procent. Antalet personer som misstänktes för narkotikabrott uppgick emellertid till 6 500, vilket är 18 procent färre än året förut. Brotten är flera till antalet samtidigt som antalet misstänkta personer har gått ner, vilket innebär att en minskande mängd personer har begått ett ökande antal narkotikabrott.

De direkta kostnader som narkotika- och läkemedelsmissbruket förorsakat uppgick år 2000 till ungefär 0,1-0,2 miljarder euro, medan de indirekta skadekostnaderna uppskattades till 0,3 - 0,6 miljarder euro. De största direkta kostnaderna uppstod inom socialvården och brottskontrollen. Den överlägset störst delen av de indirekta kostnaderna hänförde sig till värdet på det liv som förlorats till följd av förtidig död.

2.4. Utvecklingen av narkotikabehandlingssystemet

I Finland har de specialiserade vårdtjänsterna för drogmissbrukare blivit fler under de två senaste åren, bl.a. har nya öppenvårdsenheter som är avsedda uttryckligen för unga drogmissbrukare inrättats. Man har också grundat några nya rehabiliteringsenheter. Att särskilt de nya behandlingssenheterna uppenbarligen har lyckats nå de unga missbrukarna framgår bl.a. av de uppgifter om drogbehandlingen som samlats in inom missbrukarvården.

Den medicinska avgiftnings- och substitutionsvården av opiatberoende personer har gradvis utökats i takt med att fler opiatmissbrukare har sökt sig till vård. År 2000 gav social- och hälsovårdsministeriet den första förordningen, som också omfattar underhållsbehandling och som syftar till att regionalt förbättra tillgången till behandling. År 2002 gavs en ny förordning (289/2002) i syfte att bredda bedömningen av vårdbehovet och att öka antalet enheter som verkställer vården. Utöver det här strävade man efter att år 2002 erbjuda utökad vård för opiatberoende missbrukare: en del av social- och hälsovårdsministeriets extra anslag på 7,5 miljoner euro är avsett för att utveckla vården av missbrukare av det här slaget.

En betydande förändring inom hälsoservicesystemet är att man har inrättat flera s.k. lågtröskelenheter avsedda för missbrukare som använder droger inravenöst. Den första hälsoserviceenheten av det här slaget slog upp sina dörrar i Helsingfors år 1997. I slutet av år 2001 fanns dylika hälsoserviceenheter på närmare 20 orter. De finns i de största städerna och i ökande omfattning också i mindre städer. Besöks-siffrorna, som bildar ett anonymt statistikunderlag, visar att enheterna med de största besöksfrekvenserna fanns år 2001 i Helsingfors (cirka 4 500 klienter), Åbo (cirka 970 klienter), Vanda (cirka 730 klienter) och Tammerfors (cirka 460 klienter). På övriga orter registrerades betydligt färre besök på de här hälsoserviceenheterna. År 2001 byttes cirka 800 000 sprutor ut och något flera nålar.

3. Tillstånds- och övervakningsfrågor

Enligt Produkttillsynscentralens (STTV) strategiska plan är samhället dess viktigaste "kund" och medborgarnas hälsa den viktigaste målsättningen. Inom resultatområdet för förebyggandet av alkoholskador behandlas fyra helheter: tillståndsförvaltningen, övervakningen, de ungas alkoholbruk och produkt-tillsynen.

Det är framför allt i anslutning till beviljandet av serveringstillstånd som det finns möjligheter att i förväg identifiera situationer som kan ge upphov till problem, och därmed förebygga dem genom begränsning av tillstånden, genom att förse tillstånden med villkor och genom att vägra bevilja tillstånd. I STTV:s tillsynsverksamhet har bekämpandet av den gråa ekonomin och den ekonomiska brottsligheten en framträdande plats. Den effektivare tillsynen ger sig bl.a. till uttryck i att ett växande antal serveringstillstånd har dragits in för gott.

Enligt strategin skall Produkttillsynscentralen begränsa serveringen i sådana sammanhang inom arbetslivet, idrotten och fritiden där alkoholen tidigare har saknats. Bestämmelserna som reglerar serveringstillstånden och deras beviljande görs klarare och delvis strängare när de ändringar som alkohollagen på den här punkten stadgar om träder i kraft i början av år 2003. Syftet med ändringarna i alkohollagen är att utveckla övervakningen av serveringen bl.a. med att se till att den som handlar ärenden i anslutning till serveringstillstånden och dennes företrädare har tillräckliga kunskaper och tillräcklig yrkeskunskap.

Regionalt övervakas serveringen och minutförsäljningen av länsstyrelserna. STTV styr länsstyrelserna i övervakningen och dess genomförande. STTV:s och länsstyrelsernas resurser att övervaka försäljningen och serveringen av alkohol är ringa och de har inte ökat under de senaste åren.

Övervakningens syfte är att säkerställa att man inom försäljning och utskänkning följer de regler och direktiv, med vars hjälp man i alkohollagens anda försöker förebygga de samhällsliga, sociala och hälsomässiga skadeverkningar som alkoholen medför.

Tyngdpunkten i övervakningen är i förebyggandet av överträdelse och andra olägenheter, och därför är utskänkningsställets egenkontroll av central betydelse. Personalmängden är inte tillräcklig i relation till antalet kundplatser för en effektiv övervakning. År 2001 satsade man speciellt på att stödja tillståndsinnehavarnas egenkontroll. I samråd med länsstyrelserna ordnade STTV 34 utbildningsträffar om egenkontroll. Alla tillståndsinnehavare inom detaljförsäljning och utskänkning fick per post från STTV en handbok i egenkontroll med instruktioner och vägledning i hur systemet med egenkontroll fungerar.

Trots de begränsade resurserna har man med hjälp av övervakning och bl.a. med skärpta sanktioner försökt förebygga överträdelse och andra problem. Man har fäst speciell uppmärksamhet vid att förhindra försäljning och utskänkning åt minderåriga och vid att förebygga störningar i omgivningen.

På STTV:s initiativ inleddes i Helsingfors år 1999 projektet "Rusmedelsfri ungdom", som slutade vid utgången av år 2001. Dess syfte är att vid sidan av de metoder myndigheterna traditionellt förfogar över stödja alla samarbetspartners och speciellt olika medborgarorganisationer i arbetet för att stävja bruket av rusmedel bland unga.

STTV upprätthåller ett produktregister över alkoholdrycker, med uppgifter om ca 23 000 produkter. Produkttillsynens uppgift är att garantera att de alkoholdrycker som finns på marknaden är lagenliga.

3.1. Detaljhandel

Enligt alkohollagen från år 1995 har Alko fortfarande ensamrätt till detaljhandel med alkoholdrycker vilka innehåller mer än 4,7 volymprocent alkohol. Livsmedelsaffärer och kiosker kan få tillstånd att sälja alkoholdrycker som tillverkas genom jäsning och som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol. Därtill kan en tillverkare av alkoholdrycker som tillverkas genom jäsning och vilka innehåller högst 13 volymprocent alkohol på vissa villkor beviljas tillstånd att i anslutning till tillverkningsplatsen sälja självtillverkade drycker (försäljning av s.k. gårdsviner och sahti). De drycker som innehåller högst 2,8 volymprocent alkohol lyder inte under alkohollagen och kan därför säljas fritt. En ändring av alkohollagen förbjöd dock fr.o.m. 1.6.1997 försäljning av alkoholdrycker som innehåller minst 1,2 och högst 2,8 volymprocent alkohol till personer under 18 år.

Som tillstånds- och övervakningsmyndigheter fungerar Produkttillsynscentralen, som godkänner Alkos butiker och beviljar tillstånd till försäljning av gårdsvin och sahti, och länsstyrelserna som beviljar övriga tillstånd för detaljhandel. År 2001 kostade ett beslut om tillstånd till detaljhandel 168 - 336 euro.

I slutet av 2001 uppgick antalet Alko butiker till 284. Alko har rätt att på beställning leverera drycker via expeditiosplatser. Deras antal var i slutet av året 139.

Antalet tillstånd till detaljhandel av drycker som tillverkas genom jäsning och vilka innehåller högst 4,7 alkohol uppgick till 7 199. Även om antalet tillstånd under år 2001 minskade var de fortfarande knappt tusen fler än i mitten av decenniet. Den stora ökningen då berodde på att den nya alkohollagen gav också kioskliknande livsmedelsbutiker och bensinstationer rätt till försäljning av dylika alkoholdrycker.

Antalet gårdsvins- och sahtibutiker var i slutet av år 2001 52 stycken.

Länsstyrelserna återkallade slutgiltigt 12 detaljhandelstillstånd och drog in 31 för en begränsad tid. Antalet varningar och anmärkningar uppgick till 91.

3.2. Servering

Produkt tillsynscentralen beviljar serveringstillstånd för samtliga starka alkoholdrycker (A -tillstånd och för alkoholdrycker med högst 22 procent volymalkohol (B -tillstånd). Länsstyrelserna beviljar å sin sida tillstånd för alkoholdrycker som tillverkas genom jäsning och som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol (C -tillstånd). År 2001 kostade ett beslut om serveringstillstånd 168 - 505 euro.

År 2001 beviljade Produkt tillsynscentralen 317 nya serveringstillstånd som är i kraft tills vidare, d.v.s. 46 tillstånd färre än året innan. Tidsbundna serveringstillstånd för högst ett år beviljades 111 stycken d.v.s. tre fler än år 2000. Temporära tillstånd på högst en månad för olika tillställningar beviljades sammanlagt 483 (526 år 2000).

I slutet av 2001 fanns det 5 105 giltiga serveringstillstånd för A- och B -restauranger och 3 903 för C-restauranger. Under den tid den nya alkohollagen varit i kraft har antalet A- och B -restauranger ökat med 1 877 stycken medan antalet C -restauranger har minskat med 1 826.

Produkt tillsynscentralen gav under verksamhetsåret 191 skriftliga varningar åt olika serveringstillståndshavare, medan 29 tillstånd återkallades för en viss tid och 62 tillstånd slutgiltigt. Länsstyrelserna återkallade 34 tillstånd slutgiltigt och 51 på viss tid. I 176 fall gav länsstyrelserna en skriftlig varning.

Tyngdpunkten i Produkt tillsynscentralens verksamhet ligger på åtgärder mot den grå ekonomin och den ekonomiska brottsligheten inom restaurangbranschen. I detta hänseende har effektiveringen av övervakningen bidragit till att antalet slutgiltigt återkallade tillstånd har ökat.

3.3. Tillverkning, import, partiförsäljning och teknisk användning

År 2001 uppgick produktionen av alkoholdrycker till 590 miljoner liter. I jämförelse med året innan var ökningen 1,6 procent. Vinproduktionen ökade med 3,3 procent, produktionen av öl med 2,4 procent och long drinks med 16,1 procent. Produktionen av starka spritdrycker minskade med 17,6 procent.

Antalet alkoholdryckprodukter på marknaden har fortfarande ökat kraftigt. Produkt tillsynscentralens produktregister innehöll 23 600 alkoholdrycksprodukter i slutet av 2001, medan motsvarande antal året innan var 17 300.

Produkt tillsynscentralen beviljar tillstånd till tillverkning, partiförsäljning och användning av alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av starksprit. År 2001 beviljades 6 tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker för kommersiellt ändamål. Under året lade 5 innehavare av tillverknings-

tillstånd ner sin verksamhet. I slutet av året tillverkades alkoholdrycker på 117 tillverkningsställen.

11 tillstånd till partiförsäljning av alkoholdrycker beviljades under året. 2 tidsbundna tillstånd beviljades. Tillstånd till partiförsäljning av alkoholpreparat beviljades i 5 fall. Under året lade 2 innehavare av tillstånd till partiförsäljning ner sin verksamhet. I slutet av år 2001 fanns det 188 giltiga tillstånd till partiförsäljning av alkoholdrycker och starksprit. Tillstånd till teknisk användning av alkohol beviljades i 100 fall och till följd av upphörd verksamhet återkallades 48 tillstånd. I slutet av 2001 fanns det 2 330 giltiga tillstånd till teknisk användning av alkohol.

S.k. grundanalyser utfördes på 36 ölslag, 70 fruktvinssorter, 96 vinslag, 23 spritsorter eller likör och 6 starkspritsorter för att undersöka om alkoholdryckerna följde bestämmelserna. 13 prov i konsumentinformerande syfte gjordes. För att utröna tillverkningsmetoden undersöktes halterna av sötningsmedel och färgämnen samt s.k. jäsningsprofil i olika cidersorter.

STTV har låtit undersöka ochratoxinhalten i totalt 149 prover som tagits på alkoholdrycker. 80 var rödviner, 53 vitviner, 5 roséviner, 3 skumviner och 4 bärviner samt 4 öl. 97 prover befann sig under observationsgränsen. Halter på mindre än 0,5 mikrogram fanns i 30 rödvins-, 10 vitvins- och ett rosévinsprov. 3 rödvinsprover hade halter på 0,5 - 1 mikrogram, över 1 men under 2 mikrogram ochratoxin fanns i 3 rödvins- och över 2 mikrogram i 2 rödvinsprover.

Etylkarbamatomundersökningar utfördes på sammanlagt 50 alkoholdrycker. Speciellt var det frukter med kärnor som utgör råmedel i alkoholdrycker och olika whiskyslag som var av intresse i sammanhanget. Patulinhalterna undersöktes i fruktviner och förekomsten av PAH-föreningar bl.a. i tjärdrycker. År 2001 registrerades 1 242 analysintyg. Informationssystemet övervakar att den registrerade informationen håller sig inom godkända gränsvärden.

Inspektörerna på Produkttillsynscentralen utförde 140 inspektioner för godkännande och tillsyn år 2001. I samband med inspektionerna gavs 12 anmärkningar. 12 tillståndsinnehavare ombads inkomma med skriftliga svar.

3.4. Reklam

Begränsning av reklam för alkoholdrycker har ansetts vara en viktig metod för att styra alkoholkonsumtionen. I de flesta europeiska länder finns det begränsningar av reklam för alkoholdrycker. Enligt EU-direktivet om televisionsverksamhet skall reklam för alkoholdrycker begränsas i televisionen. I Finland har detta direktiv verkställts genom reklamstadgandena i alkohollagen från 1995. I fråga om de övriga nordiska länderna har reklam för alkoholdrycker förbjudits totalt i Norge, och i Sverige är reklam för alkoholdrycker förbjuden i de flesta medier via vilka reklam riktas till konsumenterna. EG:s domstolsutslag, det s.k. Gourmet beslutet, kan innebära förändringar på den här punkten.

WHO:s rekommendation från december 1995 förordar en begränsning av alkoholreklam, i synnerhet reklam som riktar sig till unga. En metod som omnämns i sammanhanget och som i synnerhet attraherar unga är alkoholens anknytning till sport. Principen har följts till exempel i Frankrikes lagstiftning enligt vilken reklam förbjuds i samband med idrottstävlingar.

I Finland reglerades reklam av alkoholdrycker genom Alkos förvaltningsråds anvisningar åren 1960-1977. År 1977 förbjöds alkoholreklam genom lag. Reklam för alkoholdrycker som innehåller mindre än 2,8 volymprocent alkohol var dock tillåten. Ändringen av alkohollagen 1.1.1995 betydde en lindring av reklambestämmelserna. Reklam för drycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol tilläts med vissa begränsningar. Begränsningarna gäller bl.a. reklam som riktar sig till minderåriga och

reklam med missvisande påståenden om hälsoeffekter samt reklam som strider mot god sed. Samtidigt blev bestämmelserna strängare på så vis att begränsningarna även gäller reklam för drycker som innehåller 1,2- 2,8 volymprocent alkohol och förbudet för reklam för starka alkoholdrycker omfattade även indirekt reklam. Även andra former av säljfrämjande verksamhet för starka alkoholdrycker förbjöds. År 1999 förnyade Produkttillsynscentralen anvisningarna i fråga om reklam för alkoholdrycker genom att samla ihop alla tidigare anvisningar och exempel på alkoholreklamfall.

Det är Produkttillsynscentralen och länsstyrelserna som övervakar reklam för alkoholdrycker och drycker som innehåller över 1,2 volymprocent alkohol. Reklam som strider mot lagen kan förbjudas och förbudet förstärkas med vite. Annonssören kan alternativt ges skriftliga anvisningar om rättande av reklamen. Tyngdpunkten i övervakningen ligger på förebyggande arbete.

År 2001 avgjorde Produkttillsynscentralen 86 alkoholreklamfall. Under centralens verksamhetsperiod 1995-2000 har sammanlagt i 14 fall utdelats 16 förbud, av vilka 10 har förstärkts med vite. År 2001 gavs anvisningar i 26 fall. Med anledning av förfrågningar från näringsidkare avgavs sammanlagt 19 förhandsutlåtanden om lagenligheten hos reklam år 2001. Därtill ges näringsidkarna personliga råd både per telefon och skriftligen, vilket inte har registrerats. Flertalet av frågorna som har behandlats med näringsidkarna har gällt reklam för starka alkoholdrycker. 35 övervakningsåtgärder som länsstyrelserna genomförde registrerades.

1. Development of the alcohol situation

There has been a marked increase in the growth rate of documented consumption of alcoholic beverages. In 2001 the consumption increased 4.6 per cent from the year before, compared with the average annual growth rate of about 1.5 per cent since the mid-1990s. The sharp growth of documented consumption still continued early in 2002.

Since the mid-1990s the total consumption of alcoholic beverages, that is, both documented and undocumented consumption (including imports of alcoholic beverages by passengers, smuggling, legal and illegal domestic brewing and distilling, and substitutes) has remained stable at just under 9 litres of pure alcohol per capita. In 2001 there was an increase in the total consumption of alcoholic beverages as well.

Alcohol consumption can be expected to increase further in the years to come. The Finnish membership in the European Union will substantially relax the restrictions imposed on the import of alcoholic beverages by passengers in 2004. During the budget negotiations in 2002 it was decided that only the quota for the import of beer would be raised at the beginning of 2003. At the same time it was decided that excise taxes would not be changed in 2003.

The annual rate of alcohol-related deaths in Finland varies from 2,500 to 3,100; hospital wards register 25,000 to 33,000 alcohol-related periods of care annually; and slightly more than 11,000 persons receive care in units for substance abusers. The increasing consumption of alcohol will also increase the need for and use of substance-abuse-related social and health services. It is also likely that the adverse effects of alcohol use and other related harm will increase. Disturbances of public order and concerns about safety in general also increased during the year. Violence in the streets and domestic violence and disturbing behaviour under the influence of alcohol have increased to such an extent that various interventions have become necessary. In addition to traditional alcohol policy measures, such as high prices and limited availability of alcohol, more attention has been paid to such measures as more effective control, stricter rules and regulations as well as substance abuse prevention, awareness campaigns, regulation of drinking habits, the control of the sale of alcoholic beverages by the licence holders themselves and service system development.

In recent years, attitudes towards alcohol have become less liberal. An increasing majority of the population is in favour of the present restrictions. According to an opinion poll commissioned by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) and conducted by Suomen Gallup Oy at the beginning of 2001, 54 per cent of Finns were satisfied with the present alcohol policy, while the corresponding figure was 62 per cent in a survey conducted in 2002. Twenty per cent were in favour of stricter regulations, while 16 per cent were in favour of even more liberal regulations. The change towards less liberal attitudes can clearly be seen in the fact that seven years ago the proportion of those in favour of less strict regulations was still 42 per cent and the proportion of those in favour of stricter regulations 13 per cent.

An overwhelming majority of the population regards the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. The age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 84 per cent of the respondents, and the age limit of 18 years for buying beer and wine by 88 per cent.

The prices of alcoholic beverages have not gone down during the EU membership. In spite of this, the proportion of those who regard the prices as appropriate has increased by about 10 percentage units from 1998 to 2002. In 2002 a total of 55 per cent of the respondents regarded the prices of strong alcoholic beverages and beer as being on too high a level, the corresponding percentage for wines being 43 per cent.

According to Gallup surveys a majority of Finns were of the opinion that strong alcoholic beverages, including strong beer, should not be sold in grocery stores. In a study conducted in January 2002, 87 per cent of the respondents thought that strong alcoholic beverages should only be sold at ALKO's retail outlets, the corresponding figure for strong beer being 55 per cent. Further, most Finns support the present system for the sale of medium-strong beer, as 85 per cent of the respondents thought that medium-strong beer should also be available in grocery stores. A total of 54 per cent reported that wines should be sold in grocery stores.

1.1. Alcohol policy guidelines

The key objectives of Finnish alcohol policy include the prevention and reduction of social and health-related problems caused by alcohol. The national alcohol policy is based on the 1994 Alcohol Act and the guidelines of the Ministry of Social Affairs and Health. In 1995 a National Alcohol Policy Programme was adopted and a proposal for implementing this programme was set forth in 1997. These programmes in turn were based on the European Alcohol Action Plan from 1992, drafted by the WHO Regional Office for Europe.

The Second European Alcohol Action Plan 2000-2005 of the Regional Office was adopted in September 1999. The programme aims to reduce the harm done by alcohol and to ensure access to treatment and the protection of children and young people from alcohol problems. The National Alcohol Policy Programme for the 21st century was adopted in March 2001. The programme puts the emphasis on co-operation between the national and local levels in the prevention and treatment of the harm done by alcohol.

The Target and Action Programme for Social Welfare and Health Care 2000-2003 adopted by the Finnish Ministry of Social Affairs and Health also puts the emphasis on co-operation and particularly on the role of municipalities in reducing and preventing drug-related problems. Special attention is drawn to the prevention of alcohol and drug use among young people.

In 2001 a conference organised by the WHO Regional Office for Europe, the Swedish Government and the European Commission in Stockholm adopted a Declaration on Young People and Alcohol. The Declaration's key principle is the protection of children and young people from the harm done by alcohol. It is based on the Second European Alcohol Action Plan and the European Charter on Alcohol, adopted in Paris in 1995.

In Finland, a working group on alcohol policy completed its memorandum in 2002. The working group underlines the importance of broad co-operation and networking. The memorandum introduces a new alcohol policy perspective, putting the emphasis on social responsibility in addition to traditional measures.

1.2. Alcohol consumption in 2001

Statistics show that in 2001 the consumption of alcohol amounted to 38.2 million litres of pure alcohol. Documented consumption increased 4.6 per cent from the preceding year. Consumption per capita was 7.3 litres, which is 0.3 litres more than the year before.

The undocumented consumption of alcoholic beverages includes the legal and illegal domestic brewing and distilling, imports of alcoholic beverages by passengers, smuggling, substitutes, and alcohol consumed by Finns outside Finland. In 2001, undocumented consumption decreased slightly, being about 1.7 litres per capita. It accounted for about one fifth of the total consumption.

In 2001 the total consumption of alcoholic beverages, that is, both documented and undocumented consumption, was about 9 litres of pure alcohol per capita.

1.3. Prevalence of alcohol use

Nearly 90 per cent of adult Finns consumes alcohol. Most of them drink alcohol in moderation or very little. The number of heavy consumers is estimated to range between 250,000 and 500,000, which accounts for about 6 to 12 per cent of the adult population. Every tenth men as compared with every fiftieth women consumes alcohol at least four times a week. Differences between men and women in drinking habits have diminished; intoxication-oriented drinking has become more prevalent among women. There was only a small difference in the shares of abstainers between 15-69-year-old women and men respectively. The Drinking Habits Survey conducted in 2000 showed that the share of abstainers was about 8 per cent for men and about 9 per cent for women, compared with 10 per cent for men and 18 per cent for women in the 1992 Drinking Habits Survey.

ESPAD school surveys show that most young people start to experiment with drinking to drunkenness in the upper level of the comprehensive school at the age of 13 to 15 years. A very low proportion have been drunk for the first time when under 12 years of age. Even at the age of 12 drinking to drunkenness was very rare. Three out of four girls and boys aged 15 to 16 years had been drunk and only 9 per cent reported that they did not consume any alcohol. Towards the end of the 1990s no major changes have occurred in the use of alcohol among 15-16-year-olds.

1.4. Detrimental effects of alcohol consumption

The rate of alcohol-related deaths in Finland was about 3,100 in 2001. An alcohol-related disease was the cause of death in 1,490 of the cases. In addition, it has been estimated that alcohol was the secondary cause of death in about 700 cases. A total of 887 persons died under the influence of alcohol as a result of an accident or violence. Moreover, it has been estimated that 77 persons died as a victim of a drunken person. Alcohol-related deaths accounted for 6 per cent of all cases of death in 2001. The proportion of men in alcohol-related mortality was 82 per cent.

In 2001, hospital wards registered 33,156 periods of care in which the primary or secondary diagnosis had been an alcohol-related disease. Of these, men accounted for 80 per cent. Slightly less than one fourth of inpatients treated for alcohol-related diseases were between 35 and 44 and slightly more than one third between 45 and 54 years of age. The number of clients in units providing care for substance abusers was 11,424. Men accounted for 77 per cent of this number. More than half of the persons who had received treatment in such units were between 35 to 54 years of age. A total of 46,894 clients visited A-clinics and youth clinics, and housing services and overnight shelters for substance abusers registered a total of 4 711 clients.

Research into violence and crimes as well as police statistics show a link between the use of alcohol and crimes. In 2000, alcohol was involved in 19.0 per cent and other intoxicants in 3.2 per cent of all settled cases.

In 2000 society paid between EUR 0,5 and 0,7 billion in direct costs and between EUR 2,4 and 4,4 billion in indirect costs as a result of the use of alcohol. Nearly 40 per cent of these direct costs were caused by public disturbances. Health care accounted for slightly more than a quarter and social services for just under one fifth of the direct costs caused by alcohol-related harm.

1.5. Alcohol economy

Nominal alcohol prices continued to rise in 2001. The rise in retail prices was 2.2 per cent on average, while restaurant prices rose by 2.7 per cent. In real terms, that is, in relation to the consumer price index, the prices were approximately 0.3 per cent lower in 2001 than the year before.

In 2001, consumers' expenditure on alcohol totalled EUR 3.75 billion or EUR 721 per capita. Alcohol expenditure accounted for 5.5 per cent of private consumption expenditure. The government gained EUR 1.97 billion in alcohol tax revenues, value-added tax included, which accounted for 5.5 per cent of the total state revenues (financing measures excluded).

2. Drug situation

Experimenting with drugs, drug abuse and drug-related problems have increased in the 1990s throughout the country, especially in southern Finland and the Greater Helsinki Area. Proportionally, drug experiments have increased most outside the Province of Uusimaa. According to population surveys, experimental use and abuse of drugs have become more prevalent among the youth and young adults in particular. The supply of drugs has increased with increasing demand. The first signs of the slowing down of the growth rate - with regard to young adults in particular - did not become visible until at the turn of the decade. Nevertheless, experimenting with drugs is not as extensive in Finland as elsewhere in Europe.

Although drug-related problems have increased in Finland in the 1990s, they are not yet on the same level as in other European countries. The rapidly growing drug-use figures in Finland reflect not only an increase in drug experimenting and use but also changes in the Finnish service system and statistical practices and an increasing awareness of the drug problem within the service system as a whole. After the turn of the decade, however, the harm indicators showed the first signs of the levelling off of the upward trend.

2.1. The basis of the narcotics policy

The goal of the national narcotics policy is to reduce and prevent substance abuse and to minimise the harm done by drugs. The Finnish narcotics policy is based on the Narcotics Act (1289/93), social and health policy guidelines, and international agreements.

The Government Decision-in-Principle on Drug Policy was adopted in 1998. It states that the spread and use of drugs should be prevented primarily by influencing people's living conditions while guaranteeing equality and basic rights in accordance with the Nordic welfare policy. The treatment of drug abusers should be based on the general principle of providing equitable social and health care services for those who need them. The narcotics conventions of the UN are the cornerstones of the drug control policies.

In 2000 the Council of State adopted a decision-in-principle on the intensification of narcotics policy. The aim was to reduce both the demand and the supply of drugs and to stop the growth of drug use and drug-related criminality. To this end, an information campaign was to be launched, access to drug treatment to be improved, the risk of getting caught to be increased for drug criminals, and preventive work in prisons to be intensified. A total of EUR 5.5 million has been earmarked for a range of measures, which are to be implemented within the sphere of activities of five different ministries.

In 2002 an extra funding of EUR 7.5 million was proposed for the development of drug treatment. During the same year, the Council of State adopted an action plan for intensifying narcotics policy in 2001 - 2003, as an extension of the implementation of the earlier decisions-in-principle.

2.2. Prevalence of drug use

In 2000, less than 10 per cent of adult Finns reported that they had experimented with cannabis at least once in lifetime. Slightly more than 2 per cent of the adult population had experimented with cannabis during the last year. In the Helsinki area the figures were nearly twice as high. In 1999, about 0.4-0.5 per cent of all 15-55-year-olds were estimated to use amphetamines and opiates in the whole country, while the figure for the Greater Helsinki Area was 0.7-0.9 per cent.

As regards the type of substances abused, the use of cannabis has increased steadily throughout the 1990s. The first signs of a change in this trend became apparent at the turn of the decade. The use of amphetamines and opiates also seems to have increased particularly in the mid-1990s. However, there have been no greater changes in the estimated numbers of hard-drug users during the latter half of the decade.

Drug use is concentrated among youths and young adults. Of young adults (15-24-year-olds), slightly less than 20 per cent have experimented with cannabis at least once during lifetime and 6-7 per cent within the last year. A study conducted among 15-16-year-olds in 2001 showed that about 11.5 per cent of the age group had experimented with cannabis at least once and 8.5 per cent during the last year. The use has increased significantly compared with 1998, when a similar study was conducted.

The longest time series on young people's drug use in Finland is based on conscript surveys carried out since 1968 at a few years' intervals. According to the 2000 survey, the proportion of conscripts who had experimented with narcotics at least once was 19.5 per cent in a sample of about 1,000 conscripts.

During the 1990s, no great changes took place in the drug-user profiles. The four main substance abuser groups are (1) alcohol abusers, (2) polydrug users of alcohol and medicines, (3) cannabis and amphetamine users, and (4) opiate users. The use of opiates has increased throughout the 1990s. The use of hard drugs, in Finland especially amphetamine, is often connected with social deprivation and exclusion. The recreational use of drugs, ecstasy and cocaine in particular, has also been discussed widely, but the only evidence for this is the fact that seizures of ecstasy have become more numerous.

A population survey conducted in spring 2001 showed that a majority of Finns regard the use of drugs as a serious or very serious problem. The youngest age group differed clearly from the other respondents: 77 per cent of 15-24-year-olds regarded drugs as a serious or very serious problem compared with 90 per cent or over for the other age groups. Slightly more than half of male respondents regarded the problem as very serious, while nearly two-thirds of female respondents were of this opinion.

2.3. Detrimental effects of drug use

In 1999, a census was carried out on the use of intoxicant-related social and health care services during one day. A total of over 11,500 intoxicant related visits were counted in these services. Twenty-three per cent of all intoxicant-related visits were associated with medicines and 15 per cent with drugs: cannabis (11%), amphetamines (9%) and opiates (5%). One third of the clients were polydrug users. In specialised community-based services for substance abusers, nearly 20 per cent of the clients had drug-related problems, while the corresponding figure for residential services was nearly 30 per cent. The figures were almost identical with the numbers of medicine abusers encountered in these specialised services.

In 2001 a total of 140 drug treatment units participated in a drug treatment survey on a voluntary and anonymous basis. Information was gathered of 6,169 clients. The units included A-clinics, youth clinics, detoxification and rehabilitation units, community-based and residential drug treatment units and psychiatric units. The material concentrated on community-based units and the Province of Southern Finland.

The drug treatment survey showed that the primary reason for seeking treatment among narcotic and medicine abusers was somewhat more frequently the use of opiates (28%) than the use of amphetamine or other stimulants (26%). Among opiate abusers the use of buprenorphine as the primary reason for seeking treatment has become more prevalent during the past few years. In 2001 the share of persons who sought treatment because of the abuse of buprenorphine (12%) was nearly equal to that of heroin abusers (13%). However, less than 5 per cent of those who had sought treatment on account of opiate abuse had undergone pharmacological detoxification, substitution or maintenance treatment. Polydrug use was common, more than half of the respondents reported having used at least three different problem drugs. Among the three most common drugs, the use of cannabis (62%) and stimulants (55%) was more prevalent than the use of opiates (41%).

Those seeking treatment were young, the average age being 26.3 years, women being a couple of years younger than men. The largest age group was 20-24-year-olds. They also faced a great risk of exclusion and accumulating problems, such as unemployment and homelessness. For nearly 80 per cent of opiate and stimulant users, the primary route of administration of drug was injection.

Hospital statistics show that in inpatient health care a total of 6,445 drug-treatment periods were recorded in 2001 in which a drug-related disease, i.e. a disease related to medicines or narcotic drugs, was the primary diagnosis. The corresponding figure for periods of care in which a drug related disease was the primary or secondary diagnosis was 8,745. In the treatment of drug-related diseases the number of care periods related to illegal drugs in particular has increased rapidly since the early 1990s. More than every fourth care period is directly related to narcotic drugs, while the percentage was still just above 5 per cent at the beginning of the 1990s. Men or persons under 30 years of age account for about two thirds of all drug-related care periods.

Of communicable diseases, it is the liver diseases, particularly hepatitis C, that are in most cases associated with intravenous drug abuse. In recent years there have been about 1,700 new hepatitis C infections annually, out of which half among persons under 30 years of age. However, in 2001, the number of hepatitis C cases was 300 to 400 lower than the average level during previous years.

The HIV infection is another serious intravenously transmitted virus infection. The HIV epidemic that broke out due to intravenous drug use in 1998 still continued, although it has showed some signs of decline: in 2000 and 2001, about one third of all new HIV notifications were due to intravenous drug use as compared with more than half in 1999. The incidence of HIV infections among intravenous drug users is still below the level of 3 per cent.

Since 1997 the findings of so called classic drugs in forensic analyses on medicinal and narcotic drugs have been becoming increasingly common: 89 findings (1997), 107 (1998), 140 (1999) and 165 (2000). However, preliminary data indicate that in 2001 the figure will probably be lower than the year before, being 150. The most important single reason for the increase in this type of death at the turn of the decade was the rise in the number of deaths related to heroin poisoning. In 1999, there were 50 such cases and 59 in 2000, while the figure was still as low as 15 in 1997. The decrease in the number of drug deaths identified through substance findings in 2001 is also due to the low number (30) of heroin deaths during that year.

According to the statistics of the police and the customs, drug-related criminality increased in 2001 by about 10 per cent from the previous year. Both the number of drug seizures and the amounts of most seized substances increased. A total of 14,869 drug offences were recorded by the police in 2001. The share of serious drug offences of all drug offences remained on the same level as in the previous year, when

it was 5.8 per cent. However, the number of persons suspected of drug offences was about 6,500, which is 18 per cent less than the year before. The increase in the number of offences and the decrease in the number of suspects means that an increasingly small group commits an increasing number of crimes.

In 2000 the direct costs caused by the misuse of narcotic and medicinal drugs were about EUR 0.1-0.2 billion, and the indirect costs were estimated at EUR 0.3-0.6 billion. Social services and crime control accounted for the bulk of the direct costs. By far the greatest proportion of indirect costs were due to the premature loss of life.

2.4. Development of the drug-treatment system

During the past two years, the provision of treatment for drug abusers has been increased in Finland e.g. by establishing new community-based drug treatment units for young drug abusers. In addition, a number of rehabilitation centres have started operation. Drug-treatment surveys indicate that these new drug-treatment units in particular have been successful in meeting the needs of young abusers.

With increasing numbers of opiate addicts seeking treatment, pharmacological detoxification and substitution treatment has been gradually increased. The Decree given by the Ministry of Social Affairs and Health in 2000 was the first one that also covered maintenance treatment and that aimed at improving access to treatment at the regional level. The 2002 Decree (289/2002) increased the number of units that assess the need for treatment and implement treatment. In addition, one priority area for the extra funding of EUR 7.5 million granted by the Ministry of Social Affairs and Health in 2002 was to improve the availability of pharmacological treatment of opiate addicts.

One major development in the drug treatment system has been the greater supply of low-threshold health counselling services for intravenous drug abusers. The first health counselling centre was opened in Helsinki in 1997, and by the end of 2000 there was a counselling centre in 20 localities. Most larger cities and to an increasing degree also smaller ones have such centres. Statistical data gathered of client visits on an anonymous basis indicate that in 2001 the health counselling centres with the greatest numbers of client visits operated in Helsinki (about 4,500 clients), Turku (about 970 clients), Vantaa (about 730 clients) and Tampere (about 460 clients). Elsewhere the numbers of visits have been clearly lower. The number of exchanged syringes was about 800,000 in 2001. For needles the number was somewhat higher.

3. Licensing and control

The strategic action plan of the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) states that that society is its most important "client" and that citizens' health is its highest priority. The Agency's division for the prevention of the harm done by alcohol comprises four thematic groups: licensing, control, use of alcohol among young people, and product control.

As the serving of alcoholic beverages is subject to licensing it is necessary not only to ensure compliance with the regulations but also to identify the risks and thus prevent potential harm by laying down limitations or conditions on the licence or by rejecting it. The Product Control Agency has given priority to measures aimed at combating the grey economy and financial crime in the restaurant business. Accordingly, the number of permanently revoked licences has increased with increasing control.

The strategy paper provides that the Product Control Agency limits serving of alcoholic beverages in situations associated with work, sports and leisure time where alcohol was not previously present. Provisions concerning the granting of licences will be clarified and also tightened in some respects, when the

relevant amendments of the Alcohol Act enter into force at the beginning of 2003. The amendment aims to develop the control of the serving of alcoholic beverages among other things by ensuring that the person responsible for alcohol serving and his or her substitute have the necessary knowledge and skills.

Provincial State Offices are responsible for the regional control of alcohol serving and retail sale. The Product Control Agency provides guidance in the implementation of the control. The resources available to the Agency and to Provincial State Offices for controlling the serving and sales of alcoholic beverages are scarce and there has been no increases during the past few years.

The purpose of the control measures is to ensure that the provisions and rules laid down in accordance with the Alcohol Act are respected in the sale and serving of alcoholic beverages in order to prevent the societal, social and health problems caused by alcohol.

Preventive action aimed at avoiding violation of rules and other shortcomings is given a priority. Therefore the control arrangements at retail outlets are of vital importance. The low number of staff members in proportion to the number of customer places has, however, made efficient control more difficult to implement. During 2001 great emphasis was laid on promoting control by the licence holders themselves. Together with the Provincial State Offices the Agency arranged a total of 34 training events to promote such control and mailed a related guidebook to all holders of retail sale and serving licences.

In spite of the scarce resources, efforts have been made to prevent violations and shortcomings through control and especially by stricter sanctions. Attention has been paid particularly to the prevention of sale and serving of alcohol to persons aged under 18 and prevention of disturbance to the neighbourhood.

A project for the prevention of substance abuse among young people, launched by the Product Control Agency in 1999, was completed in 2001. The project aimed at supporting all co-operation partners and especially non-governmental organisations in substance abuse prevention in addition to traditional public measures.

The Product Control Agency maintains a product register for alcoholic beverages. The register contains information on about 23,000 products. The aim of product control is to ensure that all commercially available alcoholic beverages comply with relevant provisions.

3.1. Retail sale

The 1995 Alcohol Act provides that ALKO Ltd. retains its monopoly on the retail sale of alcoholic beverages with an alcohol content exceeding 4.7 per cent by volume. Grocery stores and kiosks may be authorised to sell fermented beverages with an alcohol content of 4.7 per cent or less. In addition, producer of fermented beverages with an alcohol content of no more than 13 per cent may under certain conditions be licensed to sell their produce on the premises (e.g. wine farms). The Alcohol Act does not apply to beverages with an alcohol content of 2.8 per cent or less, which means that they may be sold and served without a licence. However, an amendment to the Alcohol Act that entered into force on the 1st of June 1997 prohibits the sale of beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume to persons under the age of 18.

The licensing and control authorities comprise the National Product Control Agency for Welfare and Health, which approves ALKO's stores and grants permits to delivery points and farms producing wine or beer, and the Provincial State Offices, which issue other retail licences. In 2001, the retail licence fee varied between EUR 168 and EUR 336.

At the end of 2001, there were 284 ALKO stores. ALKO Ltd also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, the number of which was 139 at the end of the year.

A total of 7,199 grocery shops held a retail licence for fermented beverages with an alcohol content no more than 4.7 per cent by volume. Although the licences decreased in number in 2001, the number was still just under 1,000 licences higher than in the middle of the decade. At that time the significant increase in the number of licences was due to the fact that the new Alcohol Act allowed the sale of alcoholic beverages with an alcohol content under 4.7 per cent by volume at kiosk-type grocery shops and at petrol stations having a special compartment for the sale of groceries.

At the end of 2001, there were 52 shops selling farm wine or beer.

The Provincial State Offices revoked 12 and suspended 31 retail licences. A total of 91 retailers received a written warning or admonition.

3.2. Licensed serving

The Product Control Agency grants licences for serving all types of alcoholic beverages (licence A) and for serving alcoholic beverages with an alcohol content of 22 per cent by volume or less (licence B). Provincial State Offices grant licences for fermented alcoholic drinks containing no more than 4.7 per cent of alcohol (licence C). In 2001, the fee for the licensing decision varied from EUR 168 to EUR 505.

In 2001, the Product Control Agency issued 317 new licences for an indefinite period of time, which is 46 licences less than the year before. The number of fixed-term licences granted for a maximum period of twelve months was 111, which is 3 more than in 2000. Further, the Agency granted 483 short-term licences for a maximum of 1 month for special occasions. In 2000, the corresponding figure was 526.

By the end of 2001, the total number of restaurants with licence A or B was 5,105, while that of restaurants with licence C was 3,903. Since the entry into force of the new Alcohol Act, the number of restaurants with licence A or B has increased by 1,877, while the number of restaurants with licence C has decreased by 1,826.

During the reporting year the Product Control Agency gave a written warning to 191 licence holders, suspended 29 licences and revoked 62 licences. Provincial State Offices revoked 34 licences and suspended 51 licences in addition to giving a written warning to 176 licence holders.

The Product Control Agency has given priority to measures to combat the grey economy and financial crime in the restaurant business. Accordingly, the number of permanently revoked licences has increased with increasing control.

3.3. Production, import, wholesale and technical use

A total of 590 million litres of alcohol was produced in 2001. As compared with the preceding year, the increase was 1.6 per cent. The production of wine decreased by 3.3 per cent, the production of beer by 2.4 per cent, the production of long drinks by 16.1 per cent and the production of spirits decreased by 17.6 per cent.

The number of alcohol products on the market has increased steadily. At the end of 2001 the product register maintained by the Product Control Agency listed 23,600 alcohol products, while the corresponding figure was 17,300 the year before.

The Product Control Agency grants the licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, spirits or other alcohol preparations and for the import of spirits.

In 2001, a total of 6 licences were granted for the commercial production of alcoholic beverages. During the year, 5 holders of production licences stopped operation. At the end of the year alcoholic beverages were produced at 117 production sites.

Eleven licences were issued for the wholesale of alcoholic beverages, and three licences were granted for a fixed period. Furthermore, five licences were granted for the wholesale of an alcoholic preparation. During the year, 2 holders of a wholesale licence stopped operation. At the end of 2001 there were 188 wholesale licences for alcoholic beverages and spirits.

A total of 100 licences were granted for technical use of alcohol, and 48 licences were revoked on the grounds that alcohol was no longer used. At the end of 2001, the number of licences for technical use of alcohol was 2,330.

The compliance of alcoholic beverages with relevant provisions was examined by having so called basic analyses made concerning 36 beers, 70 fruit wines, 96 wines, 23 spirits or liqueur products and 6 strong spirits products. In addition, a total of 13 'consumer guidance samples' were taken. Ciders were analysed for their sweetening and colouring agent contents and for their fermentation profile to identify their production methods.

The Agency had 149 samples of alcoholic beverages analysed for their ochratoxin content, including 80 samples of red wine, 53 samples of white wine, 5 samples of rosé, 3 samples of sparkling wines, 4 samples of berry wines and 4 samples of beer. A total of 97 samples had an ochratoxin content below the determination level. The ochratoxin content of 30 samples of red wine, 10 samples of white wine and one sample of rosé had an ochratoxin content below 0.5 micrograms/l. Three red wine samples had a content between 0.5 and 1 micrograms, three red wine samples between 1 and 2 micrograms and 2 red wine samples over 2 micrograms.

A total of 50 alcoholic beverages were analysed for their ethyl carbamate content. In particular, the analyses concerned alcoholic beverages and whiskeys produced of pit fruit. Fruit wines were analysed for their patuline content and tar-containing beverages, for instance, for PAH compounds. During 2001 a total of 1,242 analysis certificates were recorded. The information system controls that the recorded information is within acceptable limits.

In 2001 the inspectors of the Product Control Agency carried out 140 approval and control inspections, which resulted in 12 admonitions. A written reply was required from 12 licence holders.

3.4. Advertising

Regulation of alcohol advertising has been considered an important way of controlling alcohol consumption. Most European countries have imposed restrictions on alcohol advertising. The Television Directive of the EU restricts alcohol advertising on television. In Finland this directive was implemented by the provisions on advertising included in the 1995 Alcohol Act. As for the other Nordic countries, Norway allows no alcohol advertising, while in Sweden this type of advertising is forbidden in most public media targeted at consumers. However, the judgement of the European Court of Justice in the Gourmet case can bring about changes.

The WHO recommendation adopted in December 1995 supports restrictions on alcohol advertisements, especially in advertising directed at young people. It is explicitly mentioned that alcohol is often associated with sports to appeal to young people. This has been taken into account in France, for instance, where alcohol advertising is banned in sports events.

In 1960 - 1977, the regulation of alcohol advertising in Finland was based on guidelines given by the Board of Directors of ALKO Ltd (the monopoly company). In 1977, alcohol advertising was prohibited by law. However, beverages with an alcohol content lower than 2.8 per cent by volume could still be advertised. An amendment to the Alcohol Act that entered into force on the 1st of January 1995 contained less stringent provisions: the advertising of beverages with an alcohol content not more than 22 per cent by volume was allowed, with certain restrictions. These restrictions concerned e.g. advertising targeted at minors, alleged health effects, and advertising contrary to good manners. On the other hand, the advertising regulations were tightened so that these restrictions now also applied to beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume. In addition, the ban on the advertising of spirits was extended to indirect advertising. Other types of sales promotion regarding spirits is also forbidden. In 1999 the Product Control Agency revised the earlier guidelines on the advertising of alcoholic beverages. The revised guidelines include all previous guidelines and examples of earlier cases.

The supervision of the advertising of beverages containing alcohol more than 1.2 per cent by volume is the responsibility of the Product Control Agency and the Provincial State Offices. Both of these authorities may forbid advertising which does not comply with the law and impose a conditional fine. Alternatively the advertiser may be given written directives to rectify the advertisement. Emphasis in the supervision of advertising has been on preventive measures.

In 2001 the Product Control Agency dealt with 86 cases relating to alcohol advertising. Altogether, the Agency has issued 16 bans in 14 cases, and 10 of these bans has included a fine. In 2001, directives were given in 26 cases, and 19 preliminary statements were given on the request of commercial enterprises concerning the conformity to law of an advertisement. In addition, individual guidance was available to entrepreneurs by phone and by mail, but no statistical data are available on these activities. Most questions concerned the advertising of spirits. Altogether 35 control measures by the Provincial State Offices were recorded.

KÄYTETYT KÄSITTEET

Päihde:	alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.
Mieto juoma:	alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevöity viini:	viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini:	viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Vahva olut:	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskioolut:	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	ei sisällä lainkaan tai enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkiviina:	Etyylialkoholi tai sen vesiliuos, jota ei ole denaturoitu.
Denaturoitu etanoli:	Alkoholivalmiste, joka on valmistettu denaturoimalla väkiviinaa tai sen vesiliuosta.
Huume:	yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	määritellään huumausaineasetuksessa mainittujen aineistojen perusteella.

Alkoholijuomien ostoikärajat:

Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta.

Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2-2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.

Alkoholijuomien kokonaisuuynti:

sisältää seuraavat myynti- ja toimituserät.

Vähittäismyynti:

vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille ja tilaviini- ja sahtimyymälöille.

Anniskelu:

alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille.
 A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille
 B-ravintolat: anniskelulupa miedoille alkoholijuomille
 C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholijuomille.

Muu myynti:

myynti lääkinnällisiin, teknisiin ja kirkollisiin tarkoituksiin, myynti ulkomaan liikenteeseen ja vienti.

Alkoholijuomien kulutus:

Tilastoitu kulutus:

alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille).

Kulutuksen arvo:

Vähittäiskulutuksen arvo on vähittäismyynnin arvo pl. long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien osalta paluupullojen arvo. Anniskelukulutuksen arvo sisältää oston arvon lisäksi ravintoloiden perimän anniskelukatteen.
 Edustuskulutusta ei ole vähennetty kulutuksen arvosta.

Tilastoimaton kulutus:

turistien alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laitton alkoholijuomien valmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä turistien ulkomailla nauttima alkoholi.

Kokonaiskulutus:

tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.

Sekakäyttö:

eri pähteiden samanaikainen käyttö.

Päihdepalvelut:

päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveystyöpalvelut, joista haetaan apua pähteiden käyttöön liittyvistä syistä.

Päihdehuollon erityispalvelut:

A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitetut asumis- ja palvelut, ensisuojaajat ja päivätoimintakeskukset.

Päihde-ehdoiten asiakkuus:	päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisen omainen.
Päihdetapaus:	päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä vaan päihde-ehdoista asiointikertaa.
A-klinikat:	'A-klinikkapohjaiset' toimintayksiköt.
Päihdehuollon laitos:	KELAn kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.
Huumehoitoon erikoistuneet yksiköt:	päihdehuollon erityispalveluiden tai terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.
Päihdesairauksien sairaalahoito:	sairaalahoitajakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 2.-3. sivudiagnoosina.
Alkoholisairaus: ICD-9 tautiluokituksen diagnoosit:	2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980.
ICD-10 tautiluokituksen diagnoosit:	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0
Huumesairaus: ICD-9 tautiluokituksen diagnoosit:	292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982.
ICD-10 tautiluokituksen diagnoosit:	F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-4, T42.6-.7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42.
Väkivalta-rikollisuus:	poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset sekä vamman tai kuolemantuottamus-rikokset.
Lastensuojelu: Lapsi:	henkilö, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta (LsL 3 pyk.).
Huostaanotto:	lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestäminen yhteiskunnan (kunnan sosiaalilautakunta) toimesta.
Sijoitettu lapsi:	sosiaalilautakunnan päätöksellä kodin ulkopuolelle joko avohuollon tukitoimena, huostaanotettuna tai jälkihuoltona sijoitettu lapsi.
Taulukoissa käytetyt symbolit:	
-	Ei yhtään.
0	Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä.
.	Tieto epälooginen esitettäväksi.
..	Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi.

ANVÄNDA BEGREPP

Rusmedel:	alkohol, surrogat, lösningsmedel, psykoaktiva läkemedel och illegala narkotika.
Alkohol dryck:	dryck för njutningsändamål, vilken innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol.
Stark dryck:	alkoholhalt högre än 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och andra starka drycker.
Svag dryck:	alkoholhalt högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl d.v.s. maldryck.
Destillerad dryck:	genom destillation tillverkad alkohol dryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Förskuret vin:	av vin eller fruktvin genom tillsats av etylalkohol tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.
Lättvin eller fruktvin:	av vinduvor, frukt eller bär genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Starköl:	i huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högre än 4,7 volymprocent etylalkohol.
Mellanöl:	i huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.
Alkoholfri dryck:	innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Lättöl:	i huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Alkoholhaltiga läskedrycker:	alkoholhalt högre än 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Starksprit:	Etylalkohol eller vattenlösning därav som inte denaturerats
Denaturerad alkohol:	Alkoholpreparat som tillverkats genom att denaturera starksprit eller vattenlösning därav
Narkotika:	ett allmänt begrepp, som innehåller narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar centralnervsystem och som kan användas som knark.
Narkotiska ämnen:	narkotiska ämnen definieras på grundval av de i förordningen om narkotika nämnda förteckningarna.

Åldersgränserna för köp av alkoholdrycker:	I detaljhandeln kan 18 år fyllda köpa svaga alkoholdrycker och 20 år fyllda alla alkoholdrycker. I fråga om utskänkning är åldersgränsen 18 år. Detaljhandel och utskänkning av drycker som innehåller 1,2 - 2,8 volymprocent etylalkohol är tillåten för 18 år fyllda.
Total försäljning av alkoholdrycker:	vari ingår följande försäljning och leveranser:
Detaljhandel:	minutförsäljning i Alkos butiker och expeditiosplatser samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsaffärer, gårdsvin- och sahtibutiker.
Servering:	leveranser av alkoholdrycker till restauranger med rättigheter restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkoholdrycker restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkoholdrycker som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol
Övrig försäljning:	försäljning för medicinska, tekniska och kyrkliga ändamål, försäljning till utrikestrafiken samt export.
Alkoholkonsumtion:	
Registrerad konsumtion:	minutförsäljning av alkoholdrycker och utskänkning av alkohol i hemlandet (innehåller posterna: försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsaffärer och restauranger.
Värde av alkohol-konsumtion:	Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel är värde av detaljhandeltaljhandel exkl. returnsflaskans värde i long drink, cider och öl. Utskänkningens värde inkluderar värdet på inköpet samt det utskänkingsarvode som restaurangerna uppstår. Värde av alkoholkonsumtion inkluderar representationsutgifter.
Ikke-registrerad konsumtion:	turisternas införsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, illegal tillverkning och smuggling av alkoholdrycker, surrogat samt den alkohol turister dricker i utlandet.
Total konsumtion:	registrerad och icke-registrerad konsumtion sammanlagt.
Blandad användning:	samtidigt bruk av olika rusmedel.
Tjänster inom missbrukarvården:	missbrukarvårdens specialtjänster samt den social- och hälsovård där vården söks av rusmedelsrelaterade skäl.
Missbrukarvårdens specialtjänster:	A-klinikerna och ungdomsstationerna samt motsvarande öppenvårdsenheter, akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter, boendeservice för missbrukare samt skyddshärbärgen och dagcenter.
Rusmedelsrelaterade klienter:	missbrukare, men även anhöring till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Rusmedelsfall:	i räkningen av antalet rusmedelsfall avser rusmedelsfall inte en person utan ett rusmedelsbetingat klientbesök.
A-kliniker:	"A-klinikbaserade" verksamhetsenheter.
Vårdinstitution för rusmedelsmissbrukare:	institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning och alla akutvårdsstationer.
Enheter som specialiserat sig på narkomanvård:	enheter inom missbrukarvården och hälsovården som specialiserat sig på att behandla narkomaner.
Rusmedelsrelaterad sjukhusvård:	vårdperiod vid sjukhus, där en rusmedelsrelaterad diagnos ingår som 1. huvuddiagnos och/eller 2. - 3. som bidragade diagnos.
Alkoholsjukdom: ICD-9 klass. av sjukdomar	diagnoserna 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980.
ICD-10 klass. av sjukdomaron	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1.
Narkotika-sjukdom: ICD-9 klass. av sjukdomaron	diagnoserna 292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982.
ICD-10 klass. av sjukdomaron	F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-4, T42.6-7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42.
Våldsbrottslighet:	mord, dråp och misshandel, som kommit till polisens kännedom både brott som leder till skada och dödsvållande.
Barnskydd: Barn:	person som inte fyllt 18 år (BsL 3).
Omhändertagande:	ordnande av barnets vård och uppfostran på samhällets (kommunens socialnämnd) försorg.
Placerat barn:	barn, som genom beslut av socialnämnden placerats utanför hemmet antingen som stödåtgärd av den öppna vården, som omhändertaget eller för eftervård.
Teckenförklaring	
-	Värdet noll.
0	Mindre än hälften av den använda enheten.
.	Uppgift kan inte förekomma.
..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges.

CONCEPTS USED IN THIS PUBLICATION

Intoxicant:	alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.
Alcoholic beverage:	a beverage intended for consumption and containing over 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Strong beverage:	alcohol content over 22 percent by volume of ethyl alcohol. Includes spirits and other strong beverages.
Light beverage:	alcohol content max. 22 percent by volume of ethyl alcohol. Includes wine, cider, long drinks and beer (malted beverages).
Distilled beverage:	an alcoholic beverage produced by distillation and containing over 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Fortified wine:	a beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing max. 22 percent by volume of ethyl alcohol.
Light wine or fruit wine:	a beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing max. 15 percent by volume of ethyl alcohol and to which ethyl alcohol has not been added.
Strong beer:	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing over 4.7 percent by volume of ethyl alcohol.
Medium beer:	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing max. 4.7 percent by volume of ethyl alcohol.
Non-alcoholic beverage:	contains no ethyl alcohol or max. 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Mild beer:	a beverage produced primarily from malt by fermentation and containing max. 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Alcoholic soft drinks:	alcohol content over 1.2 but max 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Strong spirits:	ethanol or its aqueous solution, which has not been denatured.
Denatured ethanol:	alcohol product, made by denaturing strong spirits or their aqueous solutions.
Drug:	a general term, which includes both narcotics and medicines which effect to the central nervous system and which can be used for the purpose of becoming intoxicated.
Narcotic:	defined according to the lists of substances mentioned in the Narcotics Decree.

Minimum age limits on purchase of alcohol: In retail sale people who are 18 years of age or older are entitled to buy mild alcoholic beverages and those aged 20 or over may buy all alcoholic beverages. In licensed serving the age limit is 18 years.

Drinks containing 1.2 - 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol may be sold and served to people aged 18 or over.

Total sales of alcoholic beverages:
incl. the following sales and delivery items.

Retail sale: Retail trade at ALKO stores and its delivery points and deliveries to grocery stores as well as wine and beer farms.

Licensed serving of alcohol: deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants
Restaurants, Class A: Licence to serve all types of alcohol.
Restaurants, Class B: Licence to serve mild alcoholic beverages.
Restaurants, Class C: Licence to serve alcoholic beverages with alcohol contents not more than 4.7 per cent by volume.

Other sales: sales for medicinal, technical or ecclesiastical purposes, duty-free sales and exports.

Consumption of alcoholic beverages:

Documented consumption: the retail sale of alcoholic beverages and the serving of alcoholic beverages in Finland (includes the following items: sales by Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and restaurants).

The value of consumption: The value of consumption excludes the price of the return bottle of long drinks, cider and beer. The value of licensed consumption includes the purchase value as well as the margin on licensed serving recovered by restaurants. The value of consumption includes entertainment expenses.

Undocumented consumption: alcoholic beverages brought to Finland by tourists, home-brewed alcoholic beverages, illicit products, smuggled products, surrogates and alcoholic beverages consumed by Finnish tourists abroad.

Overall consumption: The total documented and undocumented consumption.

Mixed use: the simultaneous use of different intoxicants.

Services for substance abusers: specialised services for substance abusers and social and health services used for intoxicant-related reasons.

Specialised services for substance abusers: A-clinics and youth clinics and other similar open-care units, detoxification centres and rehabilitation units, housing services for substance abusers and overnight shelters and activity centres.

Intoxicant related client: a substance abuser or also the abuser's family member who uses the services of an A-clinic.

Case of intoxicant abuse: Cases of intoxicant abuse are calculated according to the number of intoxicant-related client visits, not according to the number of abusers.

A-Clinics:	Units operating on an A-Clinic basis.
Unit providing welfare for substance abusers:	Facilities entitled to rehabilitation benefits of the Social Insurance Institution and all detoxification units.
Units specialised in drug-treatment:	units in specialised services for substance abusers or in health care services that are specialised in the treatment of drug users.
Inpatient care for intoxicant-related disease:	period of hospital care with an intoxicant-related diagnosis either as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.
Alcohol-related diseases: diagnoses	
disease classification system ICD-9:	2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-F, 5771C-D, 6484A, 7607A, 980.
disease classification system ICD-10:	F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0
Drug-related diseases: diagnoses	
disease classification system ICD-9:	292, 3040A-9X, 3052A-9X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-5X, 9696A, 9697A,B,X; 9650A-X, 9651A-7A,9X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-3X, 9698X-9X, 9701A, 982.
disease classification system ICD-10:	F11-16, F18-19, F55, T39, T40, T42.3-.4, T42.6-.7, T43, T50.7, T52, R78.0-.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-42.
Violent offenses:	murders, manslaughter, homicides and assault offenses reported to the police as well as offences involving personal injury or involuntary manslaughter.
Child welfare:	
Child:	a person who has not yet turned 18 (Child Welfare Act, Section 3).
Transfer of guardianship:	transfer of the care and upbringing of a child to society (the municipal social welfare board)
Placed child:	a child that, at the decision of the social welfare board, has been placed in the care of someone not its parent in the framework of open care, transfer of guardianship or aftercare.
Explanation of symbols:	
-	Magnitude nil.
0	Magnitude less than half of unit employed.
.	Category not applicable.
..	Data not available or too uncertain for presentation.

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien myynnistä ja kulutuksesta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Stakesin rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot sekä alkoholittomien juomien toimitustiedot on saatu tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valmistuksesta ja valvonnasta on saatu Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen rekistereistä.

Tietoja päihteiden kokeilusta ja käytöstä on arvioitu erilaisilla väestökyselyillä.

Tiedot päihteiden kulutuksesta ja käytöstä aiheutuvasta sairaalahoidosta on kerätty Stakesin hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987-1995. Vuoden 1996 alussa otettiin käyttöön tautiluokitus ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevia tilastoja on saatu A-klinikkasäätiön keräämistä tiedoista sekä Stakesin rekistereistä. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKA:sta. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu Stakesin koordinoimasta huumehoitotiedonkeruusta. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonyymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista. Tiedonkeruujaksot on toteutettu 10-12 kk/1996 N=1332, 5-12 kk/1998 N=2862, 10-12 kk/1999 N=1774 ja 1-12 kk/2000 N=5685.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty Stakesin 10.10. 1991, 1995 ja 1999 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönnotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot Pääesikunnan aineistosta, Stakesin keräämistä tiedoista ja EMCDDA:sta.

Tiedot päihteiden takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

Tiedot lasten ja nuorten huostaanotoista perustuvat Stakesin lastensuojelurekisteriin ja -tilastoihin.

Julkaisussa käytettyjä julkaisemattomia tietoja saa Stakesin StakesTiedosta.

Statistiskt material och innehåll

Denna publikation innehåller statistik över försäljningen och konsumtionen av alkoholdrycker, alkoholpriserna, alkoholkontroll, bruket av narkotiska ämnen och läkemedel, de av rusmedel förorsakade hälsomässiga och sociala skadeverkningarna samt rusmedelsvården.

Alkoholkonsumtionsstatistiken är hämtad ur Social- och hälsovårdens produkttillsynscentralers och Stakes' register.

Statistiken över införseln och utförseln av alkoholdrycker samt uppgifterna om leveransen av alkoholfria drycker har erhållits från tullverkets register.

Uppgifterna om produktion av alkohol och alkoholkontroll har erhållits från Produkttillsynscentralens register.

Flera befolkningsenkäter har genomförts för att samla in uppgifter om experimentering med och användning av rusmedel.

Uppgifterna om sjukhusvård betingad av konsumtion och bruk av rusmedel är hämtad ur Stakes' vårdanmälningsregister. Uppgifterna är insamlade från och med år 1987, då sjukdomsklassificeringen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av år 1996 togs sjukdomsklassificeringen ICD-10 i bruk.

Statistiken över missbrukarvård bygger på uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in samt på Stakes register. Uppgifterna om kommunalt finansierad missbrukarvård har tagits från den statistiska databasen SOTKA. Därutöver har uppgifter om missbrukarvård erhållits genom Datainsamlingen angående vården av drogmissbrukare. Det är fråga om en särskilt utredning i syfte att få anonyma statistiska uppgifter från enheter inom missbrukarvård angående klienter som sökt sig till behandling med anledning av drogmissbruk. Datainsamlingen samordnas av Stakes och den sker på frivillig grund. Följande datainsamlingsperioder har använts: 10-12 mån./1996 N=1332, 5-12 mån./1998 N=2862, 10-12 mån./1999 N=1774 och 1-12 mån./2000 N=5685.

Uppgifterna om rusmedelsfall baserar sig på resultaten från de riksomfattande inventeringarna som Stakes gjort under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995 och 1999.

Uppgifterna om invaliditetspensioner har hämtats ur FPA:s och Pensionsskyddscentralens register.

De brott som kommit till polisens kännedom statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har hämtats ur Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade ur Statistikcentralens och centralkriminalpolisens register, narkotikarelaterade dödsfall från Helsingfors universitets rättsmedicinska institution och uppgifterna om erfarenhet och användning av narkotika ur Huvudstabens material, uppgifter som Stakes samlat in och från EMCDDA.

Uppgifterna om konfiskering av rusmedel är hämtade ur Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutionens register.

Uppgifterna om omhändertaganden av barn och ungdomar bygger på barnskyddsregister och -statistik vid Stakes.

De uppgifter som inte har publicerats men som används i denna publikation kan fås från StakesInformation vid Stakes.

Statistical material and data content

This publication contains statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages, the prices of alcoholic beverages, alcohol control the use of narcotics and pharmaceuticals, the ill effects of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicant abusers.

The statistics on the consumption of alcoholic beverages have been compiled from the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Research and Development Centre for Welfare and Health Care (STAKES).

Statistics on alcohol imports and exports and data on the supply of nonalcoholic beverages have been obtained from the registers of the Finnish Customs.

Data on the production of alcohol and alcohol control measures have been obtained from the registers of the National Product Control Agency for Welfare of Agency for Welfare and Health.

Various population surveys have been conducted to obtain data on the experimentation and use of intoxicants.

The data on hospital treatment related to intoxicants consumption and use are based on STAKES' register of treatment reports. The data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced. Disease classification system ICD-10 entered into force in the beginning of 1996.

Statistics on services for substance abusers have been compiled from data collected by the A-Clinic Foundation and from STAKES' register data. Data on municipally funded substance-abuse services were taken from the Finnish Care Register (SOTKA). In addition, data on substance-abuse services have been obtained from the Drug Treatment Demand Data Collection, co-ordinated by STAKES. These data have been collected from substance-abuse service units on a voluntary basis with the aim of obtaining anonymous statistical data on clients who have sought treatment on account of substance abuse. The data collection periods were as follows: Oct-Dec /1996 N=1332, May-Dec/1998 N=2862, Oct-Dec/1999 N=1774 and Jan-Dec/2000 N=5685.

Data on intoxicant-related cases are based on the results of the 24-hour national-level counts carried out by STAKES on the 10th of October in 1991, 1995 and 1999.

The data on disability pensions came from the registers of the Social Insurance Institution and the Central Pension Security Institute.

The registers of Statistics Finland have been used when collecting data on offenses reported to the police, i.e., statistics on drunken driving, the taking into custody of persons under the influence and violent offenses.

Information about drug-related crime was collected from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, the data on drug-related deaths came from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, information about drug experimenting and use was based on material provided by the Defence Staff, STAKES and the EMCDDA.

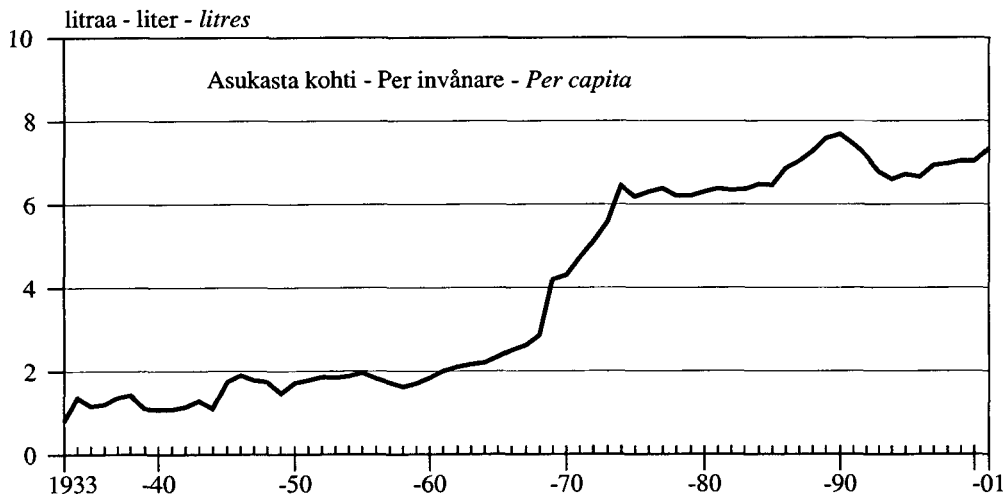
The data on drug seizures were based on the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

Figures concerning transfer of the guardianship of children and youngsters are from Register and Statistics of Child Welfare, Stakes.

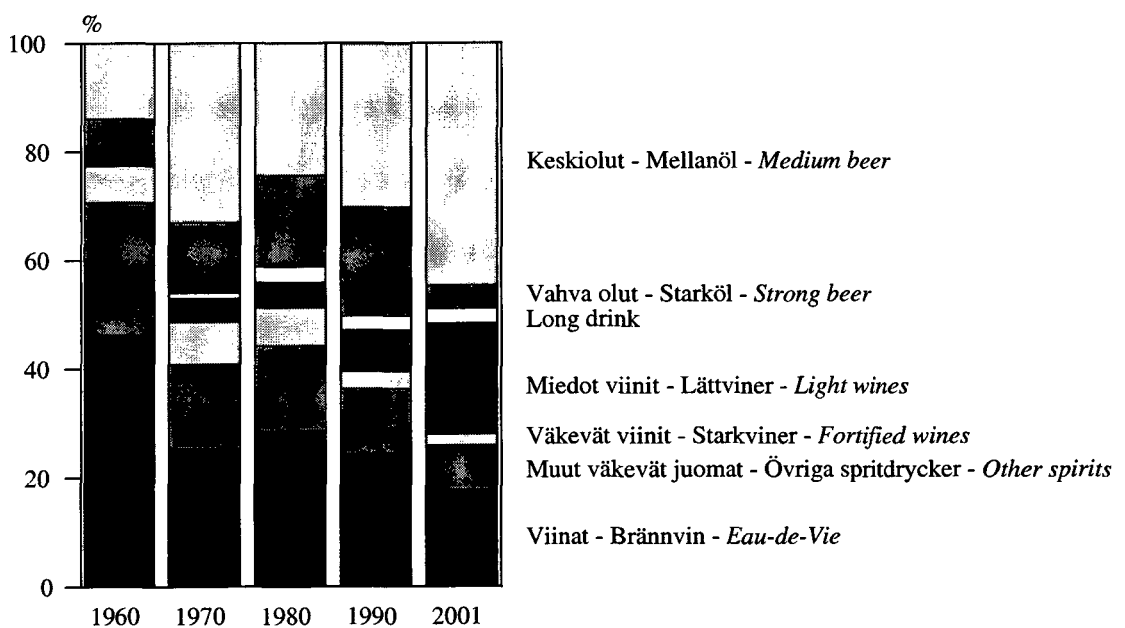
Unpublished data used in this publication are available from STAKES Information at STAKES.

TAULUKOT JA KUVIOT
TABELLER OCH DIAGRAM
TABLES AND FIGURES

Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
Diagram 1. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
Figure 1. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol

Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina
Diagram 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 %-ig alkohol
Figure 2. Division of the consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100 % alcohol

Lähde: - Källa: - Source: Stakes

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol

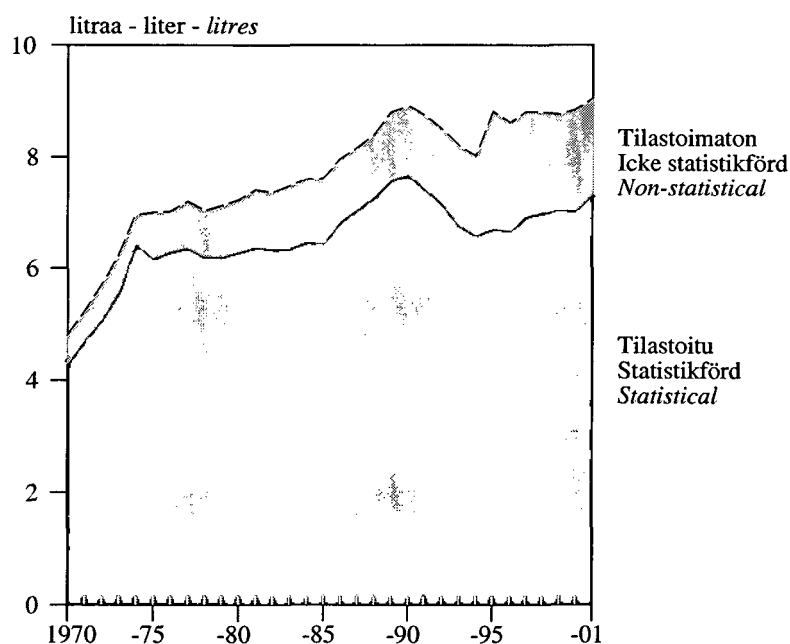
	1985	1990	1999	2000	2001	
Tilastoitu kulutus- <i>Statistical consumption</i>	6.5	7.7	7.1	7.0	7.3	Statistikförd konsumtion
Tilastoimaton kulutus- <i>Non-statistical consumption</i>	1.1	1.2	1.7	1.8	1.7	Icke statistikförd konsumtion
Kokonaiskulutus- <i>Total consumption</i>	7.6	8.9	8.8	8.8	9.0	Konsumtion sammanlagt

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina
Icke statistikförd alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol
Non-statistical consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol

	1997	1998	1999	2000	2001 ¹⁾	
	milj.littraa - milj. liter - million litres					
Kotivalmistus- <i>Home distilled</i>	1.8	1.4	1.0	1.0	0.9	Hembrygd
Turistialkoholi- <i>Tourist alcohol</i>	4.7	5.1	4.7	5.2	4.6	Turistinköp
Ulkomailla nautittu- <i>Consumed abroad</i>	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	Konsumerade utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus- <i>Illegal distilling and smuggling</i>	1.4	1.4	1.3	1.2	1.3	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä- <i>Total</i>	9.6	9.6	8.7	9.1	8.5	Sammanlagt

¹⁾ Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information.

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti
Diagram 3. Total alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol

Lähde: - Källa: - Source: Stakes

3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1992-2001
Alkoholikonsumtion per invånare åren 1992-2001
Consumption of alcoholic beverages per capita in 1992-2001

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia Liter i 100 %-ig alkohol Litres 100 % alcohol			Euroa Euro EUR		
	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och däröver Per capita aged 15 years or more	18 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 18 år och däröver Per capita aged 18 years or more	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och däröver Per capita aged 15 years or more	18 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 18 år och däröver Per capita aged 18 years or more

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1992	7.18	8.88	9.33	630	780	819
1993	6.78	8.39	8.82	596	737	775
1994	6.60	8.16	8.57	585	724	760
1995	6.73	8.31	8.72	597	738	775
1996	6.68	8.24	8.65	596	736	772
1997	6.94	8.56	8.98	624	769	807
1998	7.00	8.60	9.03	631	776	815
1999	7.05	8.62	9.05	658	804	845
2000	7.04	8.59	9.02	677	826	867
2001	7.34	8.95	9.37	721	879	920

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandel - Consumption through retail outlets

1992	5.50	6.81	7.15	381	472	496
1993	5.17	6.40	6.73	359	444	466
1994	5.02	6.20	6.52	349	431	453
1995	5.01	6.19	6.50	355	439	460
1996	4.99	6.16	6.46	356	439	461
1997	5.15	6.35	6.66	372	458	480
1998	5.34	6.56	6.89	381	468	492
1999	5.48	6.70	7.04	406	496	521
2000	5.54	6.76	7.09	417	509	534
2001	5.86	7.14	7.48	454	553	580

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1992	1.68	2.08	2.18	249	308	323
1993	1.61	1.99	2.09	237	294	309
1994	1.58	1.96	2.06	237	293	308
1995	1.72	2.12	2.23	242	299	314
1996	1.69	2.08	2.18	240	297	311
1997	1.79	2.21	2.31	253	311	327
1998	1.66	2.04	2.14	250	308	323
1999	1.57	1.92	2.02	252	308	324
2000	1.51	1.84	1.93	260	317	333
2001	1.49	1.81	1.90	267	325	341

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001
Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001
Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
1 000 litraa - litres - litres								
1992	7 140	3 608	1 096	3 787	606	3 945	15 918	36 101
1993	6 126	3 407	949	4 018	524	2 513	16 763	34 299
1994	6 227	2 629	1 273	4 071	571	2 137	16 613	33 520
1995	6 634	2 660	1 265	4 570	677	2 032	16 456	34 295
1996	6 473	2 544	1 268	4 485	1 022	1 874	16 501	34 167
1997	6 657	2 739	1 170	5 060	1 216	1 803	16 986	35 632
1998	6 750	2 888	772	5 872	1 398	1 749	16 579	36 009
1999	6 609	2 846	748	6 636	1 222	1 750	16 635	36 446
2000	6 579	2 863	747	7 090	1 090	1 642	16 469	36 480
2001	6 826	3 083	807	7 744	1 067	1 618	17 009	38 156

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1992	1.85	0.93	0.28	0.98	0.16	1.02	4.11	9.33
1993	1.58	0.88	0.24	1.03	0.13	0.65	4.31	8.82
1994	1.59	0.67	0.33	1.04	0.15	0.55	4.25	8.57
1995	1.69	0.68	0.32	1.16	0.17	0.52	4.19	8.72
1996	1.64	0.64	0.32	1.14	0.26	0.47	4.18	8.65
1997	1.68	0.69	0.29	1.27	0.31	0.45	4.28	8.98
1998	1.69	0.72	0.19	1.47	0.35	0.44	4.16	9.03
1999	1.64	0.71	0.19	1.65	0.30	0.43	4.13	9.05
2000	1.63	0.71	0.18	1.75	0.27	0.41	4.07	9.02
2001	1.68	0.76	0.20	1.90	0.26	0.40	4.18	9.37

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1992	1.42	0.72	0.22	0.75	0.12	0.78	3.17	7.18
1993	1.21	0.67	0.19	0.79	0.10	0.50	3.32	6.78
1994	1.23	0.52	0.25	0.80	0.11	0.42	3.27	6.60
1995	1.30	0.52	0.25	0.90	0.13	0.40	3.23	6.73
1996	1.27	0.50	0.25	0.88	0.20	0.37	3.22	6.68
1997	1.30	0.53	0.23	0.99	0.24	0.35	3.31	6.94
1998	1.31	0.56	0.15	1.14	0.27	0.34	3.22	7.00
1999	1.28	0.55	0.14	1.28	0.24	0.34	3.22	7.05
2000	1.27	0.55	0.14	1.37	0.21	0.32	3.18	7.04
2001	1.31	0.59	0.16	1.49	0.21	0.31	3.27	7.34

5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001
Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
1 000 litraa - liter - litres								
1992	6 211	3 128	1 072	3 436	414	1 732	11 664	27 658
1993	5 297	2 985	927	3 660	343	1 241	11 700	26 153
1994	5 430	2 198	1 245	3 654	359	1 178	11 412	25 476
1995	5 619	2 228	1 195	3 874	399	1 064	11 158	25 538
1996	5 548	2 067	1 168	3 701	676	937	11 437	25 535
1997	5 608	2 085	1 045	4 026	836	941	11 909	26 450
1998	5 764	2 242	750	4 801	1 100	960	11 851	27 468
1999	5 733	2 305	730	5 495	957	978	12 124	28 322
2000	5 700	2 344	731	5 944	868	965	12 128	28 680
2001	5 911	2 555	792	6 586	853	977	12 753	30 427

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1992	1.61	0.81	0.28	0.89	0.11	0.45	3.01	7.15
1993	1.36	0.77	0.24	0.94	0.09	0.32	3.01	6.73
1994	1.39	0.56	0.32	0.93	0.09	0.30	2.92	6.52
1995	1.43	0.57	0.30	0.99	0.10	0.27	2.84	6.50
1996	1.40	0.52	0.30	0.94	0.17	0.24	2.89	6.46
1997	1.41	0.53	0.26	1.01	0.21	0.24	3.00	6.66
1998	1.45	0.56	0.19	1.20	0.28	0.24	2.97	6.89
1999	1.42	0.57	0.18	1.36	0.24	0.24	3.01	7.04
2000	1.41	0.58	0.18	1.47	0.21	0.24	3.00	7.09
2001	1.45	0.63	0.19	1.62	0.21	0.24	3.13	7.48

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1992	1.24	0.62	0.21	0.68	0.08	0.34	2.32	5.50
1993	1.05	0.59	0.18	0.72	0.07	0.25	2.31	5.17
1994	1.07	0.43	0.25	0.72	0.07	0.23	2.25	5.02
1995	1.10	0.44	0.23	0.76	0.08	0.21	2.19	5.01
1996	1.08	0.40	0.23	0.72	0.13	0.18	2.24	4.99
1997	1.09	0.41	0.20	0.78	0.16	0.18	2.32	5.15
1998	1.12	0.44	0.15	0.93	0.21	0.19	2.30	5.34
1999	1.11	0.45	0.14	1.06	0.19	0.19	2.34	5.48
2000	1.10	0.45	0.14	1.15	0.17	0.19	2.34	5.54
2001	1.14	0.49	0.15	1.27	0.16	0.19	2.45	5.86

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001
Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
1 000 litraa -liter - litres								
1992	929	480	24	351	192	2 213	4 254	8 443
1993	828	422	22	358	181	1 272	5 063	8 146
1994	797	431	28	416	212	958	5 201	8 044
1995	1 015	432	71	695	278	968	5 298	8 757
1996	925	476	99	784	347	938	5 064	8 633
1997	1 049	654	125	1 033	380	862	5 077	9 181
1998	986	646	22	1 072	298	789	4 728	8 541
1999	876	542	18	1 141	265	773	4 510	8 125
2000	879	519	16	1 146	222	677	4 342	7 800
2001	915	528	15	1 159	214	641	4 257	7 729

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1992	0.24	0.12	0.01	0.09	0.05	0.57	1.10	2.18
1993	0.21	0.11	0.01	0.09	0.05	0.33	1.30	2.09
1994	0.20	0.11	0.01	0.11	0.05	0.25	1.33	2.06
1995	0.26	0.11	0.02	0.18	0.07	0.25	1.35	2.23
1996	0.23	0.12	0.03	0.20	0.09	0.24	1.28	2.18
1997	0.26	0.16	0.03	0.26	0.10	0.22	1.28	2.31
1998	0.25	0.16	0.01	0.27	0.07	0.20	1.19	2.14
1999	0.22	0.13	0.00	0.28	0.07	0.19	1.12	2.02
2000	0.22	0.13	0.00	0.28	0.05	0.17	1.07	1.93
2001	0.22	0.13	0.00	0.28	0.05	0.16	1.05	1.90

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1992	0.18	0.10	0.00	0.07	0.04	0.44	0.85	1.68
1993	0.16	0.08	0.00	0.07	0.04	0.25	1.00	1.61
1994	0.16	0.08	0.01	0.08	0.04	0.19	1.02	1.58
1995	0.20	0.08	0.01	0.14	0.05	0.19	1.04	1.72
1996	0.18	0.09	0.02	0.15	0.07	0.18	0.99	1.69
1997	0.20	0.13	0.02	0.20	0.07	0.17	0.99	1.79
1998	0.19	0.13	0.00	0.21	0.06	0.15	0.92	1.66
1999	0.17	0.10	0.00	0.22	0.05	0.15	0.87	1.57
2000	0.17	0.10	0.00	0.22	0.04	0.13	0.84	1.51
2001	0.18	0.10	0.00	0.22	0.04	0.12	0.82	1.49

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1992-2001
Värde av alkoholkonsumtion åren 1992-2001
Value of consumption of alcoholic beverages in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
---------------------	---	---	--	---	--	---	---	------------------------------------

Käypiin hintoihin - till löpande priser - *at current prices*

1 000 €

1992	683 766	380 950	79 696	304 407	64 954	426 993	1 227 579	3 168 346
1993	590 913	357 908	69 166	319 039	57 386	268 613	1 349 621	3 012 644
1994	567 984	303 365	94 790	333 413	71 647	238 175	1 363 690	2 973 065
1995	595 846	286 076	101 482	409 405	85 473	222 850	1 343 906	3 045 038
1996	583 889	281 576	103 373	419 603	121 607	209 409	1 330 512	3 049 969
1997	575 326	311 145	97 162	490 326	134 608	179 084	1 415 498	3 203 148
1998	633 028	370 117	75 817	558 223	120 270	176 128	1 315 834	3 249 417
1999	621 070	370 962	56 933	644 961	111 970	182 761	1 412 769	3 401 425
2000	631 985	378 492	57 372	711 527	105 425	164 317	1 457 249	3 506 367
2001	669 570	398 221	60 504	780 772	106 697	169 707	1 560 126	3 745 597

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 18 år och däröver, euro -
Per capita aged 18 years or more, EUR

1992	177	98	21	79	17	110	317	819
1993	152	92	18	82	15	69	347	775
1994	145	78	24	85	18	61	349	760
1995	152	73	26	104	22	57	342	775
1996	148	71	26	106	31	53	337	772
1997	145	78	24	124	34	45	357	807
1998	159	93	19	140	30	44	330	815
1999	154	92	14	160	28	45	351	845
2000	156	94	14	176	26	41	360	867
2001	165	98	15	192	26	42	383	920

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - *Per capita, EUR*

1992	136	76	16	61	13	85	244	630
1993	117	71	14	63	11	53	267	596
1994	112	60	19	66	14	47	269	585
1995	117	56	20	80	17	44	264	597
1996	114	55	20	82	24	41	260	596
1997	112	61	19	96	26	35	276	624
1998	123	72	15	108	23	34	256	631
1999	120	72	11	125	22	35	273	658
2000	122	73	11	137	20	32	281	677
2001	129	77	12	150	21	33	300	721

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes; STTV*

8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1992-2001
Värde av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1992-2001
Value of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
---------------------	---	---	--	---	--	---	---	------------------------------------

Käypiin hintoihin - till löpande priser - *at current prices*

1 000 €

1992	501 691	262 584	74 362	228 686	33 444	128 246	689 307	1 918 319
1993	427 946	251 037	64 176	240 168	27 659	93 001	708 977	1 812 964
1994	414 536	193 040	88 703	246 039	28 837	82 090	716 676	1 769 922
1995	419 250	195 253	87 945	281 987	33 428	71 326	720 306	1 809 495
1996	418 860	186 967	84 157	279 414	57 507	63 080	729 963	1 819 948
1997	424 445	192 481	75 387	313 430	70 131	62 652	768 193	1 906 719
1998	434 707	199 096	70 757	353 130	67 386	66 689	769 261	1 961 028
1999	433 644	221 966	52 776	425 072	68 489	70 115	826 864	2 098 925
2000	438 493	225 858	53 370	473 511	63 988	71 115	834 791	2 161 126
2001	455 577	246 154	56 821	530 359	65 692	73 382	931 355	2 359 340

18 vuotta täyttäneitä asukasta kohti, euroa - Per invånare 18 år och däröver, euro -
Per capita aged 18 years or more, EUR

1992	130	68	19	59	9	33	178	496
1993	110	65	17	62	7	24	182	466
1994	106	49	23	63	7	21	183	453
1995	107	50	22	72	9	18	183	460
1996	106	47	21	71	15	16	185	461
1997	107	48	19	79	18	16	194	480
1998	109	50	18	89	17	17	193	492
1999	108	55	13	106	17	17	205	521
2000	108	56	13	117	16	18	206	534
2001	112	60	14	130	16	18	229	580

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - *Per capita, EUR*

1992	100	52	15	45	7	26	137	381
1993	85	50	13	48	5	18	140	359
1994	82	38	17	48	6	16	141	349
1995	82	38	17	55	7	14	141	355
1996	82	37	16	55	11	12	143	356
1997	83	38	15	61	14	12	150	372
1998	84	39	14	69	13	13	149	381
1999	84	43	10	82	13	14	160	406
2000	85	44	10	91	12	14	161	417
2001	88	47	11	102	13	14	179	454

9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1992-2001
Värde av alkoholkonsumtion genom servering åren 1992-2001
Value of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskionlutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
---------------------	---	---	--	---	--	---	--	------------------------------------

Käypiin hintoihin - till löpande priser - *at current prices*

1 000 €

1992	182 075	118 366	5 334	75 721	31 510	298 748	538 272	1 250 027
1993	162 967	106 870	4 990	78 871	29 727	175 612	640 644	1 199 680
1994	153 448	110 325	6 087	87 374	42 810	156 085	647 014	1 203 144
1995	176 597	90 822	13 536	127 418	52 045	151 524	623 600	1 235 543
1996	165 029	94 609	19 215	140 189	64 101	146 329	600 549	1 230 021
1997	150 881	118 664	21 775	176 896	64 477	116 433	647 305	1 296 429
1998	198 321	171 021	5 060	205 093	52 883	109 439	546 573	1 288 389
1999	187 426	148 996	4 157	219 889	43 481	112 646	585 905	1 302 500
2000	193 492	152 634	4 002	238 016	41 437	93 202	622 458	1 345 241
2001	213 993	152 066	3 683	250 413	41 005	96 325	628 772	1 386 257

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 18 år och däröver, euro -
Per capita aged 18 years or more, EUR

1992	47	31	1	20	8	77	139	323
1993	42	27	1	20	8	45	165	309
1994	39	28	2	22	11	40	166	308
1995	45	23	3	32	13	39	159	314
1996	42	24	5	35	16	37	152	311
1997	38	30	5	45	16	29	163	327
1998	50	43	1	51	13	27	137	323
1999	47	37	1	55	11	28	146	324
2000	48	38	1	59	10	23	154	333
2001	53	37	1	62	10	24	154	341

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - *Per capita, EUR*

1992	36	24	1	15	6	59	107	249
1993	32	21	1	16	6	35	127	237
1994	30	22	1	17	8	31	127	237
1995	35	18	3	25	10	30	122	242
1996	32	18	4	27	13	29	117	240
1997	29	23	4	34	13	23	126	253
1998	39	33	1	40	10	21	106	250
1999	36	29	1	43	8	22	113	252
2000	37	29	1	46	8	18	120	260
2001	41	29	1	48	8	19	121	267

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes; STTV*

10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1992-2001
Volym av alkoholkonsumtion åren 1992-2001
Volume of consumption of alcoholic beverages in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskioletta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 litraa - liter -litres							
1992	18 413	10 971	6 151	34 045	11 026	74 178	360 924
1993	15 795	10 469	5 333	36 630	9 518	46 786	380 484
1994	16 168	8 024	6 787	37 826	10 378	39 975	373 016
1995	17 271	7 787	7 201	51 606	12 300	37 965	368 115
1996	16 838	7 483	7 313	51 648	19 901	34 659	371 630
1997	17 453	8 015	6 772	60 351	23 800	33 687	382 320
1998	17 897	8 370	4 511	72 988	23 298	31 374	367 535
1999	17 678	8 304	4 361	85 715	20 683	31 352	368 203
2000	17 759	8 352	4 359	92 908	18 405	29 354	363 840
2001	18 501	9 050	4 698	99 680	18 047	28 896	375 297

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1992	4.76	2.84	1.59	8.80	2.85	19.17	93.28
1993	4.06	2.69	1.37	9.42	2.45	12.03	97.85
1994	4.14	2.05	1.74	9.68	2.65	10.23	95.42
1995	4.39	1.98	1.83	13.13	3.13	9.66	93.65
1996	4.26	1.89	1.85	13.07	5.04	8.77	94.06
1997	4.40	2.02	1.71	15.20	6.00	8.49	96.31
1998	4.49	2.10	1.13	18.30	5.84	7.87	92.14
1999	4.39	2.06	1.08	21.29	5.14	7.79	91.46
2000	4.39	2.06	1.08	22.96	4.55	7.26	89.93
2001	4.55	2.22	1.15	24.49	4.43	7.10	92.21

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1992	3.66	2.18	1.22	6.77	2.19	14.75	71.77
1993	3.12	2.07	1.05	7.25	1.88	9.26	75.27
1994	3.18	1.58	1.34	7.45	2.04	7.87	73.46
1995	3.39	1.53	1.41	10.12	2.41	7.45	72.20
1996	3.29	1.46	1.43	10.09	3.89	6.77	72.63
1997	3.40	1.56	1.32	11.76	4.64	6.56	74.49
1998	3.48	1.63	0.88	14.18	4.53	6.10	71.40
1999	3.42	1.61	0.84	16.58	4.00	6.06	71.20
2000	3.43	1.61	0.84	17.93	3.55	5.67	70.22
2001	3.56	1.74	0.90	19.19	3.47	5.56	72.24

11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1992-2001
Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel åren 1992-2001
Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 litraa -liter -litres							
1992	16 068	9 671	6 015	30 246	7 535	32 781	264 747
1993	13 698	9 324	5 209	32 534	6 233	23 011	265 836
1994	14 110	6 816	6 635	32 743	6 521	21 719	256 840
1995	14 617	6 552	6 813	41 581	7 249	19 539	249 551
1996	14 448	6 086	6 738	40 709	13 275	17 187	258 199
1997	14 719	6 111	6 027	46 077	16 534	17 248	268 088
1998	15 319	6 470	4 379	56 595	17 817	17 463	261 631
1999	15 382	6 692	4 255	67 175	15 838	17 502	267 486
2000	15 454	6 785	4 265	74 333	14 364	16 968	267 408
2001	16 104	7 433	4 609	81 107	14 154	17 087	280 923

18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1992	4.15	2.50	1.55	7.82	1.95	8.47	68.43
1993	3.52	2.40	1.34	8.37	1.60	5.92	68.36
1994	3.61	1.74	1.70	8.38	1.67	5.56	65.70
1995	3.72	1.67	1.73	10.58	1.84	4.97	63.48
1996	3.66	1.54	1.71	10.30	3.36	4.35	65.35
1997	3.71	1.54	1.52	11.61	4.17	4.34	67.54
1998	3.84	1.62	1.10	14.19	4.47	4.38	65.59
1999	3.82	1.66	1.06	16.69	3.93	4.35	66.44
2000	3.82	1.68	1.05	18.37	3.55	4.19	66.10
2001	3.96	1.83	1.13	19.93	3.48	4.20	69.02

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1992	3.20	1.92	1.20	6.01	1.50	6.52	52.64
1993	2.71	1.84	1.03	6.44	1.23	4.55	52.59
1994	2.78	1.34	1.31	6.45	1.28	4.28	50.58
1995	2.87	1.28	1.34	8.16	1.42	3.83	48.94
1996	2.82	1.19	1.32	7.96	2.59	3.36	50.46
1997	2.87	1.19	1.17	8.98	3.22	3.36	52.24
1998	2.98	1.26	0.85	10.99	3.46	3.39	50.83
1999	2.97	1.29	0.82	12.99	3.06	3.38	51.72
2000	2.98	1.31	0.82	14.35	2.77	3.27	51.61
2001	3.10	1.43	0.89	15.61	2.72	3.29	54.08

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1992-2001
Volym av alkoholkonsumtion genom servering åren 1992-2001
Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving in 1992-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 litraa - liter - litres							
1992	2 345	1 300	136	3 799	3 491	41 397	96 177
1993	2 097	1 145	124	4 096	3 285	23 775	114 648
1994	2 058	1 208	152	5 083	3 857	18 256	116 176
1995	2 654	1 235	388	10 025	5 051	18 426	118 565
1996	2 390	1 397	575	10 940	6 626	17 472	113 431
1997	2 735	1 903	744	14 274	7 266	16 439	114 232
1998	2 577	1 900	132	16 393	5 481	13 911	105 904
1999	2 295	1 611	105	18 540	4 845	13 851	100 717
2000	2 305	1 567	95	18 575	4 041	12 386	96 432
2001	2 398	1 617	89	18 573	3 893	11 809	94 374

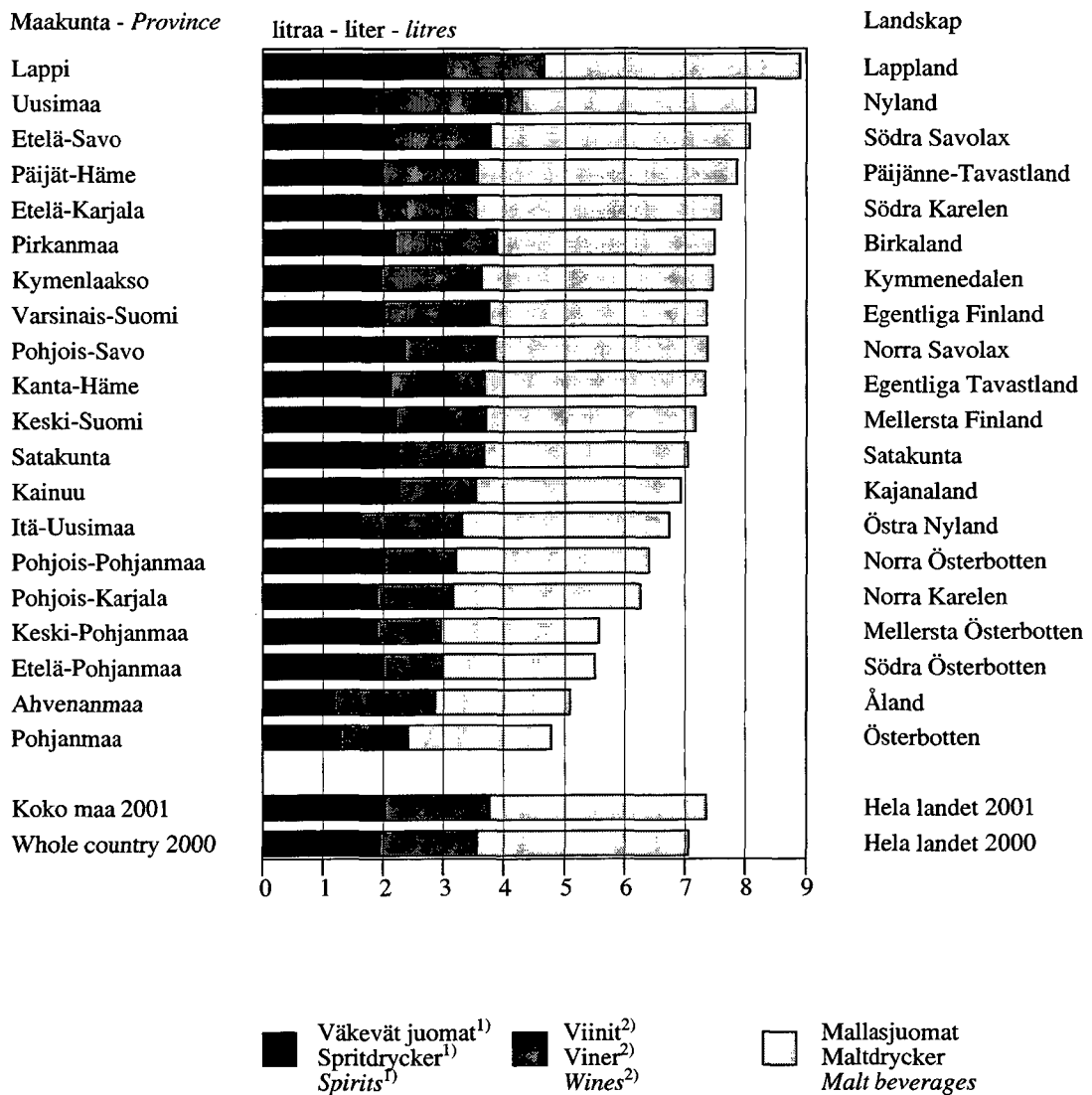
18 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 18 år och däröver, liter -
Per capita aged 18 years or more, litres

1992	0.61	0.34	0.04	0.98	0.90	10.70	24.86
1993	0.54	0.29	0.03	1.05	0.84	6.11	29.48
1994	0.53	0.31	0.04	1.30	0.99	4.67	29.72
1995	0.68	0.31	0.10	2.55	1.28	4.69	30.16
1996	0.60	0.35	0.15	2.77	1.68	4.42	28.71
1997	0.69	0.48	0.19	3.60	1.83	4.14	28.78
1998	0.65	0.48	0.03	4.11	1.37	3.49	26.55
1999	0.57	0.40	0.03	4.61	1.20	3.44	25.02
2000	0.57	0.39	0.02	4.59	1.00	3.06	23.84
2001	0.59	0.40	0.02	4.56	0.96	2.90	23.19

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

1992	0.47	0.26	0.03	0.76	0.69	8.23	19.12
1993	0.41	0.23	0.02	0.81	0.65	4.70	22.68
1994	0.41	0.24	0.03	1.00	0.76	3.60	22.88
1995	0.52	0.24	0.08	1.97	0.99	3.61	23.25
1996	0.47	0.27	0.11	2.14	1.30	3.41	22.17
1997	0.53	0.37	0.15	2.78	1.42	3.20	22.26
1998	0.50	0.37	0.03	3.18	1.06	2.70	20.57
1999	0.44	0.31	0.02	3.59	0.94	2.68	19.48
2000	0.44	0.30	0.02	3.59	0.78	2.39	18.61
2001	0.46	0.31	0.02	3.58	0.75	2.27	18.17

Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2001
Diagram 4. Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol per invånare, landskap, år 2001
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages per capita, 100 % alcohol, by province, in 2001

1) Sis. tislatulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. - Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framstälts genom jäsnig. - Incl. fermented long drink beverages.

13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuonna 2001
Alkoholkonsumtion per invånare, landskap, år 2001
Consumption of alcoholic beverages per capita, by province, in 2001

Maakunta <i>Province</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 15 år och däröver <i>Per capita aged 15 years or more</i>	18 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 18 år och däröver <i>Per capita aged 18 years or more</i>	Landskap
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter i 100 %-ig alkohol - Litres in 100 % alcohol				
Koko maa- <i>Whole country</i>	7.34	8.95	9.37	Hela landet
Uusimaa	8.17	10.00	10.42	Nyland
Itä-Uusimaa	6.74	8.41	8.83	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	7.37	8.89	9.27	Egentliga Finland
Satakunta	7.06	8.48	8.89	Satakunta
Kanta-Häme	7.33	8.92	9.34	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7.47	9.03	9.43	Birkaland
Päijät-Häme	7.85	9.47	9.91	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	7.45	8.92	9.31	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	7.59	9.05	9.45	Södra Karelen
Etelä-Savo	8.07	9.62	10.09	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7.37	8.93	9.39	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6.27	7.59	7.99	Norra Karelen
Keski-Suomi	7.15	8.70	9.13	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	5.49	6.74	7.11	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4.79	5.88	6.17	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	5.57	6.94	7.37	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6.41	8.14	8.63	Norra Österbotten
Kainuu	6.93	8.36	8.83	Kajanaland
Lappi	8.90	10.87	11.48	Lappland
Ahvenanmaa	5.10	6.25	6.53	Åland
Euroa - Euro - EUR				
Koko maa- <i>Whole country</i>	721	879	920	Hela landet
Uusimaa	834	1 021	1 064	Nyland
Itä-Uusimaa	632	789	829	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	716	864	901	Egentliga Finland
Satakunta	670	804	843	Satakunta
Kanta-Häme	693	843	883	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	733	886	924	Birkaland
Päijät-Häme	792	955	1 000	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	755	902	943	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	750	894	933	Södra Karelen
Etelä-Savo	774	923	968	Södra Savolax
Pohjois-Savo	700	848	891	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	580	702	738	Norra Karelen
Keski-Suomi	681	829	870	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	514	631	666	Södra Österbotten
Pohjanmaa	459	563	591	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	528	658	699	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	617	783	830	Norra Österbotten
Kainuu	644	778	821	Kajanaland
Lappi	879	1 073	1 133	Lappland
Ahvenanmaa	506	620	647	Åland

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2001
Alkoholkonsumtion i 100 %-ig alkohol, landskap, år 2001
Consumption of alcoholic beverages, 100 % alcohol, by province, in 2001

Maakunta Province	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ Spirits ¹⁾	Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ Wines ²⁾	Mallasjuomia Maltdrycker Malt beverages	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres					
Koko maa- Whole country	10 544	8 985	18 627	38 156	Hela landet
Uusimaa	2 443	3 231	5 091	10 765	Nyland
Itä-Uusimaa	147	150	310	608	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	904	788	1 619	3 311	Egentliga Finland
Satakunta	537	330	802	1 669	Satakunta
Kanta-Häme	350	259	605	1 214	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	992	760	1 616	3 369	Birkaland
Päijät-Häme	390	314	848	1 552	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	366	310	716	1 392	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	259	226	555	1 040	Södra Karelen
Etelä-Savo	356	271	714	1 340	Södra Savolax
Pohjois-Savo	593	376	883	1 852	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	326	214	531	1 071	Norra Karelen
Keski-Suomi	584	393	916	1 893	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	389	192	488	1 069	Södra Östergötten
Pohjanmaa	225	193	411	829	Östergötten
Keski-Pohjanmaa	135	74	186	395	Mellersta Östergötten
Pohjois-Pohjanmaa	738	442	1 178	2 359	Norra Östergötten
Kainuu	202	111	300	613	Kajanaland
Lappi	577	306	803	1 685	Lappland
Ahvenanmaa	31	44	58	133	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- Whole country	2.03	1.73	3.59	7.34	Hela landet
Uusimaa	1.85	2.45	3.86	8.17	Nyland
Itä-Uusimaa	1.63	1.67	3.44	6.74	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2.01	1.75	3.60	7.37	Egentliga Finland
Satakunta	2.27	1.40	3.39	7.06	Satakunta
Kanta-Häme	2.12	1.56	3.65	7.33	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2.20	1.69	3.59	7.47	Birkaland
Päijät-Häme	1.98	1.59	4.29	7.85	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1.96	1.66	3.83	7.45	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.89	1.65	4.05	7.59	Södra Karelen
Etelä-Savo	2.14	1.63	4.30	8.07	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2.36	1.50	3.51	7.37	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1.91	1.25	3.11	6.27	Norra Karelen
Keski-Suomi	2.21	1.49	3.46	7.15	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2.00	0.99	2.51	5.49	Södra Östergötten
Pohjanmaa	1.30	1.11	2.38	4.79	Östergötten
Keski-Pohjanmaa	1.90	1.05	2.62	5.57	Mellersta Östergötten
Pohjois-Pohjanmaa	2.01	1.20	3.20	6.41	Norra Östergötten
Kainuu	2.28	1.26	3.39	6.93	Kajanaland
Lappi	3.05	1.61	4.24	8.90	Lappland
Ahvenanmaa	1.18	1.68	2.23	5.10	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevoidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framstälts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes; STTV*

15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2001
Alkoholkonsumtion genom detaljhandel i 100 %-ig alkohol, landskap, år 2001
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100 % alcohol, by province, in 2001

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ <i>Spirits¹⁾</i>	Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ <i>Wines²⁾</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres					
Koko maa- <i>Whole country</i>	8 934	7 764	13 730	30 427	Hela landet
Uusimaa	1 970	2 746	3 286	8 002	Nyland
Itä-Uusimaa	126	135	258	519	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	778	683	1 213	2 674	Egentliga Finland
Satakunta	473	293	643	1 409	Satakunta
Kanta-Häme	305	229	482	1 016	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	849	659	1 183	2 691	Birkaland
Päijät-Häme	327	267	596	1 191	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	297	271	528	1 096	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	217	195	408	821	Södra Karelen
Etelä-Savo	309	237	552	1 098	Södra Savolax
Pohjois-Savo	519	330	693	1 542	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	290	191	440	921	Norra Karelen
Keski-Suomi	507	345	724	1 576	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	349	171	405	926	Södra Österbotten
Pohjanmaa	192	169	323	684	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	117	66	145	329	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	632	387	933	1 952	Norra Österbotten
Kainuu	179	97	248	525	Kajanaland
Lappi	477	255	625	1 357	Lappland
Ahvenanmaa	21	35	42	98	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres					
Koko maa- <i>Whole country</i>	1.72	1.49	2.64	5.86	Hela landet
Uusimaa	1.49	2.08	2.49	6.07	Nyland
Itä-Uusimaa	1.40	1.49	2.86	5.76	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1.73	1.52	2.70	5.95	Egentliga Finland
Satakunta	2.00	1.24	2.72	5.96	Satakunta
Kanta-Häme	1.84	1.38	2.91	6.14	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1.88	1.46	2.62	5.97	Birkaland
Päijät-Häme	1.65	1.35	3.02	6.02	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1.59	1.45	2.83	5.87	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.59	1.43	2.98	5.99	Södra Karelen
Etelä-Savo	1.86	1.43	3.33	6.61	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2.06	1.31	2.76	6.14	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1.70	1.12	2.58	5.39	Norra Karelen
Keski-Suomi	1.92	1.30	2.73	5.95	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1.79	0.88	2.08	4.76	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1.11	0.98	1.87	3.95	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1.65	0.94	2.05	4.64	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1.72	1.05	2.53	5.30	Norra Österbotten
Kainuu	2.03	1.10	2.80	5.93	Kajanaland
Lappi	2.52	1.35	3.30	7.17	Lappland
Ahvenanmaa	0.82	1.35	1.61	3.78	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes, STTV*

16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2001
Alkoholkonsumtion genom servering i 100 %-ig alkohol, landskap, år 2001
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100 % alcohol, by province, in 2001

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ Spirits ¹⁾	Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ Wines ²⁾	Mallasjuomia Maltdrycker Malt beverages	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa -liter - litres					
Koko maa- <i>Whole country</i>	1 610	1 221	4 898	7 729	Hela landet
Uusimaa	473	485	1 805	2 763	Nyland
Itä-Uusimaa	21	16	52	88	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	126	105	406	637	Egentliga Finland
Satakunta	64	37	158	259	Satakunta
Kanta-Häme	45	30	122	197	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	143	101	433	678	Birkaland
Päijät-Häme	63	46	252	361	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	69	38	188	296	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	42	31	147	219	Södra Karelen
Etelä-Savo	47	34	161	242	Södra Savolax
Pohjois-Savo	74	47	189	310	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	36	23	91	150	Norra Karelen
Keski-Suomi	77	49	192	317	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	40	21	82	143	Södra Österbotten
Pohjanmaa	34	23	88	145	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	18	8	40	66	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	106	55	246	407	Norra Österbotten
Kainuu	22	14	52	88	Kajanaland
Lappi	100	50	177	327	Lappland
Ahvenanmaa	9	9	16	34	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

Koko maa- <i>Whole country</i>	0.31	0.24	0.94	1.49	Hela landet
Uusimaa	0.36	0.37	1.37	2.10	Nyland
Itä-Uusimaa	0.23	0.17	0.58	0.98	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0.28	0.23	0.90	1.42	Egentliga Finland
Satakunta	0.27	0.16	0.67	1.10	Satakunta
Kanta-Häme	0.27	0.18	0.74	1.19	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0.32	0.22	0.96	1.50	Birkaland
Päijät-Häme	0.32	0.23	1.27	1.83	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0.37	0.21	1.01	1.58	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0.31	0.22	1.07	1.60	Södra Karelen
Etelä-Savo	0.28	0.20	0.97	1.46	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0.30	0.19	0.75	1.23	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0.21	0.14	0.53	0.88	Norra Karelen
Keski-Suomi	0.29	0.18	0.72	1.20	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0.20	0.11	0.42	0.73	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0.19	0.14	0.51	0.84	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0.25	0.11	0.57	0.93	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0.29	0.15	0.67	1.11	Norra Österbotten
Kainuu	0.25	0.16	0.59	1.00	Kajanaland
Lappi	0.53	0.27	0.94	1.73	Lappland
Ahvenanmaa	0.36	0.33	0.62	1.32	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevoidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes; STTV*

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 2001
Värde av alkoholkonsumtion, landskap, år 2001
Value of consumption of alcoholic beverages, by province, in 2001

Maakunta <i>Province</i>	Vähittäiskulutus Konsumtion genom detaljhandel <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion genom servering <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 €				
Koko maa- <i>Whole country</i>	2 359 340	1 386 257	3 745 597	Hela landet
Uusimaa	609 108	490 228	1 099 336	Nyland
Itä-Uusimaa	40 348	16 667	57 015	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	207 781	113 908	321 689	Egentliga Finland
Satakunta	110 303	47 921	158 224	Satakunta
Kanta-Häme	79 393	35 361	114 754	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	210 060	120 165	330 225	Birkaland
Päijät-Häme	92 638	63 905	156 544	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	86 086	54 785	140 871	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	64 249	38 471	102 719	Södra Karelen
Etelä-Savo	85 714	42 895	128 609	Södra Savolax
Pohjois-Savo	120 184	55 559	175 743	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	71 789	27 252	99 041	Norra Karelen
Keski-Suomi	122 640	57 744	180 385	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	73 388	26 645	100 034	Södra Österbotten
Pohjanmaa	52 578	26 883	79 461	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	25 418	12 010	37 428	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	153 232	73 786	227 018	Norra Österbotten
Kainuu	40 825	16 191	57 016	Kajanaland
Lappi	106 409	59 924	166 333	Lappland
Ahvenanmaa	7 198	5 955	13 152	Åland
Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - <i>Per capita, EUR</i>				
Koko maa- <i>Whole country</i>	454	267	721	Hela landet
Uusimaa	462	372	834	Nyland
Itä-Uusimaa	447	185	632	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	462	254	716	Egentliga Finland
Satakunta	467	203	670	Satakunta
Kanta-Häme	480	214	693	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	466	267	733	Birkaland
Päijät-Häme	469	323	792	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	461	293	755	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	469	281	750	Södra Karelen
Etelä-Savo	516	258	774	Södra Savolax
Pohjois-Savo	478	221	700	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	420	160	580	Norra Karelen
Keski-Suomi	463	218	681	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	377	137	514	Södra Österbotten
Pohjanmaa	304	155	459	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	359	170	528	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	416	200	617	Norra Österbotten
Kainuu	461	183	644	Kajanaland
Lappi	562	317	879	Lappland
Ahvenanmaa	277	229	506	Åland

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2001
Volym av alkoholkonsumtion, landskap, år 2001
Volume of consumption of alcoholic beverages, by province, in 2001

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ Spirits ¹⁾	Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ Wines ²⁾	Mallasjuomia Maltdrycker Malt beverages	Landskap
1 000 litraa - liter - litres				
Koko maa- Whole country	36 469	113 508	404 193	Hela landet
Uusimaa	8 897	37 884	110 119	Nyland
Itä-Uusimaa	536	1 838	6 752	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	3 106	10 008	35 232	Egentliga Finland
Satakunta	1 811	4 492	17 304	Satakunta
Kanta-Häme	1 187	3 411	13 101	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	3 389	9 884	34 940	Birkaland
Päijät-Häme	1 375	4 118	18 329	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 303	4 117	15 570	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	885	3 003	12 106	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 201	3 626	15 550	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 981	4 946	19 190	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 077	2 874	11 570	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 974	5 193	19 784	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 297	2 735	10 596	Södra Österbotten
Pohjanmaa	761	2 450	8 963	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	442	979	4 048	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 501	5 977	25 678	Norra Österbotten
Kainuu	674	1 475	6 528	Kajanaland
Lappi	1 964	4 028	17 573	Lappland
Ahvenanmaa	107	468	1 261	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres				
Koko maa- Whole country	7.02	21.85	77.81	Hela landet
Uusimaa	6.75	28.74	83.53	Nyland
Itä-Uusimaa	5.94	20.38	74.86	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6.91	22.28	78.42	Egentliga Finland
Satakunta	7.66	19.01	73.23	Satakunta
Kanta-Häme	7.17	20.61	79.16	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7.52	21.93	77.52	Birkaland
Päijät-Häme	6.96	20.84	92.73	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	6.98	22.05	83.39	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	6.46	21.92	88.35	Södra Karelen
Etelä-Savo	7.23	21.83	93.63	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7.89	19.69	76.38	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6.31	16.83	67.74	Norra Karelen
Keski-Suomi	7.46	19.61	74.72	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6.67	14.06	54.46	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4.40	14.16	51.78	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6.24	13.82	57.13	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6.80	16.24	69.77	Norra Österbotten
Kainuu	7.62	16.67	73.78	Kajanaland
Lappi	10.38	21.28	92.84	Lappland
Ahvenanmaa	4.10	18.00	48.49	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2001
Volym av alkoholkonsumtion genom detaljhandel, landskap, år 2001
Volume of consumption of alcoholic beverages through retail outlets, by province, in 2001

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ Spirits ¹⁾	Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ Wines ²⁾	Mallasjuomia Maltdrycker Malt beverages	Landskap
1 000 litraa - liter - litres				
Koko maa- <i>Whole country</i>	29 553	93 854	298 010	Hela landet
Uusimaa	6 652	30 760	71 240	Nyland
Itä-Uusimaa	437	1 592	5 622	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 577	8 297	26 369	Egentliga Finland
Satakunta	1 537	3 830	13 890	Satakunta
Kanta-Häme	1 005	2 908	10 445	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 812	8 174	25 565	Birkaland
Päijät-Häme	1 090	3 330	12 918	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 002	3 405	11 473	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	726	2 458	8 887	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 013	3 030	12 018	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 691	4 152	15 057	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	937	2 453	9 581	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 663	4 331	15 642	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 135	2 357	8 796	Södra Österbotten
Pohjanmaa	613	2 060	7 036	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	370	838	3 171	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 074	5 035	20 314	Norra Österbotten
Kainuu	582	1 240	5 397	Kajanaland
Lappi	1 569	3 238	13 670	Lappland
Ahvenanmaa	68	366	918	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres				
Koko maa- <i>Whole country</i>	5.69	18.07	57.37	Hela landet
Uusimaa	5.05	23.33	54.04	Nyland
Itä-Uusimaa	4.85	17.65	62.32	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5.74	18.47	58.69	Egentliga Finland
Satakunta	6.51	16.21	58.78	Satakunta
Kanta-Häme	6.07	17.57	63.11	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6.24	18.13	56.72	Birkaland
Päijät-Häme	5.51	16.85	65.36	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5.37	18.23	61.45	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5.30	17.94	64.86	Södra Karelen
Etelä-Savo	6.10	18.24	72.36	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6.73	16.53	59.93	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	5.49	14.36	56.10	Norra Karelen
Keski-Suomi	6.28	16.36	59.08	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	5.83	12.12	45.21	Södra Österbotten
Pohjanmaa	3.54	11.90	40.65	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	5.23	11.82	44.75	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5.63	13.68	55.20	Norra Österbotten
Kainuu	6.58	14.01	61.01	Kajanaland
Lappi	8.29	17.10	72.22	Lappland
Ahvenanmaa	2.60	14.07	35.30	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnings. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes; STTV*

20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2001
Volym av alkoholkonsumtion genom servering, landskap, år 2001
Volume of consumption of alcoholic beverages through licensed serving, by province, in 2001

Maakunta <i>Province</i>	Väkeviä juomia ¹⁾ Spritdrycker ¹⁾ <i>Spirits¹⁾</i>	Viinejä ²⁾ Viner ²⁾ <i>Wines²⁾</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres				
Koko maa- <i>Whole country</i>	6 916	19 654	106 183	Hela landet
Uusimaa	2 245	7 123	38 879	Nyland
Itä-Uusimaa	98	245	1 131	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	529	1 711	8 863	Egentliga Finland
Satakunta	274	663	3 414	Satakunta
Kanta-Häme	182	502	2 656	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	577	1 711	9 375	Birkaland
Päijät-Häme	285	789	5 411	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	301	712	4 097	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	159	545	3 220	Södra Karelen
Etelä-Savo	187	596	3 532	Södra Savolax
Pohjois-Savo	290	795	4 132	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	140	421	1 988	Norra Karelen
Keski-Suomi	311	862	4 142	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	162	377	1 799	Södra Österbotten
Pohjanmaa	148	390	1 927	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	72	142	877	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	427	942	5 364	Norra Österbotten
Kainuu	93	235	1 130	Kajanaland
Lappi	395	790	3 902	Lappland
Ahvenanmaa	39	102	343	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - *Per capita, litres*

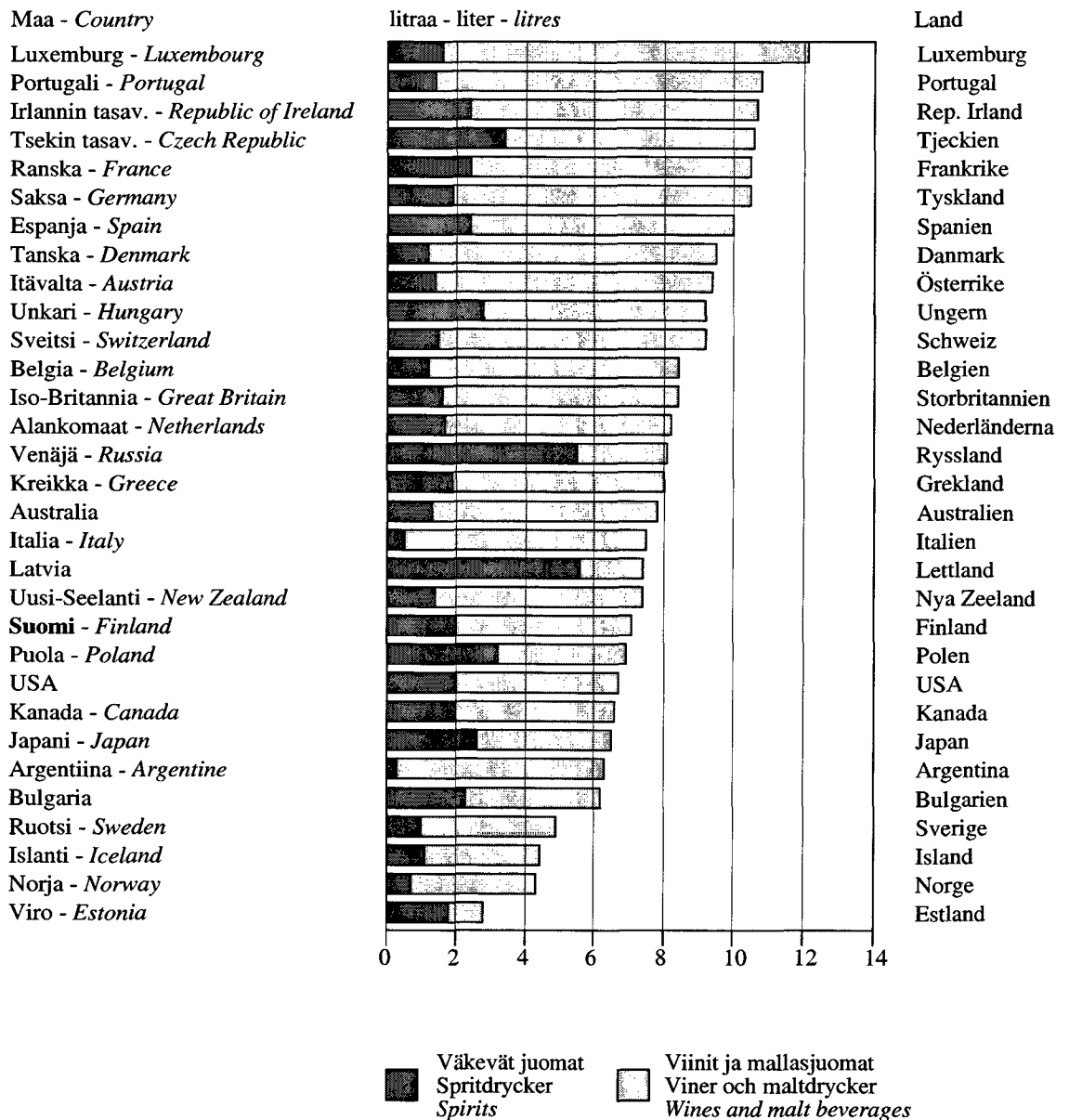
Koko maa- <i>Whole country</i>	1.33	3.78	20.44	Hela landet
Uusimaa	1.70	5.40	29.49	Nyland
Itä-Uusimaa	1.09	2.72	12.53	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1.18	3.81	19.73	Egentliga Finland
Satakunta	1.16	2.80	14.45	Satakunta
Kanta-Häme	1.10	3.03	16.05	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1.28	3.80	20.80	Birkaland
Päijät-Häme	1.44	3.99	27.37	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1.61	3.81	21.94	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1.16	3.98	23.50	Södra Karelen
Etelä-Savo	1.13	3.59	21.27	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1.16	3.16	16.45	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0.82	2.47	11.64	Norra Karelen
Keski-Suomi	1.18	3.25	15.64	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0.83	1.94	9.25	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0.85	2.25	11.13	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1.01	2.00	12.38	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1.16	2.56	14.57	Norra Österbotten
Kainuu	1.05	2.66	12.78	Kajanaland
Lappi	2.09	4.18	20.62	Lappland
Ahvenanmaa	1.50	3.93	13.19	Åland

1) Sis. tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inkl. long drinks som gjorts starkare med destillerad alkohol. -
Incl. long drink beverages fortified with distilled alcohol.

2) Sis. käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inkl. long drinks som framställts genom jäsnig. - *Incl. fermented long drink beverages.*

Lähteet: - Källor: - *Sources: Stakes; STTV*

Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2000
Diagram 5. Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder år 2000
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 2000

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002 -
 Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002 -
 Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002

21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1996-2000
Alkoholkonsumtion per invånare i 100 %-ig alkohol i några länder åren 1996-2000
Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, 100 % alcohol, in 1996-2000

Maa Country	1996	1997	1998	1999	2000	Land
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter i 100 %-ig alkohol - Litres in 100 % alcohol						
Suomi-Finland	6.7	7.0	7.0	7.1	7.1	Finland
Islanti-Iceland	3.7	3.9	4.2	4.2	4.4	Island
Norja-Norway	3.9	4.0	4.0	4.1	4.3	Norge
Ruotsi-Sweden	4.9	5.1	4.9	4.9	4.9	Sverige
Tanska-Denmark	10.0	9.9	9.5	9.5	9.5	Danmark
Alankomaat-Netherlands	8.1	8.2	8.1	8.2	8.2	Nederländerna
Argentiina-Argentina	6.7	6.9	6.8	6.4	6.3	Argentina
Australia	7.5	7.5	7.6	7.6	7.8	Australien
Belgia-Belgium	9.1	9.1	8.2	8.4	8.4	Belgien
Bulgaria	7.8	7.0	6.8	6.6	6.2	Bulgarien
Espanja-Spain	9.3	10.2	10.1	9.9	10.0	Spanien
Irlannin tasav.-Republic of Ireland	9.4	9.7	9.7	9.6	10.7	Rep.Irland
Iso-Britannia-Great Britain	8.0	8.2	8.0	8.4	8.4	Storbritannien
Italia-Italy	7.8	7.8	7.7	7.6	7.5	Italien
Itävalta-Austria	9.7	9.5	9.3	9.3	9.4	Österrike
Japani-Japan	6.7	6.4	6.5	6.6	6.5	Japan
Kanada-Canada	6.2	6.1	6.3	6.4	6.6	Kanada
Kreikka-Greece	8.4	8.3	7.9	8.2	8.0	Grekland
Latvia	6.8	6.9	7.1	7.7	7.4	Lettland
Luxemburg-Luxembourg	11.6	11.4	13.3	12.2	12.1	Luxemburg
Portugali-Portugal	11.6	11.3	11.3	11.0	10.8	Portugal
Puola-Poland	6.3	6.7	6.7	6.9	6.9	Polen
Ranska-France	11.2	10.9	10.8	10.7	10.5	Frankrike
Saksa-Germany	10.6	10.8	10.6	10.6	10.5	Tyskland
Sveitsi-Switzerland	9.3	9.2	9.1	9.2	9.2	Schweiz
Tsekin tasav.-Czech Republic	10.3	10.5	10.5	10.5	10.6	Tjeckien
Unkari-Hungary	10.3	10.1	10.2	9.7	9.2	Ungern
USA	6.6	6.6	6.6	6.7	6.7	USA
Uusi-Seelanti-New Zealand	7.8	7.3	7.5	7.3	7.4	Nya Zeeland
Venäjä-Russia	7.3	7.5	8.1	8.7	8.1	Ryssland
Viro-Estonia	2.3	2.4	2.4	2.5	2.8	Estland

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002
Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002
Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002

22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 2000
Alkoholkonsumtion per invånare i några länder, per dryckesgrupp år 2000
Consumption of alcoholic beverages per capita in certain countries, by type of beverages, in 2000

Maa Country	Väkeviä juomia Spritdrycker Spirits	Viinejä Viner Wines	Mallasjuomia Maltdrycker Malt beverages	Yhteensä Summa Total	Land
	litraa liter litres à 100 %	litraa liter litres	litraa liter litres	litraa % liter litres à 100 %	
Suomi-Finland	2.0	20.6	80.3	7.1	Finland
Islanti-Iceland	1.1	7.9	48.9	4.4	Island
Norja-Norway	0.7	9.7	51.7	4.3	Norge
Ruotsi-Sweden	1.0	15.3	56.4	4.9	Sverige
Tanska-Denmark	1.2	30.9	99.7	9.5	Danmark
Alankomaat-Netherlands	1.7	18.8	82.5	8.2	Nederländerna
Argentiina-Argentina	0.3	34.9	36.7	6.3	Argentina
Australia	1.3	19.7	95.0	7.8	Australien
Belgia-Belgium	1.2	20.0	98.2	8.4	Belgien
Bulgaria	2.3	21.4	27.4	6.2	Bulgarien
Espanja-Spain	2.4	33.0	71.8	10.0	Spanien
Irlannin tasav.-Republic of Ireland	2.4	33.2	152.9	10.7	Rep.Irland
Iso-Britannia-Great Britain	1.6	16.9	95.4	8.4	Storbritannien
Italia-Italy	0.5	51.0	28.1	7.5	Italien
Itävalta-Austria	1.4	31.8	108.1	9.4	Österrike
Japani-Japan	2.6	2.9	45.8	6.5	Japan
Kanada-Canada	2.0	9.7	69.9	6.6	Kanada
Kreikka-Greece	1.9	34.0	39.5	8.0	Grekland
Latvia	5.6	3.2	34.0	7.4	Lettland
Luxemburg-Luxembourg	1.6	60.8	107.9	12.1	Luxemburg
Portugali-Portugal	1.4	50.0	65.3	10.8	Portugal
Puola-Poland	3.2	5.6	59.6	6.9	Polen
Ranska-France	2.4	56.0	38.1	10.5	Frankrike
Saksa-Germany	1.9	23.6	125.5	10.5	Tyskland
Sveitsi-Switzerland	1.5	43.5	57.8	9.2	Schweiz
Tsekin tasav.-Czech Republic	3.4	16.4	160.0	10.6	Tjeckien
Unkari-Hungary	2.8	29.0	61.6	9.2	Ungern
USA	2.0	7.6	84.1	6.7	USA
Uusi-Seelanti-New Zealand	1.4	17.0	80.0	7.4	Nya Zeeland
Venäjä-Russia	5.5	7.9	36.0	8.1	Ryssland
Viro-Estonia	1.8	2.7	7.0	2.8	Estland

Lähde: Kulutustilasto, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002
Källa: Konsumtionsstatistik, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002
Source: Consumption statistics, Produktschap voor Gedistilleerde Dranken, Schiedam 2002

23. Raittiiden¹⁾ osuus sukupuolen ja iän mukaan
Antalet nykterister¹⁾ enligt ålder och kön
Prevalence of abstainers¹⁾, men and women by age groups

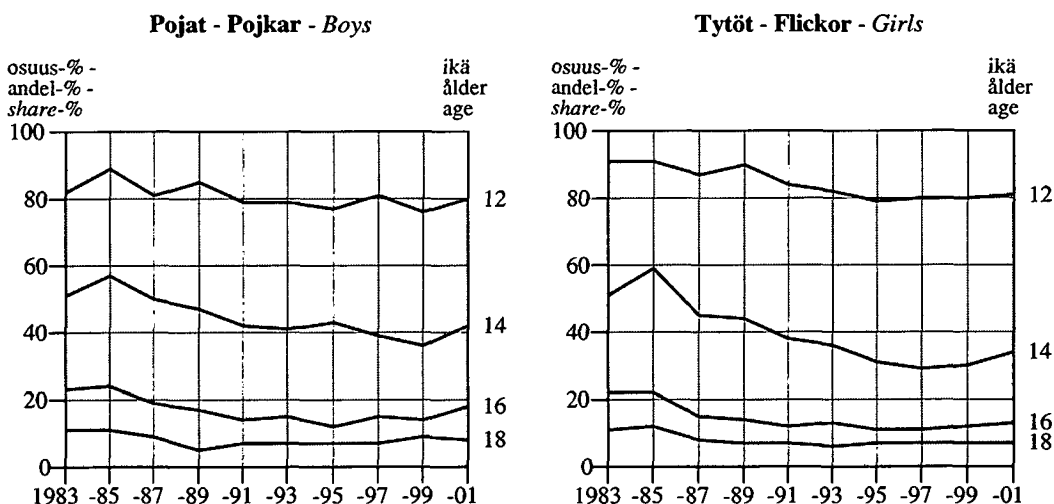
Ikäryhmä - Age group	1968	1976	1984	1992	2000	Åldersgrupp
Miehet - Males						
15-19	32	9	18	17	10	15-19
20-29	4	4	6	4	4	20-29
30-49	9	7	9	6	7	30-49
50-69	19	15	19	18	11	50-69
Yhteensä - Total	13	9	12	10	8	Summa
Naiset - Females						
15-19	36	13	27	14	10	15-19
20-29	19	5	13	7	8	20-29
30-49	45	15	19	12	4	30-49
50-69	56	39	49	35	16	50-69
Yhteensä - Total	43	20	27	18	9	Summa

1) Raittiiksi on määritelty vastaaja, joka oman ilmoituksensa mukaan ei ollut nauttinut alkoholia haastattelua edeltäneen 12 kk:den aikana.
 Definitionen på nykterist är svarsgivare som enligt egen anmälan inte förtärt alkohol under de 12 månader som föregått intervjun.
 An abstainer was defined as a respondent, who according to a self-report had not consumed alcohol during twelve months preceding the interview.

Lähde: Juomatapatutkimukset, Stakes - Källa: Undersökningar om alkoholbruk, Stakes - Source: Drinking habit studies, Stakes

Kuvio 6. Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin
Diagram 6. Ungdomar som konsumerar alkohol enligt åldersgrupp
Figure 6. Alcohol drinking among young people by age group

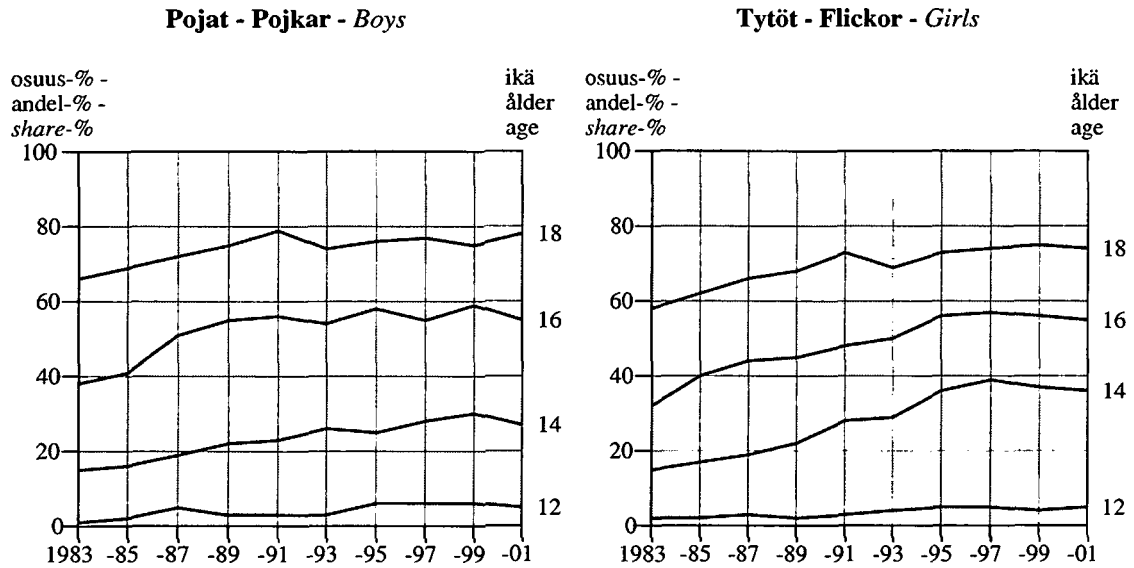
Raittiit 12-18-vuotiaat - Nykterister 12-18-åriga - Abstainers, 12-18-year-olds

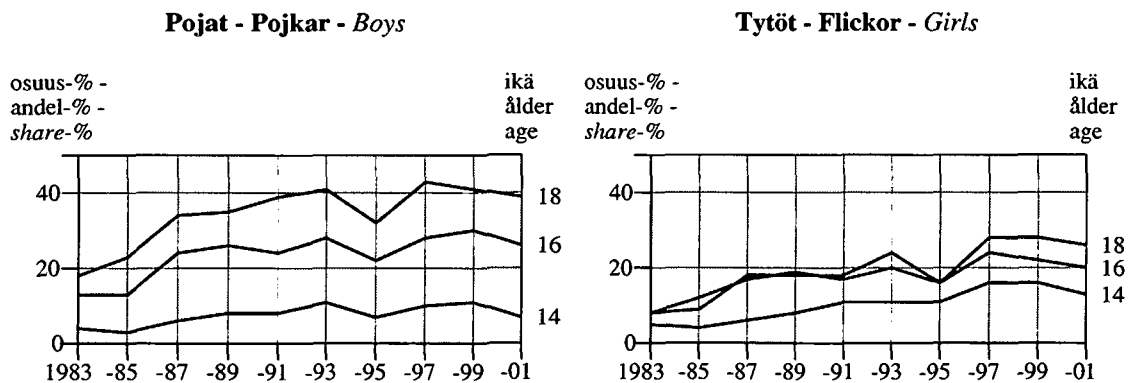
Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Tampereen yliopisto terveystieteen laitos
 Källa: Undersökning av hälsobeteende bland unga, Institutet för hälsövetenskap vid Tammerfors universitet
 Source: Young people's health survey, the Tampere School of Public Health

Kuvio 7. Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18-vuotiaat
Diagram 7. Individer som dricker alkohol minst en gång i månad, 12-18-åriga
Figure 7. Individuals drinking alcohol at least once a month, 12-18-year-olds

Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
 Andel individer som dricker alkohol minst en gång i månad
 Shares of individuals drinking alcohol at least once a month

Tosihumalaan itsensä vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
 Personer som dricker sig allvarligt berusade en gång i månad
 Number of persons engaging in hard drinking at least once a month

Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus, Tampereen yliopisto terveystieteen laitos
 Källa: Undersökning av hälsobeteende bland unga, Institutet för hälsövetenskap vid Tammerfors universitet
 Source: Young people's health survey, the Tampere School of Public Health

24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18 vuotiaat
Individer som dricker alkohol minst en gång om veckan, 12-18 åriga
Individuals drinking alcohol at least once a week, 12-18 year-olds

Alkoholia vähintään kerran viikossa juovien osuudet
 Andel av individer som dricker alkohol minst en gång om veckan
 Shares of individuals drinking alcohol at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	2001	
	Osuus-% - Andel-% - Share %										
Pojat-Boys											Pojkar
12 vuotta-year-olds	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	12 år
14 vuotta-year-olds	3	2	5	6	6	7	6	8	9	8	14 år
16 vuotta-year-olds	12	11	15	20	18	18	22	21	23	21	16 år
18 vuotta-year-olds	21	29	31	38	43	37	39	40	40	41	18 år
Tytöt-Girls											Flickor
12 vuotta-year-olds	1	1	-	1	1	1	1	1	0	1	12 år
14 vuotta-year-olds	3	3	4	5	6	6	7	9	11	9	14 år
16 vuotta-year-olds	7	9	12	12	12	12	15	17	17	18	16 år
18 vuotta-year-olds	15	18	24	24	26	25	26	29	31	31	18 år

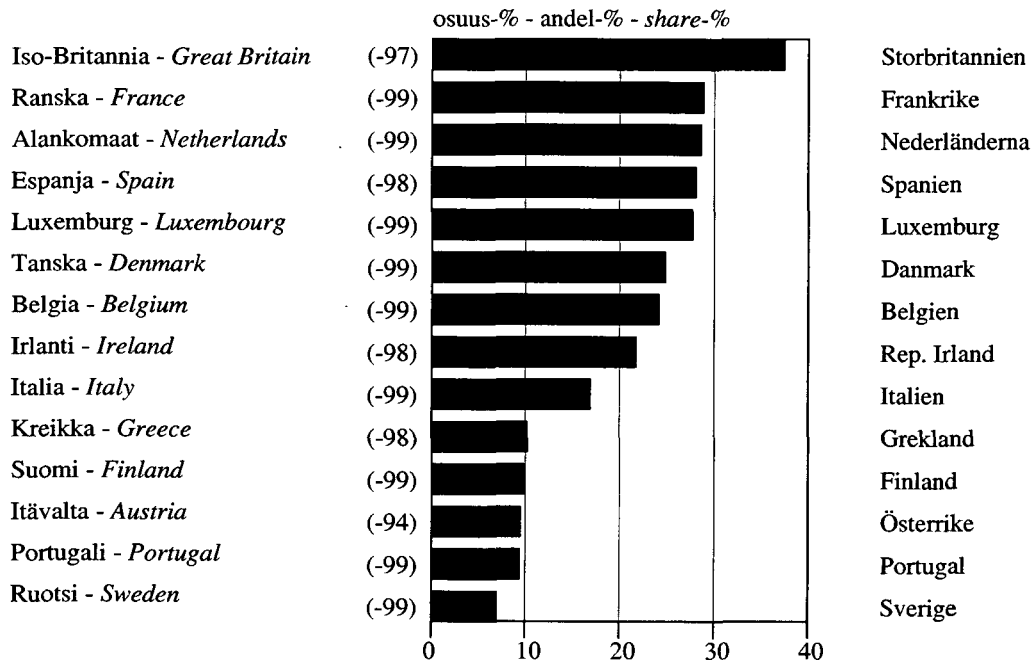
Tosihumalaan itsensä vähintään kerran viikossa juovien osuudet
 Personer som dricker sig allvarligt berusade en gång i veckan
 Number of persons engaging in hard drinking at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	2001	
	Osuus-% - Andel-% - Share %										
Pojat-Boys											Pojkar
14 vuotta-year-olds	1	-	1	2	1	2	1	2	2	1	14 år
16 vuotta-year-olds	2	3	3	4	5	5	3	6	6	6	16 år
18 vuotta-year-olds	3	5	7	10	10	10	8	12	10	9	18 år
Tytöt-Girls											Flickor
14 vuotta-year-olds	0	1	1	0	2	1	1	2	2	2	14 år
16 vuotta-year-olds	1	1	1	3	2	3	2	4	3	4	16 år
18 vuotta-year-olds	1	2	3	3	2	4	3	5	5	5	18 år

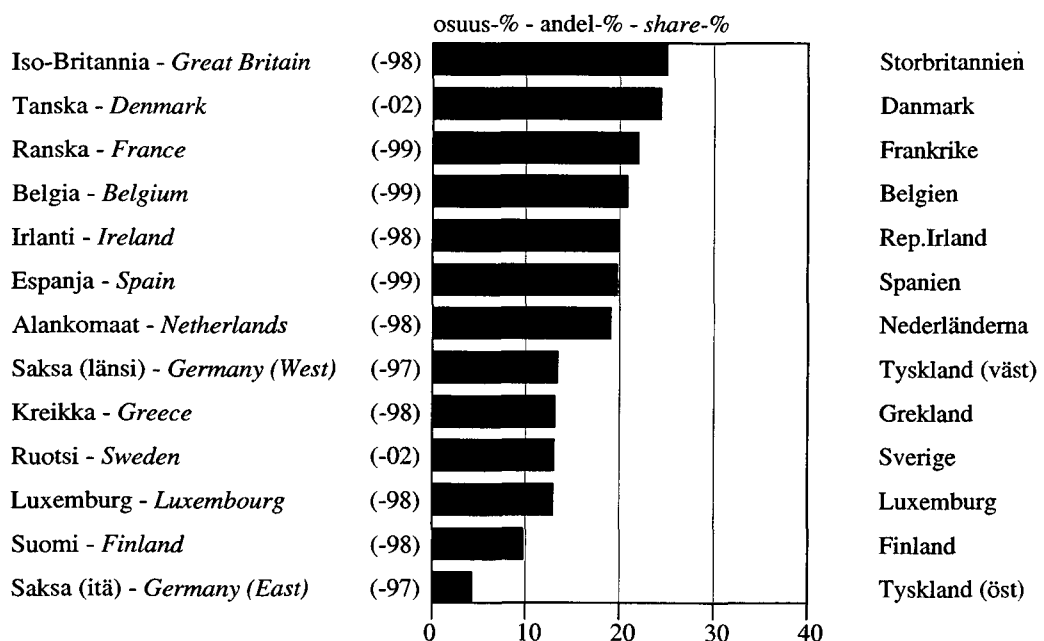
Lähde: Nuorten Terveystapatutkimus; Tampereen yliopisto terveystieteen laitos
 Källa: Undersökning av hälsobeteende bland unga; Institutet för hälsövetenskap vid Tammerfors universitet
 Source: Young people's health survey; the Tampere School of Public Health

Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu tai käyttö EU-maissa
Diagram 8. Experimentering med eller användning av cannabis i EU-länder
Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in EU-countries

15-16-vuotiaat - åriga - year-olds

Aikuisväestö - Vuxenfolkning - Adults

Lähde: - Källa: - Source: EMCDDA, 2002.

25. Viimeksi kuluneen vuoden aikana ainakin kerran huumeita käyttäneet 15-16 vuotiaat, %
Andel av 15-16-åringar som använt narkotika minst en gång under det senaste året
15-16-year-olds who have used drugs at least once in last twelve month, %

Vuosi-Year	1995	1996	1998	2001	År
Marihuanan tai hashiksen käyttö - <i>Use of marihuana or hashish</i>	4.4	6.7	7.0	8.5	Användning av marijuana eller hashish
Lääkkeen käyttö päihteenä - <i>Misuse of legal medicine</i>	8.7	7.8	5.8	7.8	Användning av läkemedel som rusmedel
Muun huumeen käyttö ¹⁾ <i>Use of hard drugs</i>	1.6	Användning av annan drog

1) Mittaa pääasiassa ns. kovien huumeiden käyttöä. - I huvudsak sk. hårda droger. - Typically ecstasy, heroin, etc.

Lähde: Nuoret rikosten tekijöinä ja uhreina. Kivivuori Janne (toim). Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 2002 - Rättspolitiska forskningsinstitutet - The National Research Institute of Legal Policy

26. Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992, 1998 ja 2000
Individer som prövat på eller använt cannabis enligt åldersgrupp åren 1992, 1998 och 2000
Experimental or habitual use of cannabis by age group in 1992, 1998 and 2000

Ikäryhmä- Age group	Miehet-Män-Males			Naiset-Kvinnor-Females			Åldersgrupp
	1992	1998	2000	1992	1998	2000	
	Osuus-% - Andel-% - Share %						
15-24	10	20	18	7	17	14	15-24
25-34	13	25	22	3	9	12	25-34
35-69	2	6	7	1	4	4	35-69

Lähde: Juomatapatutkimus 1992, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, Huumeenkysely 1998, Stakes, Juomatapatutkimus 2000, Stakes.

Källa: Undersökningar om alkoholbruk 1992, Alkoholpolitiska forskningsinstitution, Narkotikaenkäten 1998, Stakes, Undersökningar om alkoholbruk 2000, Stakes.

Source: Drug Survey 1992, The Social Research Institute of Alcohol Studies, Drug Survey 1998, Stakes, Drinking habit studies 2000, Stakes.

27. Huumeita kokeilleiden osuus varusmiehistä
Andel av värnpliktiga som prövat på narkotika
Experimental use of drugs among conscripts

Vuosi-Year	1968	1971	1973	1980	1985	1987	1992	1996	1998	1999	2000	År
Osuus-% - Share %	8.2	15.5	10.9	8.9	10.3	8.2	17.1	19.8	18.6	20.0	19.5	Andel-%

Lähde: Pääesikunta, varusmieskyselyt - Källa: Huvudstaben, beväringensenkäterna - Source: Defence Staff, conscript surveys

28. Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien määrä Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 1998
Antalet användare av amfetamin och opiater i Finland och huvudstadsområdet år 1998
Number of amphetamine and opiate users in Finland and in the Greater Helsinki Area in 1998

	Suur-Helsingin alue Stor-Helsingfors område Greater Helsinki Area	Koko maa Hela landet Whole country	
Kokonaisarvio - Overall estimate	3 699 - 5 827	10 161 - 14 721	Totalkalkyl
Miehet - Males	2 593 - 4 215	7 098 - 10 598	Män
Naiset - Females	752 - 2 523	2 288 - 5 690	Kvinnor
15-25 v. - 15-25-year-olds	1 148 - 2 399	3 858 - 6 633	15-25 år
26-35 v. - 26-35-year-olds	1 154 - 2 280	2 918 - 5 169	26-35 år
36-55 v. - 36-55-year-olds	931 - 2 758	992 - 3 085	36-55 år
Amfetamiinin käyttäjät - Amphetamine users	2 624 - 6 003	7 627 - 13 055	Användare av amfetamin
Opiaattien käyttäjät - Opiate users	962 - 1 611	1 797 - 2 656	Användare av opiater

Lähde: Källa: Source: Stakes, KTL, Poliisi - Polisen - Police, Jyväskylän yliopisto - Jyväskylä universitet - Jyväskylä University.

29. Kannabiksen kokeilu tai käyttö EU-maissa
Experimentering med eller användning av cannabis i EU-länder
Experimental or habitual use of cannabis in EU-countries

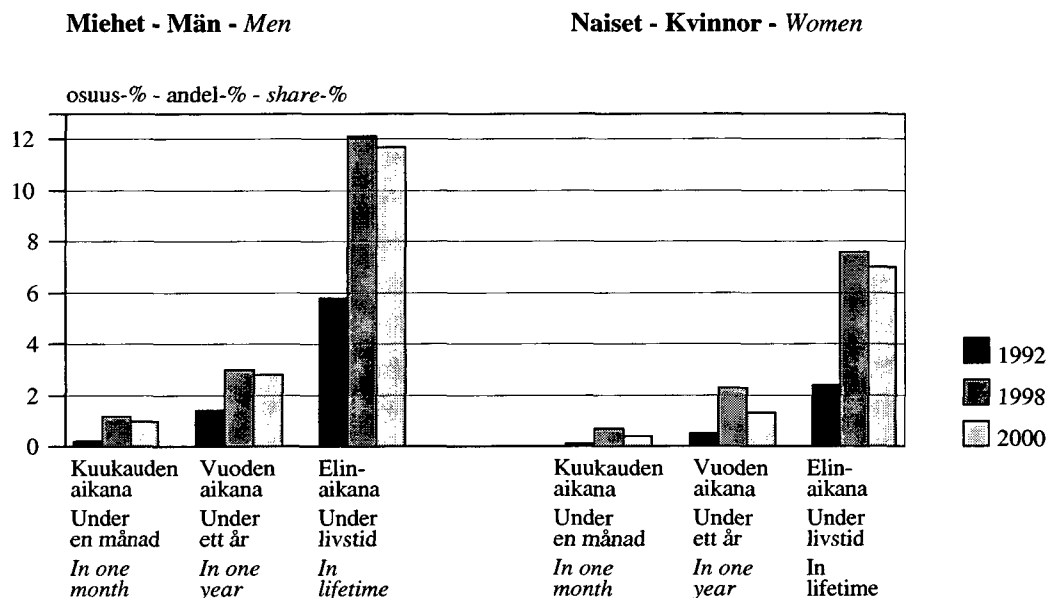
Ikä - Ålder - Age	15-16 vuotiaat 15-16 år 15-16-year-olds	Aikuisväestö Vuxenfolkning Adults
	%	%
Iso-Britannia-Storbritannien-Great Britain	(-97) 37.5	(-98) 25.0
Irlanti-Rep.Irland-Ireland	(-98) 21.7	(-98) 19.9
Alankomaat-Nederländerna-Netherlands	(-99) 28.6	(-98) 19.1
Espanja-Spanien-Spain	(-98) 28.0	(-99) 19.8
Belgia-Belgien-Belgium	(-99) 24.1	(-99) 20.8
Ranska-Frankrike-France	(-97) 23.0	(-99) 21.9
Italia-Italien-Italy	(-99) 16.8	
Luxemburg-Luxemburg-Luxembourg	(-99) 27.7	(-98) 12.9
Tanska-Danmark-Denmark	(-99) 24.8	(-02) 24.3
Kreikka-Grekland-Greece	(-98) 10.2	(-98) 13.1
Itävalta-Österrike-Austria	(-94) 9.5	
Ruotsi-Sverige-Sweden	(-99) 7.0	(-02) 13.0
Suomi-Finland-Finland	(-99) 9.9	(-98) 9.7
Portugali-Portugal-Portugal	(-99) 9.4	
Saksa(länsi)-Tyskland(väst)-Germany(West)		(-97) 13.4
Saksa(itä)-Tyskland(öst)-Germany(East)		(-97) 4.2

Lähde: - Källa: - Source: EMCDDA, 2002.

Kuvio 9. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992, 1998 ja 2000

Diagram 9. Andel av vuxna som prövat på eller använt cannabis åren 1992, 1998 och 2000

Figure 9. Shares of adults who have experimented with or used cannabis in 1992, 1998 and 2000

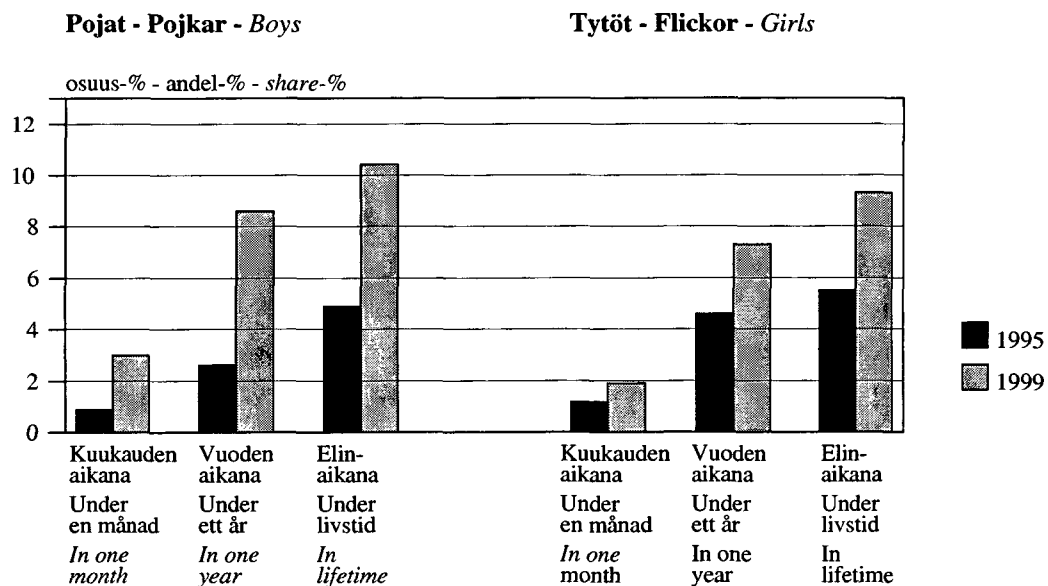

Lähde: Juomatapatutkimus 1992, Alkoholipoliittinen tutkimuslaitos, Huumekysely 1998, Stakes, Juomatapatutkimus 2000, Stakes
 Källa: Undersökningar om alkoholbruk 1992, Alkoholpolitiska forskningsinstitution, Narkotikaenkäten 1998, Stakes, Undersökningar om alkoholbruk 2000, Stakes
 Source: Drug Survey 1992, The Social Research Institute of Alcohol Studies, Drug Survey 1998, Stakes, Drinking habit studies 2000, Stakes

Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995 ja 1999

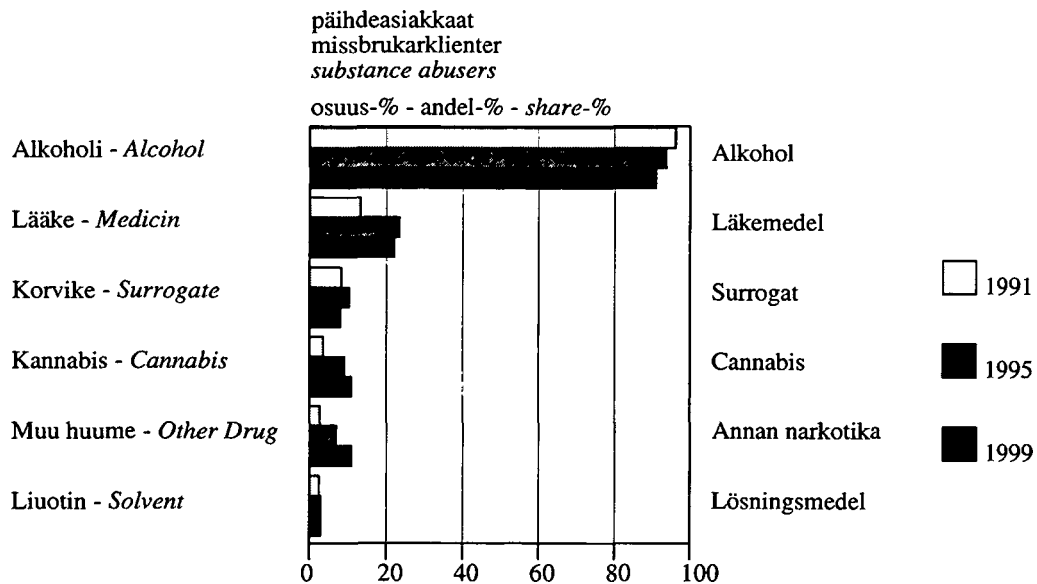
Diagram 10. Andel av ungdomarna som prövat på eller använt cannabis åren 1995 och 1999

Figure 10. Shares of young who have experimented with or used cannabis in 1995 and 1999

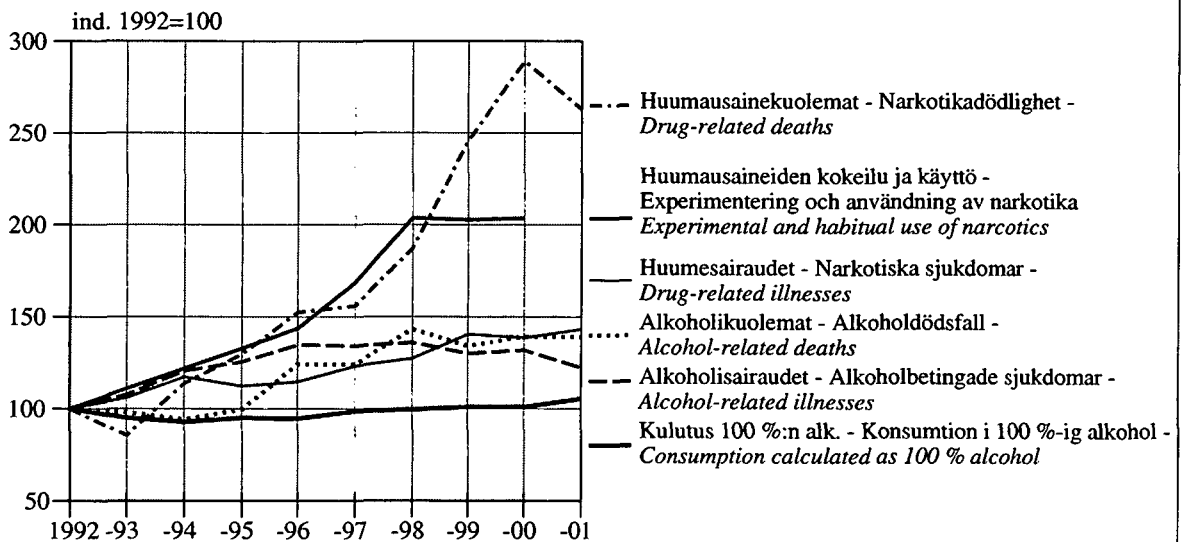
Lähde: - Källa: - Source: ESPAD, 1995, 1999, Stakes

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1991, 1995 ja 1999
Diagram 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården åren 1991, 1995 och 1999
 Figure 11. Substance abusers in social and health services in 1991, 1995 and 1999

Lähde: Päihdetapauslaskennat 1991, 1995 ja 1999, Stakes - Källa: Rusmedelsräkningar 1991, 1995 och 1999, Stakes -
 Source: Census of intoxicant-related cases in 1991, 1995 and 1999, Stakes

Kuvio 12. Alkoholi ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaindeksejä
Diagram 12. Alkohol och narkotika, index för experiment, användning och skador
 Figure 12. Experimenting, use and harm indices for alcohol and drugs

Lähde: - Källa: - Source: Stakes

30. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 1997-2001
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada åren 1997-2001
Alcohol-related cases involving personal injury in road traffic accidents in 1997-2001

	1997	1998	1999	2000	2001	
	Lukumäärä - Antal - Number					
Kuolemaan johtaneet - Fatal	95	97	102	87	106	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - With other bodily injuries	888	921	892	884	836	Med annan personskada
Yhteensä - Total	983	1 018	994	971	942	Totalt
	Osuus-% - Andel-% - Share-%					
Osuus kaikista - Percentage of all kuolemaan johtaneista - fatal cases	24.3	26.4	26.1	24.6	27.5	Andel av alla med dödlig utgång
loukkaantumiseen johtaneista - cases with other bodily injuries	13.5	14.1	13.5	14.1	13.8	med annan personskada
Yhteensä - Total	14.1	14.7	14.2	14.6	14.6	Totalt

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
 Förare av motorfordon under påverkan av alkohol, enligt åldersgrupp
 Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age group

Ikäryhmä-Age group	1997	1998	1999	2000	2001	Åldersgrupp
	Lukumäärä - Antal - Number					
-17	72	69	53	59	60	-17
18-24	210	225	223	230	235	18-24
25-34	180	161	176	170	173	25-34
35-54	223	222	226	215	222	35-54
55-	35	50	51	54	38	55-
Yhteensä - Total	720	727	729	728	728	Totalt
Miehet - Males	655	659	649	664	664	Män
Naiset - Females	65	68	80	64	64	Kvinnor

Lähteet: Tilastokeskus; SVT Liikenne ja matkailu 2002:12, Tilastokeskus
 Källor: Statistikcentralen; FOS Transport och turism 2002:12, Statistikcentralen
 Sources: Statistics Finland; OSF Transport and Tourism 2002:12, Statistics Finland

31. Liikennejuopumustapaukset vuosina 1997-2001
Fall av trafiknykterhetsbrott åren 1997-2001
Cases of road temperance offences in 1997-2001

Vuosi - År Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drunken driving		Yhteensä Totalt Total	Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare 18 år och däröver Per 1,000 inhabitant aged 18 years or more	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100,000 motor- vehicles ¹⁾
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning under påverkan av rusmedel Driving while under the influence of alcohol or narcotics	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri Gross drunken driving			
1997	7 937	13 722	21 659	5.4	937
1998	8 497	13 353	21 850	5.5	910
1999	9 123	12 817	21 940	5.4	883
2000	9 400	13 383	22 783	5.6	891
2001	9 400	13 322	22 722	5.6	873

Maakunta Landskap Province	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, summa Drunken driving, total		Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare 18 år och däröver Per 1,000 inhabitant aged 18 years or more		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100,000 motor vehicles ¹⁾	
	2000	2001	2000	2001	2000	2001
Uusimaa	4 594	4 745	4.5	4.6	783	794
Itä-Uusimaa	386	406	5.7	5.9	793	816
Varsinais-Suomi	1 949	1 915	5.5	5.4	821	794
Satakunta	979	1 082	5.2	5.8	752	819
Kanta-Häme	827	837	6.4	6.4	945	935
Pirkanmaa	1 706	1 697	4.8	4.7	761	748
Päijät-Häme	1 060	1 064	6.8	6.8	1 123	1 106
Kymenlaakso	994	982	6.6	6.6	1 043	1 011
Etelä-Karjala	789	743	7.2	6.7	1 114	1 035
Etelä-Savo	963	945	7.2	7.1	1 177	1 139
Pohjois-Savo	1 320	1 217	6.7	6.2	1 129	1 019
Pohjois-Karjala	865	863	6.5	6.4	1 017	1 000
Keski-Suomi	1 262	1 274	6.2	6.1	998	982
Etelä-Pohjanmaa	906	836	6.0	5.6	821	743
Pohjanmaa	514	502	3.8	3.7	523	503
Keski-Pohjanmaa	285	304	5.3	5.7	775	817
Pohjois-Pohjanmaa	1 717	1 628	6.4	6.0	998	925
Kainuu	459	438	6.6	6.3	1 061	1 003
Lappi	1 115	1 141	7.5	7.8	1 199	1 214
Ahvenanmaa	93	100	4.6	4.9	530	545
Koko maa	22 783	22 719	5.6	5.6	891	873

¹⁾ Autot ja moottoripyörät.- Bilar och motorcyklar.- *Automobiles and motorcycles.*

²⁾ Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. - Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. - *Waterway, air or rail traffic drunkenness.*

³⁾ Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. - Excl. trafikfylleri med motorlöst fordon. - *Excl. drunken driving of an unpowered vehicle.*

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikbrott <i>- Other offences in traffic</i>			Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfylleri- brott, totalt <i>Offences of drunken driving, total</i>	Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla Trafikfylleri med motorlöst fordon <i>Drunken driving of an unpowered vehicle</i>	Vuosi År <i>Year</i>
Muu liikennejuopumus²⁾ Annat trafikfylleri ²⁾ <i>Other traffic offences while intoxicated²⁾</i>	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad <i>Relinquishing a vehicle to a drunken person</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>			
712	2 266	2 978	24 637	194	1997
531	2 110	2 641	24 491	182	1998
589	1 971	2 560	24 500	193	1999
412	2 082	2 494	25 277	165	2000
497	2 045	2 542	25 264	159	2001

Muut liikenne- juopumusrikokset Övriga trafik- fylleribrott <i>Other offences of drunken driving</i>		Liikennejuopumus- rikokset yhteensä³⁾ Trafikfylleri- brott, summa ³⁾ <i>Offences of drunken driving, total³⁾</i>		Maakunta Landskap <i>Province</i>
2000	2001	2000	2001	
383	433	4 977	5 178	Nyland
69	69	455	475	Östra Nyland
161	167	2 110	2 082	Egentliga Finland
104	127	1 083	1 209	Satakunta
95	83	922	920	Tavastland
164	184	1 870	1 881	Birkaland
125	143	1 185	1 207	Päijät-Häme
102	132	1 096	1 114	Kymmenedalen
93	71	882	814	Södra Karelen
116	139	1 079	1 084	Södra Savolax
176	142	1 496	1 359	Norra Savolax
118	114	983	977	Norra Karelen
170	176	1 432	1 450	Mellersta Finland
91	79	997	915	Södra Österbotten
69	71	583	573	Vasa kustregion
32	26	317	330	Mellersta Österbotten
218	194	1 935	1 822	Norra Österbotten
72	73	531	511	Kajanaland
126	106	1 241	1 247	Lappland
10	13	103	113	Åland
2 494	2 542	25 277	25 261	Hela landet

Lähteet: SVT Oikeus 2002:5, Tilastokeskus; SVT Liikenne ja matkailu 2002:12, Tilastokeskus
Källor: FOS Rättsväsen 2002:5, Statistikcentralen; FOS Transport och turism 2002:12, Statistikcentralen
Sources: OSF 2002:5, Justice Statistics Finland; OSF Transport and Tourism 2002:12, Statistics Finland

32. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2001
I vägtrafikolyckorna dödade och skadade, alkoholfall år 2001

Persons killed or injured in accidents under the influence of alcohol in 2001

Juopunut osallinen <i>Drunken road user</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Den berusade delaktiga
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan, som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan, som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	46	30	76	431	456	887	Personbils förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja- <i>Driver of other motor vehicle</i>	4	0	4	74	26	100	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	15	0	15	69	10	79	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	2	0	2	10	2	12	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	18	0	18	106	8	114	Fotgängare
Yhteensä - Total	85	30	115	690	502	1 192	Totalt

Maakunta- <i>Province</i>	Onnettomuuksia Olyckor <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	942	114	1 180	Hela landet
Uusimaa	199	13	243	Nyland
Itä-Uusimaa	21	2	33	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	92	9	121	Egentliga Finland
Satakunta	51	7	63	Satakunta
Kanta Häme	16	6	17	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	89	15	107	Birkaland
Päijät-Häme	37	7	39	Päijät-Häme
Kymenlaakso	47	6	55	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	26	4	37	Södra Karelen
Etelä-Savo	36	4	48	Södra Savolax
Pohjois-Savo	39	4	54	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	25	2	39	Norra Karelen
Keski-Suomi	65	8	84	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	33	4	33	Södra Österbotten
Pohjanmaa	19	3	29	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	14	2	16	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	63	8	77	Norra Österbotten
Kainuu	20	6	21	Kajanaland
Lappi	45	4	59	Lappland
Ahvenanmaa	5	0	5	Åland

Lähteet: Tilastokeskus; SVT Liikenne ja matkailu 2002:12, Tilastokeskus
Källor: Statistikcentralen; FOS Transport och turism 2002:12, Statistikcentralen
Sources: Statistics Finland; OSF Transport and Tourism 2002:12, Statistics Finland

33. Päihtyneiden säilöönotot maakunnittain vuosina 2000-2001
Omhändertagandena av berusade, efter landskap, åren 2000-2001
Number of cases taken in custody for drunkenness, by province, in 2000-2001

Maakunta Province	2000	2001	100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - Per 100,000 inhabitant		Landskap
			2000	2001	
Koko maa- Whole country	96 944	95 913	1 871	1 846	Hela landet
Uusimaa	27 259	27 240	2 089	2 066	Nyland
Itä-Uusimaa	1 344	1 492	1 500	1 654	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6 079	6 060	1 360	1 349	Egentliga Finland
Satakunta	3 673	3 438	1 545	1 455	Satakunta
Kanta-Häme	3 436	3 240	2 079	1 958	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6 811	6 628	1 514	1 470	Birkaland
Päijät-Häme	4 380	4 249	2 219	2 150	Päijät-Häme
Kymenlaakso	2 773	2 838	1 479	1 520	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 503	2 230	1 825	1 628	Södra Karelen
Etelä-Savo	4 016	4 148	2 399	2 498	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7 304	6 934	2 897	2 760	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	4 227	4 070	2 463	2 383	Norra Karelen
Keski-Suomi	5 737	5 305	2 197	2 004	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 209	2 125	1 129	1 092	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1 196	1 409	690	814	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1 101	1 030	1 544	1 454	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6 086	6 205	1 666	1 686	Norra Österbotten
Kainuu	1 879	1 910	2 093	2 159	Kajanaland
Lappi	4 476	4 927	2 334	2 603	Lappland
Ahvenanmaa	447	431	1 734	1 657	Åland

Lähde: SVT Oikeus 2002:5, Tilastokeskus
Källa: FOS Rättsväsen 2002:5, Statistikcentralen
Source: OSF Justice 2002:5, Statistics Finland

34. Väikivaltarikollisuus vuosina 1997-2001
Våldsbrott åren 1997-2001
Violent crimes in 1997-2001

Rikos - Offence	1997	1998	1999	2000	2001	Brott
Tappo - <i>Manslaughter</i> ¹⁾	109	92	105	109	107	Dråp ¹⁾
Murha - <i>Murder</i>	30	21	37	37	48	Mord
Tapon tai murhan yritys - <i>Attempted manslaughter or murder</i>	323	306	284	333	367	Försök till dråp eller mord
Pahoinpitely - <i>Assault and battery</i>	17 088	17 239	17 428	18 424	17 405	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault and battery</i>	1 852	1 805	1 805	1 972	2 119	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault and battery</i>	5 907	6 616	6 990	7 424	7 805	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	25 309	26 079	26 649	28 299	27 851	Totalt

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - Per 100,000 inhabitant

Tappo - <i>Manslaughter</i> ¹⁾	2.1	1.8	2.0	2.1	2.1	Dråp ¹⁾
Murha - <i>Murder</i>	0.6	0.4	0.7	0.7	0.9	Mord
Tapon tai murhan yritys - <i>Attempted manslaughter or murder</i>	6.3	5.9	5.5	6.4	7.1	Försök till dråp eller mord
Pahoinpitely - <i>Assault and battery</i>	332.0	334.1	337.0	355.6	335.0	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault and battery</i>	36.0	35.0	34.9	38.1	40.8	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault and battery</i>	114.8	128.2	135.2	143.3	150.2	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	491.7	505.4	515.3	546.2	536.1	Totalt

¹⁾ Sisältää vuodesta 1996 lähtien myös surmat (rikoslain muutos 1.9.1995).
Innehåller från år 1996 även dråp under förmildrande omständigheter (ändring av strafflagen 1.9.1995).
From 1996 also includes homicides (Penal Code Amendment 1 Sept. 1995).

35. Huuhausainerikollisuus vuosina 1980 - 2001
Narkotikabrottslighet åren 1980 - 2001
Drug-related criminality in 1980 - 2001

Vuosi År Year	Huuhausaine- rikoksista epäilty Misstänkt för narkotikabrott <i>Suspects of nar- cotics offences</i>	Huuhausaine- tuomio päärikoksena Narkotikadom som främsta brott <i>Sentences for narco- tics offence as principal offence</i>	Tuomiot, joissa vähintään yksi syyksi luettu huuhausainerikos Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott <i>Sentences incl. at least one narcotics offence</i>	Huumerikos pää- rikoksena istuvien vankien %-osuus vankilalaskennassa Andel-% fångar dömda för narkotikabrott som främsta brott i fängelseräkningen <i>Percentage of prisoners serving sentences primarily for drug offences according to prison census</i>
1980	487	483	524	..
1981	380	386	418	..
1982	760	679	755	..
1983	905	852	973	..
1984	1 178	954	1 080	..
1985	1 159	1 042	1 195	..
1986	1 194	965	1 164	2.2
1987	1 203	1 068	1 246	2.1
1988	1 024	1 040	1 264	2.1
1989	741	777	1 041	2.8
1990	1 346	768	1 094	3.4
1991	1 969	1 004	1 493	2.9
1992	2 399	1 466	2 040	3.6
1993	3 063	1 624	2 360	5.1
1994	3 175	1 733	2 580	6.3
1995	3 944	2 354	3 252	7.7
1996	6 059	2 877	3 829	10.7
1997	7 015	3 082	4 161	13.5
1998	8 280	3 985	4 840	15.6
1999	9 287	4 551	5 524	15.2
2000	10 771	5 813	6 789	15.5
2001	14 869	6 415	..	18.0

Lähde: Tilastokeskus; Keskusrikospoliisi
Källa: Statistikcentralen; Centralkriminalpolisens
Source: Statistics Finland; Central Criminal Investigation Police

36. Takavarikoidut huumausaineet, kg, vuosina 1983-2001
Narkotikabeslag, kg, åren 1983-2001
Drug seizures, kg, in 1983-2001

Vuosi År Year	Hasis Hasch Hashish	Marihuana Marihuana Marihuana	Amfetamiini Amfetamin Amphetamine	Kokaiini Kokain Cocaine	Heroiini Heroin Heroin	Khat Khat Khat	LSD (kpl) LSD (stycken) LSD (number of pills)	Ekstaasi (kpl) Ecstasy (stycken) Ecstasy (number of pills)
1983-88	14.40	1.60	1.40	0.00	0.20	-	4	-
1989	164.30	2.50	1.10	10.80	2.00	-	9	-
1990	71.20	0.60	1.40	0.00	0.00	-	39	-
1991	101.30	6.00	5.30	38.10	0.70	39.40	27	-
1992	43.90	3.70	11.60	0.10	1.90	12.60	337	-
1993	117.10	1.20	18.70	0.00	0.70	23.90	29	18
1994	64.30	4.40	9.10	0.00	1.60	88.20	2541	-
1995	146.67	4.27	19.54	0.04	16.12	68.11	500	3750
1996	99.44	3.50	22.41	0.07	6.45	264.46	41	1011
1997	197.66	12.15	22.20	0.12	2.40	249.01	323	3062
1998	160.97	8.01	24.78	1.99	1.97	103.94	301	3320
1999	492.32	18.17	71.26	1.70	2.28	374.09	50	17665
2000	196.54	13.83	79.57	38.58	6.03	348.42	2355	87393
2001	590.00	16.10	137.30	6.50	7.50	664.50	1026	81228

Lähde: Keskusrikospoliisi. - Källa: Centralkriminalpolisens. - Source: Finnish National Bureau of Investigation.

37. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1995-2001
Tullbeslagen av alkohol- och sprit (liter) åren 1995-2001
Alcohol and spirit seizures by Customs (litres) in 1995-2001

Vuosi År Year	Alkoholijuomat Alkoholdrycker Alcoholic beverages	Pirtu Sprit Spirit	Yhteensä Totalt Total
litraa - liter - litres			
1995	83 000	100 000	183 000
1996	41 620	43 895	85 515
1997	41 927	694 820	736 747
1998	29 783	51 259	81 042
1999	39 725	72 171	111 896
2000	27 299	95 211	122 510
2001	38 789	58 184	96 973

Lähde: Tullihallitus - Källa: Tullstyrelsen - Source: National Board of Customs

38. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 1997-2001
Brott mot alkohollagstiftningen åren 1997-2001
Offences against the Alcohol Act in 1997-2001

Rikos-Offence	1997	1998	1999	2000	2001	Brott
Alkoholipitoisen aineen luvaton- <i>Illicit</i> valmistus- <i>distillation of alcohol</i>	299	279	243	167	167	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen- <i>traffic in alcohol</i>	458	443	619	688	646	förmedling
maahantuonti- <i>import</i>	19	11	11	65	64	införsel
hallussapito ja kuljetus- <i>possession</i> and transport	2484	2568	3298	2938	3035	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset- <i>Other offences</i> against the Alcohol Act	191	192	202	209	234	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä-Total	3451	3493	4373	4067	4146	Totalt
Tullin tietoon tulleet tullirikokset- <i>Customs offences known to the customs</i> alkoholipitoisen aineen salakuljetus- <i>smuggling of alcoholic substances</i>	2667	2177	2306	2494	2070	Tullbrott som kommit till tullens kännedom smuggling av alkoholhaltiga ämnen

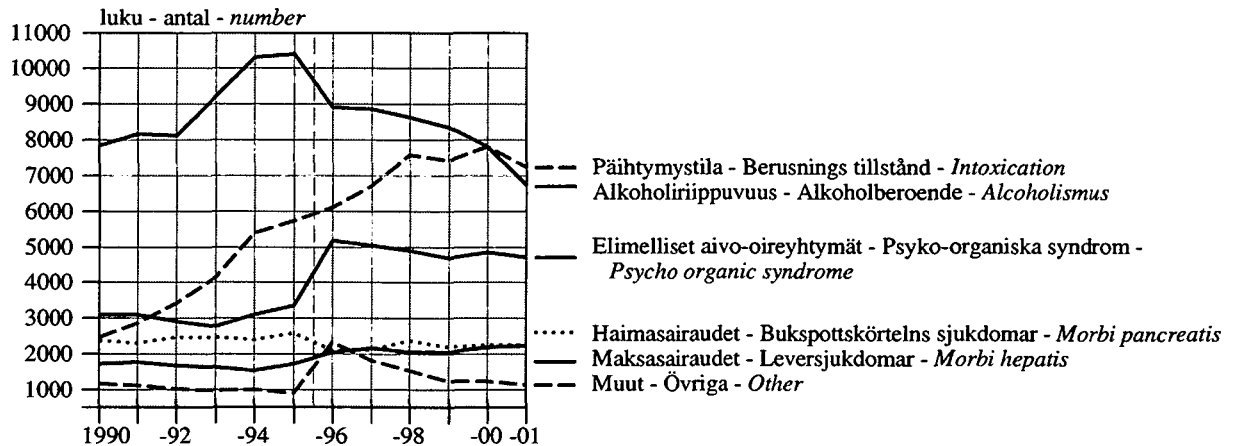
Tapahtumakertoja - Antal tillfälle - Number of events

Alkoholipitoisen aineen luvaton- <i>Illicit</i> valmistus- <i>distillation of alcohol</i>	903	788	2419	488	483	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen- <i>traffic in alcohol</i>	3049	3429	5213	4208	5015	förmedling
maahantuonti- <i>import</i>	37	11	126	78	65	införsel
hallussapito ja kuljetus- <i>possession</i> and transport	2829	2903	13537	3457	3675	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset- <i>Other offences</i> against the Alcohol Act	257	208	247	517	241	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä-Total	7075	7339	21542	8748	9479	Totalt

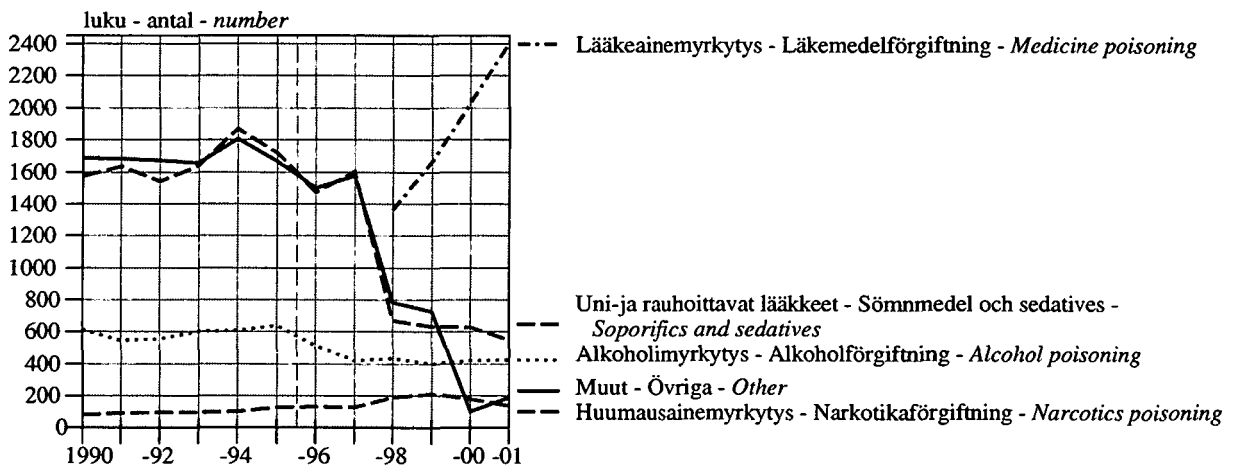
Lähteet: Statfin tilastopalvelu, Tilastokeskus; SVT Oikeus 2002:5, Tilastokeskus
Källor: Statfin statistik service, Statistikcentralen; FOS Rättsväsen 2002:5, Statistikcentralen
Sources: Statfin-Online Service, Statistics Finland; OSF Justice 2002:5, Statistics Finland

Kuvio 13. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla
Diagram 13. Vårdperioderna i sjukhusens bäddavdelningar
 Figure 13. Hospital inpatient care periods

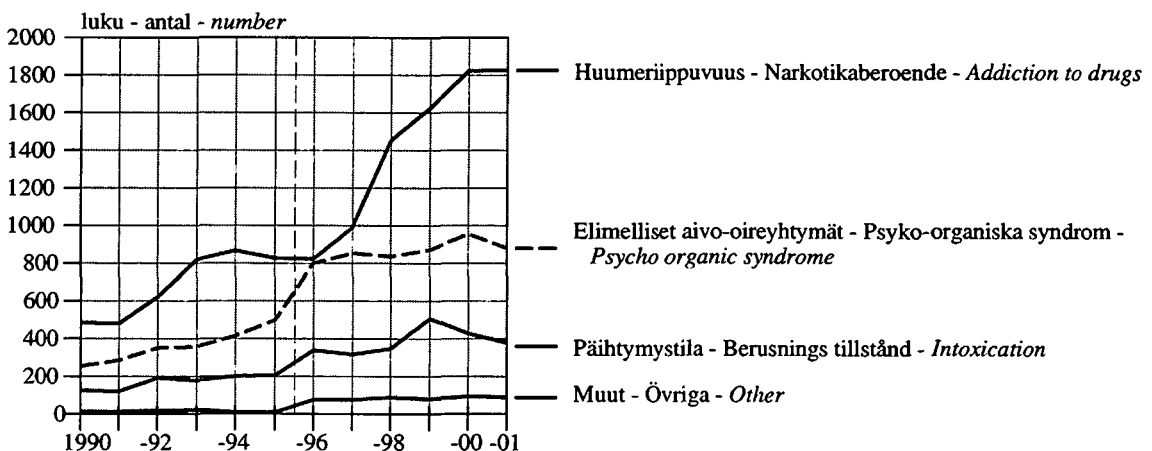
Alkoholisairaudet - Alkoholbetingade sjukdomar - Alcohol-related illnesses
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Myrkytykset - Förgifningar - Poisonings
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Huumesairaudet - Narkotiska sjukdomar - Drug-related illnesses
 päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Vuonna 1996 tautiluokituksen muutos. - Revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. - The revised classification of Diseases 1996.

39. Päihdesairauksien hoitajaksot ikäryhmittäin vuonna 2001
Rusmedelssjukdomar, vårdfall enligt åldersgrupp år 2001
Intoxicant-related illness, hospital care periods by age group in 2001

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alkohol Alcohol		Huumausaineet Narkotika Drugs		Lääkeaineet Läkemedel Medicin		Muut Övriga Other		Yhteensä Totalt Total
	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	lkm antal number	osuus-% andel-% share-%	
Päädiagnoosi - Huvuddiagnos - Primary diagnosis									
-14	280	1.1	5	0.3	61	2.6	124	5.2	1.5
15 - 19	286	1.2	245	14.2	223	9.6	160	6.6	2.9
20 - 24	363	1.5	519	30.1	391	16.9	192	8.0	4.7
25 - 34	2 112	8.5	599	34.7	584	25.2	451	18.7	12.0
35 - 44	5 806	23.5	225	13.1	463	20.0	581	24.1	22.7
45 - 54	8 741	35.3	81	4.7	332	14.3	519	21.6	31.0
55 - 64	4 547	18.4	17	1.0	114	4.9	176	7.3	15.6
65 -	2 611	10.6	33	1.9	146	6.3	204	8.5	9.6
Kaikki - Totalt <i>Total</i>	24 746	100.0	1 724	100.0	2 314	100.0	2 407	100.0	100.0

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

40. HIV-tartunnat sekä suonensisäisen huumeiden käytön välityksellä saatujen tartuntojen osuus vuosina 1996-2001
HIV-smittade och andel av smittade via intravenöst narkotikabruk åren 1996-2001
HIV-notifications and proportion of intravenous drug use transmission in 1996-2001

	Ilmoitettuja HIV-tartuntoja HIV-anmälningar <i>HIV-notifications</i>	Suonensisäinen huumeiden käyttö tartuntatapana Intravenöst narkotikabruk som smittovägen <i>Intravenous drug use as source of infection</i>
	Lkm-Antal-Number	Osuus-% - Andel-% - Share-%
1996	69	1
1997	71	0
1998	81	24
1999	143	60
2000	145	38
2001	128	37

Lähde: Kansanterveyslaitos.-Källa: Folkhälsoinstitutet.-Source: National Public Health Institute.

41. Alkoholisairauksien hoitajaksot vuosina 1992-2001
Alkoholbetingade sjukdomar, vårdfall åren 1992-2001
Alcohol-related illnesses, hospital care periods in 1992-2001

Vuosi År Year	Alkoholriippuvuus Alkoholberoende <i>Alcoholismus</i>	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymishäiriöt Alkoholförorsakade psykoorganiska syndrom <i>Alcohol psychos</i>	Alkoholimyrkytys Alkohol-förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholförorsakade leversjukdomar <i>Morbi hepatitis ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttama kardiomyopatia Alkoholförorsakade kardiomyopati <i>Cardiomyopathia ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat häimsairaudet Alkoholförorsakade bukspottsörteln sjukdomar <i>Morbi pancreatis ex usu alcoholica</i>
---------------------	---	--	---	---	---	--

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholsjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related illness as the primary illness*

ICD-9	(303)	(291)	(980)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-F,5771C-D)
ICD-10	(F10.2)	(F10.3-9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)
1992	8 122	2 916	553	1 677	73	2 461
1993	9 214	2 772	600	1 631	48	2 462
1994	10 309	3 106	608	1 548	55	2 408
1995	10 402	3 365	636	1 731	76	2 584
1996	8 908	5 176	516	2 047	87	2 096
1997	8 860	5 037	420	2 162	57	2 131
1998	8 623	4 893	435	2 048	70	2 382
1999	8 354	4 678	397	2 043	74	2 189
2000	7 816	4 852	421	2 185	46	2 267
2001 ¹⁾	6 735	4 703	427	2 234	32	2 271

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholsjukdom som huvud- eller bidragande diagnos -
An alcohol-related illness as the primary or secondary illness

ICD-9	(303)	(291)	(980)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-F,5771C-D)
ICD-10	(F10.2)	(F10.3-9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)
1992	11 834	3 241	640	2 422	142	2 588
1993	13 326	3 068	683	2 282	101	2 596
1994	14 949	3 393	676	2 174	103	2 544
1995	15 182	3 664	723	2 348	118	2 733
1996	12 291	5 760	595	2 584	131	2 203
1997	12 301	5 672	462	2 675	92	2 224
1998	12 374	5 499	469	2 668	102	2 480
1999	11 879	5 277	430	2 587	107	2 297
2000	11 960	5 523	470	2 872	89	2 385
2001 ¹⁾	10 645	5 406	462	2 950	71	2 391

1) Ennakkotieto - Förhandsuppgift - *Advance information.*

Vuonna 1996 tautiluokituksen muutos. - Revirerad klassifikation av sjukdomar 1996. - *The revised classification of Diseases 1996.*

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO - *Source: Care register HILMO.* Stakes

Alkoholin aiheut- tama mahakatarri Alkoholför- orsakade gastrit <i>Gastris ex usu alcoholica</i>	Alkoholi- päihtymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol-related state of intoxication</i>	Äidin alkoholin- käytön vaikutus sikiöön Effekt av moderns alkoholbruk på fostret <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- betingade sjukdomar <i>Other alcohol- related illnesses</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100,000 inhabitant</i>	Vuosi År Year
(5353A)	(3050A)	(7607A,6484A)	(2650A,3575A,5307, 6484A,7607A)			
(K29.2)	(F10.0-1)	(O35.4,Q86.0, P04.3)	(E24.4,E52,G31.2, G62.1,G72.1,Z50.2, Z71.4,Z72.1,R78.0)			
486	3 432	47	416	20 183	401.3	1992
470	4 158	47	404	21 806	429.4	1993
488	5 379	53	402	24 356	477.7	1994
380	5 737	37	412	25 360	495.6	1995
441	6 115	58	1 735	27 179	529.6	1996
384	6 717	48	1 319	27 135	527.2	1997
315	7 583	43	1 099	27 491	532.8	1998
246	7 411	61	862	26 315	508.9	1999
186	7 824	51	963	26 611	513.6	2000
197	7 242	36	869	24 746	476.4	2001 ¹⁾
(5353A)	(3050A)	(7607A,6484A)	(2650A,3575A,5307, 6484A,7607A)			
(K29.2)	(F10.0-1)	(O35.4,Q86.0, P04.3)	(E24.4,E52,G31.2, G62.1,G72.1,Z50.2, Z71.4,Z72.1,R78.0)			
523	4 466	73	571	26 500	526.9	1992
499	5 291	89	516	28 451	560.3	1993
521	6 728	92	527	31 707	621.9	1994
406	7 164	66	526	32 930	643.6	1995
468	7 750	89	2 121	33 992	662.3	1996
402	8 370	74	1 617	33 889	658.4	1997
343	9 531	74	1 553	34 961	677.6	1998
278	9 410	88	1 162	33 515	648.1	1999
213	10 094	96	1 252	34 954	674.6	2000
217	9 795	81	1 138	33 156	638.2	2001 ¹⁾

42. Huumesairauksien hoitojaksot vuosina 1992-2001
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdfall åren 1992-2001
Drug-related illnesses, care periods in 1992-2001

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeiden aiheut- tamatt elimelliset aivo-oireyhtymät Narkotikaförorsakade psyko-organiska syndrom <i>Drug-psychosis</i>	Huumeriippuvuus Narkotikaberoende - <i>Addiction to drugs</i>		Muut Övriga <i>Other</i>
			Huumaussaineet Narkotika <i>Narcotic</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	
ICD-9	(3052A - 3059X)	(292)	(3040A, 3042A-3045A)	(3041A)	(3046A, 3049X)
ICD-10	(F11.0-1 - F16.0-1, F18.0-1, F19.0-1)	(F11.3-9 - F16.3-9, F18.3-9, F19.3-9)	(F11.2 - F12.2, F14.2 - F16.2)	(F13.2)	(F18.2, F19.2)

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikabetingade sjukdom som huvuddiagnos - *An Drug-related illness as the primary illness*

1992	195	353	174	245	204
1993	180	359	252	293	273
1994	203	416	307	301	260
1995	206	501	285	271	273
1996	342	802	291	224	311
1997	318	857	383	207	404
1998	350	838	560	282	614
1999	508	873	721	283	626
2000	427	956	935	250	638
2001 ¹⁾	376	883	954	265	611

**Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikabetingadesjukdom som huvud- eller bidragande diagnos -
*A drug-related illness as the primary or secondary illness***

1992	310	469	295	638	460
1993	300	447	391	689	557
1994	361	497	477	805	582
1995	347	598	572	840	569
1996	622	1 092	459	679	525
1997	597	1 067	529	559	719
1998	648	1 016	714	753	1 035
1999	854	1 046	937	711	1 087
2000	806	1 158	1 209	729	1 300
2001 ¹⁾	790	1 095	1 216	719	1 192

Vuonna 1996 tautiluokituksen muutos. - Revirerad klassifikation av sjukdomar 1996. - *The revised classification of Diseases 1996.*

1) Ennakkotieto - Förhandsuppgift - *Advance information.*

2) Vuonna 1998 lääkeainemyrkytysten koodaus muuttui. - År 1998 förändrades förgiftningaskoder för läkemedel.-
In 1998 drug-related poisoning codes changed.

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO - Källa: Vårdenmälningsregister HILMO - *Source: Care register HILMO.* Stakes.

Myrkytykset Förgiftningar - Poisonings		Muut Övriga Other	Muut Övriga Other	Yhteensä Totalt Total	Vuosi År Year
Huumausaineet Narkotika Narcotic	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa Soporifics and sedatives	Muut Övriga Other	Muut Övriga Other		
(9650,9658X,9685A, 9696,9697,9701A)	(967,9694A-9695X)	(9651A-9657A,9659X) 9690A,9691A-9693X 9698X-9699X)	(7607X,6283A, 6483A,E940B)		
(T40.0-9,T43.6, T50.7)	(T42.3-4,T42.6-7)	(T39,T43.0-5, T43.8-9,T52)	(F55,R78.1-5,Z50.3, Z71.5,Z72.2,O35.5, P04.4,P96.1,X40-X42)		
99	1 538	1 669	19	4 496	1992
94	1 642	1 653	25	4 771	1993
101	1 871	1 804	11	5 274	1994
128	1 717	1 664	13	5 058	1995
135	1 475	1 498	76	5 154	1996
126	1 604	1 577	78	5 554	1997
191	668	785 (1 362) ²⁾	90	5 740	1998
209	633	725 (1 665)	84	6 327	1999
178	626	100 (2 030)	95	6 235	2000
122	548	182 (2 415)	89	6 445	2001 ¹⁾
110	1 774	1 937	160	6 153	1992
101	1 874	1 896	213	6 468	1993
115	2 118	2 059	289	7 303	1994
141	1 911	1 909	221	7 108	1995
154	1 623	1 675	164	6 993	1996
147	1 728	1 753	177	7 276	1997
205	745	855 (1 432) ²⁾	146	7 549	1998
224	680	758 (1 770)	146	8 213	1999
193	691	113 (2 160)	175	8 534	2000
131	605	197 (2 531)	269	8 745	2001 ¹⁾

43. Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 1997-2001
Missbrukarvården åren 1997-2001
Welfare for substance abusers in 1997-2001

	1997	1998	1999	2000	2001	
A-Klinikat - A-Kliniker - A-Clinics						
Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	70	72	72	74	75	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	38542	38989	39319	41761	42025	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	323282	336910	345946	352918	362179	Besök
Nuorisoasemat - Ungdomsstationer - Center for young abusers						
Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	7	7	9	12	14	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	3550	3438	4049	4392	4869	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	25728	27147	34055	32741	46277	Besök

Lähde: A-klinikasäätiö - Källa: A-klinikstiftelsen - Source: A-Clinic Foundation

Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservicen - Housing services

Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	545601	501219	501885	504565	495390	Vårddygn
------------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	----------

Ensisuojat¹⁾ - Natthärbärgen - First-stage homes

Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	53634	70304	59883	70872	59729	Vårddygn
------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	----------

Lähde: Kuntien talous- ja toimintatilasto, Tilastokeskus, SOTKA

Källa: Statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet, Statistikcentralen, SOTKA

Source: Statistics on Municipal Finances and Activities, Statistics Finland, SOTKA

**Katkaisuhoitoasemat ja kuntoutuslaitokset²⁾ - Akutvårdsstationer och rehabiliteringsanstalter -
- Detoxification and rehabilitation centres**

Toimipisteitä - <i>Number of clinics</i>	47	47	47	47	52	Verksamhetsställen
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Customers during the year</i>	10632	10795	11735	11209	11424	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Bed-days</i>	297151	280542	268643	278473	320260	Vårddygn

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO - Källa: Vårdanmälningsregister HILMO - Source: Care register HILMO. Stakes

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Kommunernas bekostade service. - *Services paid by municipalities.*

²⁾ Päihdehuollon laitoksiksi (katkaisuhoitoasemat ja kuntoutuslaitokset) määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhoitoasemat.

Enligt här använd definition är vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare: institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning samt alla akutvårdsstationer.

Institutions providing care for substance abusers: facilities which provide care on the basis of rehabilitation benefits granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

44. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat vuonna 2001
Klienter i anstalter för missbrukare¹⁾ år 2001
Clients in institutional care for substance abusers¹⁾ in 2001

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Customers during the year	Osuus-% - Andel-% - Share-%	Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19	343	3.0	- 19
20 - 24	794	7.0	20 - 24
25 - 29	756	6.6	25 - 29
30 - 34	1043	9.1	30 - 34
35 - 44	3178	27.8	35 - 44
45 - 54	3663	32.1	45 - 54
55 - 64	1323	11.6	55 - 64
65 -	324	2.8	65 -
Yhteensä - Total	11424	100.0	Totalt
Miehet - Males	8775	76.8	Män
Naiset - Females	2649	23.2	Kvinnor

45. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa¹⁾ vuonna 2001
Vårdperioder i anstalter för missbrukare¹⁾ år 2001
Care periods in institutional care for substance abusers¹⁾ in 2001

Jakson pituus - Length of period	Hoitojaksot ²⁾ Vårdperioder ²⁾ Care periods ²⁾	Osuus-% - Andel-% - Share-%	Periodens längd
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	13102	62.0	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	3303	15.6	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2973	14.1	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1122	5.3	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	259	1.2	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	381	1.8	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	21140	100.0	Totalt

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhitoasemat. - Enligt här använd definition är vårdinstitutioner för rusmedelsmissbrukare: institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning samt alla akutvårdsstationer. -

Institutions providing care for substance abusers: facilities which provide care on the basis of rehabilitation benefits granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

²⁾ Päätyneet hoitojaksot - Avslutade vårdperioder - Discharges care periods.

Lähde: Hoitoilmoitusrekisteri HILMO. - Källa: Vårданmälningsregister HILMO. - Source: Care register HILMO. Stakes.

46. Päihdehuollon huumehoitoasiakkaiden päihdekäyttö vuosina 1998-2001
Narkotika användning av narkomaner vid rusmedelvården åren 1998-2001,
enligt urval angående vården av drogmissbrukare
Intoxicants used by drug users visiting intoxicant abuse clinics in 1998-2001,
according to Drug Treatment Demand Data Collection

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
Narkotikabruk bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Intoxicant use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Intoxicant group</i>	Ensisijainen päihde Primär rusmedel <i>Primary intoxicant</i>				Pää- tai lisäpäihde Primär eller bidragande rusmedel <i>Primary or secondary intoxicant</i>				Rusmedels- grupp
	Osuus-% - Andel-% - Share %								
	1998	1999	2000	2001	1998	1999	2000	2001	
Opiaatit- <i>Opiates</i>	21	25	29	28	32	36	38	41	Opiat
Stimulantit- <i>Stimulants</i>	35	33	28	26	60	58	56	55	Stimulanter
Kannabis- <i>Cannabis</i>	17	16	17	20	65	59	59	62	Cannabis
Hypnootit, sedatiivit- <i>Hypnotics, sedatives</i>	5	6	5	6	22	30	27	30	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) <i>Alcohol (mixed use)</i>	19	17	18	19	47	38	37	40	Alkohol (blandad användning)
Ei tietoa- <i>Not available</i>	3	3	3	1	-	-	-	-	Ingen uppgift

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden ongelmapäihde vuonna 2001
Primär rusmedel bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk år 2001
Primary intoxicant among clients visiting services for substance abusers on account of drug use in 2001

Sijaluku Ordning Order	Opiaatit Opiat <i>Opiates</i>	Stimulantit Stimulanter <i>Stimulants</i>	Kannabis Cannabis <i>Cannabis</i>	Hypnootit, sedatiivit <i>Hypnotics, sedatives</i>	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Muut Övriga <i>Other</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
Osuus-% - Andel-% - Share-%							
1.	28	26	20	6	19	0	99
2.	12	20	28	15	13	1	87
3.	9	15	15	12	9	1	61
4.	5	7	5	7	5	1	31
5.	3	3	2	3	2	0	15

(Jatk. - forts. - cont.)

(Jatk. - forts. - cont.)

Ensisijainen päihde ikäryhmittäin v. 2001 - Primär rusmedel enligt åldersgrupp år 2001 -
Primary intoxicant by age group in 2001

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Opiaatit Opiat Opiates	Stimulantit Stimulanter Stimulants	Kannabis Cannabis Cannabis	Hypnootit, sedatiivit Hypnotics,	Alkoholi Alkohol Alcohol	Yhteensä Totalt Total	
Osuus-% - Andel-% - Share-%							
-14	-	0	2	-	2	1	
15-19	12	15	44	6	21	20	
20-24	43	36	30	14	19	32	
25-29	21	20	13	15	17	18	
30-34	12	13	6	18	15	12	
35-39	5	9	2	16	12	7	
40-44	3	5	2	12	7	5	
45-	3	3	2	18	9	5	
Yhteensä-Total	100	100	100	100	100	100	Totalt
Miehet-Males						73	Män
Naiset-Females						27	Kvinnor

Pääasiallisesti suonensisäisesti ko. ainetta käyttävät vuonna 2001 - Använt drogen huvudsakligen intravenöst år 2001
Persons who have used the drug mainly intravenously in 2001

Osuus-%-Share-%	84	76	-	2	-	44	Andel-%
-----------------	----	----	---	---	---	----	---------

Lähde: Huumehoitotiedonkeruu, Stakes - Källa: Urval angående vården av drogmissbrukare, Stakes
Source: *Sample-Based Drug Treatment Demand Data Collection, STAKES*

47. Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret vuonna 1995-2001
Barnskydds barn och unga personer och barn och unga i öppenvård under åren 1995-2001
Placements of children and young persons in substitute and non-institutional care in 1995-2001

Vuosi - Year	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	År
Kodin ulkopuolelle sijoitetut - Placements outside home	10 697	11 124	11 764	12 010	12 224	12 835	13 453	Barnskydds barn
Avohuollon piirissä - Non-institutional care	30 686	33 269	35 809	39 666	43 679	49 351	49 310	I öppenvård

Lähde: Källa: Source: Stakes

48. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1997-2001

På grund av alkoholbetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1997-2001

Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of alcohol-related illnesses in 1997-2001

Vuosi År Year	Alkoholin aiheut- tamattomat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Alkohol- förorsakade psyko-organiska syndrom och Syndromata psyc- hoorganica ex usu alcoholica	Alkohol- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirroosi Kroniska lever- sjukdomar och levercirrhos <i>Morbi hepatis chronici et cirrhosis hepatis</i>	Haiman sairaudet Bukspott- körtelsjukdomar <i>Illnesses of the pancreas</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- betingade sjukdomar <i>Other alcohol- related illnesses</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyt- ttömyyseläkkeistä Andel av alla gällande pensioner för arbetsoförmåga <i>Percentage of all effective disability pensions</i>
---------------------	---	---	---	---	---	------------------------------------	--

ICD-9	(303,291)	(980)	(571)	(577)			%
ICD-10	(F10)	(T51)	(K70)	(K86)	(Z50,Z71,Z72)		

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med alkoholsjukdom som grund. - *Pensions granted by Social Insurance Institution listing an alcohol-related illness.*

1997	8 004	11	447	221	1	8 684	3.3
1998	8 043	10	399	211	3	8 666	3.5
1999	8 143	10	382	204	4	8 743	3.7
2000	8 372	13	366	184	3	8 938	3.8
2001	7 455	13	271	135	3	7 877	5.5

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholsjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an alcohol-related illness as the primary illness.*

1997	3 095	8	307	139	0	3 549	1.3
1998	3 099	8	276	133	0	3 516	1.4
1999	3 114	8	266	135	0	3 523	1.5
2000	3 113	10	250	119	0	3 492	1.6
2001	2 747	10	176	86	0	3 019	2.1

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Arbetspensioner i den privata och den offentliga sektorn¹⁾, *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ listing an alcohol-related illness.*

1997	7 040	6	463	228	4	7 741	3.3
1998	7 137	6	431	231	9	7 814	3.4
1999	7 564	6	430	220	7	8 227	3.6
2000	7 875	9	419	207	14	8 524	3.9
2001	8 207	11	409	220	14	8 861	4.1

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholsjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an alcohol-related illness as the primary illness.*

1997	3 344	5	355	169	2	3 875	1.6
1998	3 338	6	329	173	3	3 849	1.7
1999	3 585	6	324	164	2	4 081	1.8
2000	3 698	9	315	156	7	4 185	1.9
2001	3 851	10	296	166	7	4 330	2.0

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include actual disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *Persons are mostly the same as those in the series of Social Insurance Institution.*

Lähde: Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus - Källa: Folkpensionsanstalten och Pensionsskyddscentralen - *Source: Social Insurance Institution and Central Pensions Security Institute*

49. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 1997-2001

På grund av narkotikabetingade sjukdomar beviljade, vid årslutet gällande pensionerna för arbetsoförmåga åren 1997-2001

Disability pensions effective at the end of the year, granted on the grounds of drug-related illnesses in 1997-2001

Vuosi År Year	Huumeiden aiheuttamat elimelliset ja käyttäytymisen häiriöt Psykkiska störningar och beteendestörningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Narkotikaförorsakade psykoorganiska syndrom <i>Psycho-organic syndrome induced by drugs</i>	Huume-riippuvuus Narkotika-beroende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka-riippuvuus Berusnings-tillstånd/ tobaks-beroende <i>Intoxication/addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related illnesses</i>	Yhteensä Totalt Total
ICD-9		(292)	(304)	(305)	(965,967,969,982)	
ICD-10	(F11-F16, F18, F19)				(T39, T40, T42, T43, T50, T52, R78, F55)	

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av folkpensionsanstalten beviljade pensioner med narkotikasjukdom som grund. - *Pensions granted by Social Insurance Institution listing an drug-related illness*

1997	129	94	360	21	69	673
1998	181	86	327	21	66	681
1999	230	78	309	21	61	699
2000	328	73	287	19	58	765
2001	419	41	206	11	27	704

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikasjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an drug-related illness as the primary illness.*

1997	34	58	39	3	53	187
1998	40	53	36	3	51	183
1999	55	45	33	3	47	183
2000	72	42	32	3	44	193
2001	79	22	16	0	15	132

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Arbetspensioner i den privata och den offentliga sektorn¹⁾, i vilka narkotikasjukdom utgör grund. - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ listing an drug-related illness.*

1997	105	93	172	55	83	508
1998	131	85	160	53	88	517
1999	178	77	150	51	80	536
2000	227	72	134	43	79	555
2001	276	63	123	41	78	581

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikasjukdom som huvuddiagnos. - *As above, with an drug-related illness as the primary illness*

1997	43	66	33	19	68	229
1998	49	59	29	19	72	228
1999	68	54	26	19	65	232
2000	79	51	23	15	65	233
2001	99	44	20	15	64	242

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include actual disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *Persons are mostly the same as those in the series of Social Insurance Institution.*

Lähde: Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus - Källa: Folkpensionsanstalten och Pensionsmyndigheten
 Source: Social Insurance Institution and Central Pensions Security Institute

50. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet vuosina 1997-2001
Dödsfall till följd av alkohol åren 1997-2001
Alcohol-related deaths in 1997-2001

	1997	1999	2000	2001	
	Lkm - Antal - Number				
ALKOHOLIKUOLEMAT-Alcohol-related deaths	2 251	2 474	2 411	2 454	ALKOHOLDÖDSFALL
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai vastaava- Main cause of death alcohol-related illness or corresponding	1 246	1 428	1 477	1 490	Huvuddiagnos: alkoholsjukdom eller motsvarande
Sairauksiin kuolleet- Deaths due to illnesses	972	1 048	1 087	1 089	Dödsfall på grund av sjukdomar
Kardiomyopatia-Cardiomyopathy	107	98	95	98	Kardiomyopati
Maksakirroosi-Cirrhosis of liver	548	511	562	617	Levercirrhos
Haiman sairaudet-Illnesses of the pancreas	75	67	88	50	Bukspottskörtel
Muut-Other	242	372	342	324	Andra
Tapaturmaiset myrkytykset- Accidental poisonings					Förgiftningar på grund av olycksfall
Alkoholimyrkytys-Alcohol poisoning	274	380	390	401	Alkoholförgiftning
Päihdyksissä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yht.- Accidental and violent deaths under the influence of alcohol	967	1 001	879	887	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, sammanl.
Tapaturmaan kuolleet-Accidental deaths	533	530	483	480	Död genom olycksfall
Maaliikennetapaturmat-Road accidents	101	98	80	86	Olycksfall i landtrafiken
Vesiliikennetapaturmat-Boating accidents	37	43	42	36	Olyckor i sjöss
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset-Accidental falls	126	127	121	120	Fall på grund av olycksfall
Hukkumiset uideissa-Drownings(while swimming)	101	101	77	87	Drunkningar vid simming
Kuumuus, kylmyys, tuli-Heath-induced, cold-induced, burns	117	110	109	106	Hetta, köld, eld
Muut-Other	51	51	54	45	Andra
Väkivaltaan kuolleet-Violent deaths	434	471	396	407	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat-Suicides and corresponding	328	358	302	315	Själv mord och motsvarande
Murha, Tappo, pahoinpitely-Murder, manslaughter, assault	72	71	57	59	Mord, dråp, misshandel
Muut(epäselvät-Other(undetermined))	34	42	37	33	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet- Other violent deaths caused by perpetrator under the influence of alcohol	38	45	55	77	Övriga dödsfall på grund av våld som offer för berusad person
Tieliikenneonnettomuudet-Road accidents	11	15	15	28	Vägtrafikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ¹⁾ -Murder, manslaughter, assault ¹⁾	27	30	40	49	Mord, dråp, misshandel ²⁾

Vuonna 1996 uudistetun tautiluokituksen mukaan. - Enligt revirerade klassifikation av sjukdomar 1996. -
 According to the revised classification of Diseases 1996.

1) Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar utförda i berusat tillstånd. -
 Estimated on the basis of statistics for drunkenness in connection with the crime.

Lähteet: Tilastokeskus; Stakes - Källor: Statistikcentralen; Stakes - Sources: Statistics Finland; Stakes

51. Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1993-2001
Dödsfall i alkoholbetingade sjukdomar åren 1993-2001
Deaths of alcohol-related illnesses in 1993-2001

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo- oireyhtymät Alkoholförorsakade psykoorganiska syndrom <i>Syndromata psycho- organica ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholförorsakade leversjukdomar <i>Morbi hepatitis ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholförorsakade kardiomyopati <i>Cardiomyopathia ex usu alcoholica</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholförorsakade boksportskörtelns sjukdomar <i>Morbi pancreatis ex usu alcoholica</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol betingande sjukdomar <i>Other alcohol- related illnesses</i>	Yhteensä Totalt Total
	ICD-9 (291,303) ICD-10 (F10)	(5710A-5713X) (K70)	(4255A) (I42.6)	(5770D-5771C-D) (K86.0)	(345,535) (G312,K292)	
1993	111	437	114	91	15	1 094
1994	121	412	111	75	17	1 042
1995	129	439	111	88	11	1 194
1996	227	526	126	77	15	1 316
1997	224	548	107	75	18	1 246
1998	315	553	129	99	25	1 503
1999	335	511	98	67	37	1 428
2000	294	562	95	88	48	1 477
2001	256	617	98	50	68	1 490

Lähde: Tilastokeskus - Källa: Statistikcentralen - Source: Statistics Finland

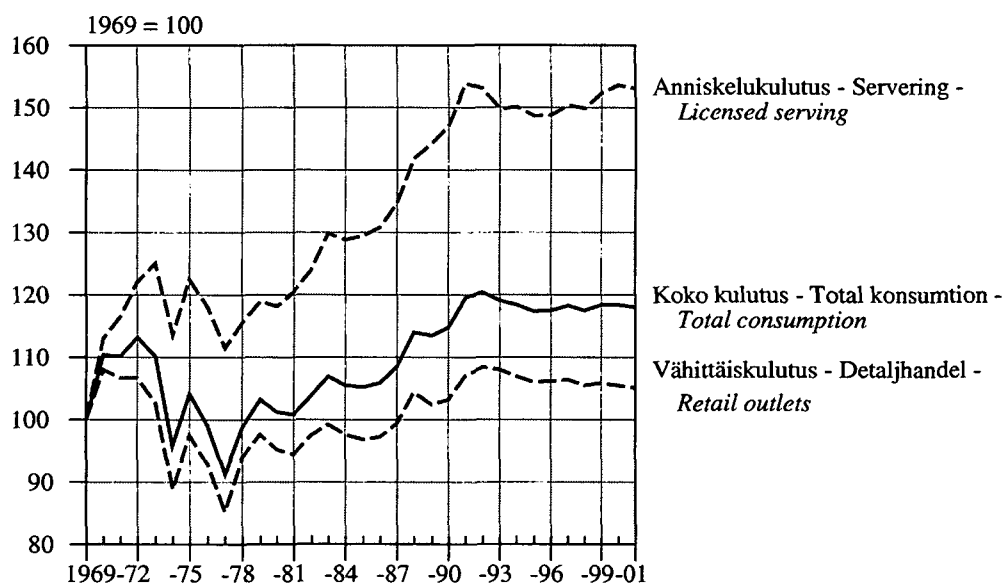
52. Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1991-2001
Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd åren 1991-2001
Deaths associated with classical drug findings in autopsies in 1991-2001

Vuosi År Year	Huumausaine- löydökset yhteensä Narkotiga fynd sammanlagt <i>All drug- related findings</i>	Opiaatti- löydökset Opiat- fynd <i>Opiates-related findings</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis-related findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine- related findings</i>
1991	60	26	33	13
1992	57	29	30	12
1993	47	22	19	17
1994	65	33	27	24
1995	74	39	37	19
1996	87	47	39	25
1997	89	55	22	31
1998	107	52	43	50
1999	140	86	52	55
2000	165	104	59	70
2001 ¹⁾	150

1) Ennakkotieto. - Förhandsuppgift. - Advance information.

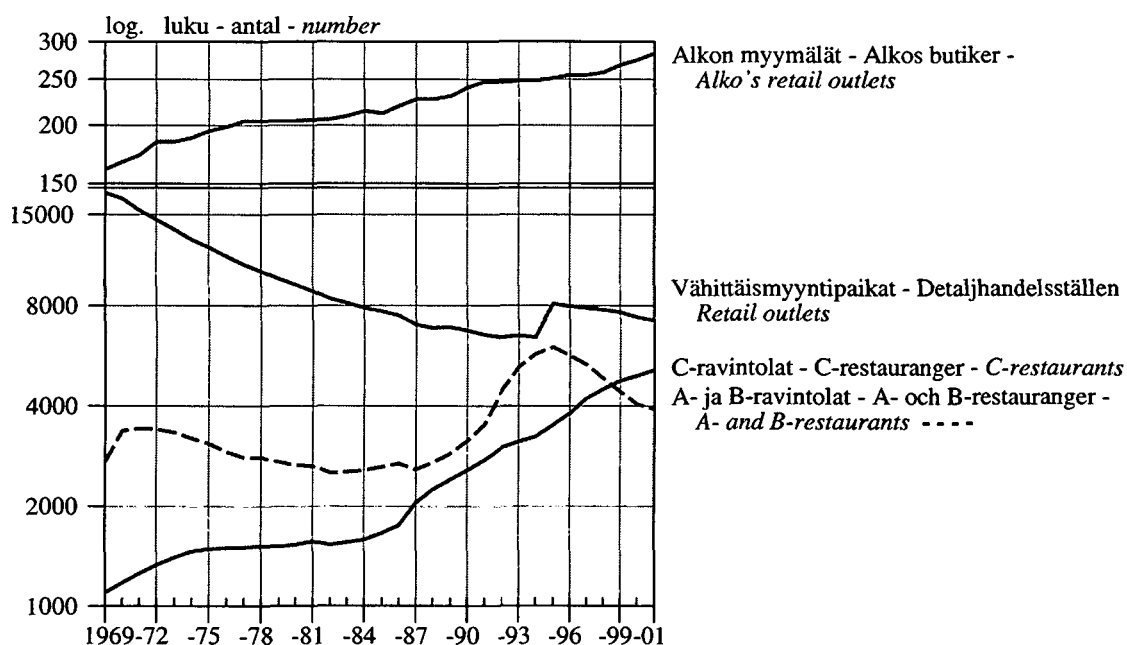
Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos - Källa: Helsingfors universitets rättsmedicinska inrättning -
Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki

Kuvio 14. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä
Diagram 14. Realprisindex för alkoholkonsumtion
 Figure 14. Real price indices for consumption of alcoholic beverages

Lähde: - Källa: - Source: Stakes

Kuvio 15. Alkoholijuomien jakeluverkosto
Diagram 15. Nätet för distribution av alkoholdrycker
 Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages

Lähde: - Källa: - Source: STTV

53. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä vuosina 1992-2001
Nominella prisindex för alkoholkonsumtion åren 1992-2001

Nominal price indices for consumption of alcoholic beverages in 1992-2001

1969=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muut väkevät juomat Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkevät viinit Starkviner <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomat Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	--	---	---	--	--	---	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1992	691.1	681.7	722.1	746.9	899.4	948.5	691.0	741.3
1993	691.0	692.5	723.0	750.3	900.3	935.7	712.1	748.4
1994	663.4	667.9	750.1	759.8	911.7	925.7	734.8	752.7
1995	646.5	655.4	834.3	761.9	910.7	901.0	745.7	753.7
1996	649.4	659.7	837.7	784.2	905.7	918.1	744.8	758.5
1997	653.7	669.5	842.6	805.0	913.9	937.2	762.7	772.6
1998	654.8	681.3	827.0	781.5	918.6	958.9	778.9	778.6
1999	661.7	692.4	834.4	795.1	935.8	976.6	800.0	794.0
2000	671.7	703.1	847.3	817.0	963.3	1010.7	830.7	820.2
2001	677.3	706.1	838.9	825.9	992.8	1035.5	866.3	839.9

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandeln - Consumption through retail outlets

1992	673.9	651.8	692.3	646.8	833.5	768.9	658.2	668.0
1993	674.3	664.0	691.8	650.8	833.5	778.5	680.1	679.3
1994	632.6	631.2	718.8	663.8	824.7	729.1	711.2	679.7
1995	608.9	613.4	805.3	665.1	815.8	694.5	730.3	681.2
1996	612.8	617.5	808.2	684.0	811.3	692.1	729.7	685.4
1997	613.8	625.5	812.8	703.1	807.7	696.7	746.2	695.9
1998	612.1	637.3	798.1	669.1	806.2	731.0	768.4	699.9
1999	615.6	640.2	805.2	680.5	814.6	746.5	784.4	710.0
2000	621.8	645.8	817.7	694.1	836.6	770.1	809.5	731.1
2001	623.4	641.9	807.6	695.3	867.8	783.8	851.2	747.1

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1992	863.4	868.2	972.1	1151.6	1016.4	981.6	884.2	943.1
1993	861.6	876.4	976.2	1150.8	1018.3	961.9	904.6	941.4
1994	876.3	873.9	994.2	1140.0	1053.3	978.5	919.7	954.4
1995	882.1	872.0	989.1	1145.5	1059.1	963.1	921.1	954.3
1996	882.4	877.6	996.3	1181.3	1053.3	991.6	919.7	960.4
1997	898.9	894.0	1002.5	1209.4	1075.6	1018.2	943.3	983.0
1998	912.0	907.9	982.6	1214.9	1089.1	1027.5	953.8	993.3
1999	931.6	935.2	991.6	1237.3	1121.1	1044.8	987.9	1021.1
2000	956.4	958.9	1005.9	1289.8	1158.3	1083.9	1034.4	1060.1
2001	976.9	977.5	1028.9	1327.3	1181.8	1116.0	1066.8	1089.2

Lähde: - Källa: - Source: Stakes

54. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksiä vuosina 1992-2001
Realprisindex för alkoholkonsumtion åren 1992-2001
Real price indices for consumption of alcoholic beverages in 1992-2001

1969=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muut väkevät juomat Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkevät viinit Starkviner <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomat Long drinks <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keskiolet Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	--	---	---	--	--	---	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1992	112.3	110.7	117.3	121.3	146.1	154.1	112.2	120.4
1993	109.9	110.2	115.0	119.4	143.2	148.9	113.3	119.1
1994	104.4	105.1	118.0	119.6	143.5	145.7	115.6	118.4
1995	100.7	102.1	130.0	118.7	141.9	140.4	116.2	117.4
1996	100.6	102.2	129.8	121.5	140.3	142.2	115.4	117.5
1997	100.1	102.5	129.0	123.2	139.9	143.5	116.7	118.3
1998	98.8	102.8	124.8	118.0	138.7	144.7	117.6	117.5
1999	98.7	103.3	124.5	118.6	139.6	145.7	119.3	118.4
2000	96.9	101.5	122.3	117.9	139.0	145.8	119.9	118.4
2001	95.3	99.3	118.0	116.2	139.6	145.6	121.8	118.1

Vähittäiskulutus - Konsumtion genom detaljhandeln - Consumption through retail outlets

1992	109.5	105.9	112.5	105.1	135.4	124.9	106.9	108.5
1993	107.3	105.6	110.1	103.5	132.6	123.9	108.2	108.1
1994	99.5	99.3	113.1	104.5	129.8	114.7	111.9	107.0
1995	94.9	95.6	125.4	103.6	127.1	108.2	113.8	106.1
1996	94.9	95.7	125.2	105.9	125.7	107.2	113.0	106.2
1997	94.0	95.7	124.4	107.6	123.6	106.6	114.2	106.5
1998	92.4	96.2	120.5	101.0	121.7	110.3	116.0	105.6
1999	91.8	95.5	120.1	101.5	121.5	111.4	117.0	105.9
2000	89.7	93.2	118.0	100.2	120.7	111.1	116.8	105.5
2001	87.7	90.3	113.6	97.8	122.1	110.2	119.7	105.1

Anniskelukulutus - Konsumtion genom servering - Consumption through licensed serving

1992	140.3	141.0	157.9	187.1	165.1	159.5	143.6	153.2
1993	137.1	139.4	155.3	183.1	162.0	153.0	143.9	149.8
1994	137.9	137.5	156.4	179.4	165.7	154.0	144.7	150.2
1995	137.4	135.8	154.1	178.5	165.0	150.0	143.5	148.7
1996	136.7	135.9	154.3	183.0	163.1	153.6	142.5	148.8
1997	137.6	136.9	153.5	185.1	164.6	155.9	144.4	150.5
1998	137.7	137.0	148.3	183.4	164.4	155.1	144.0	149.9
1999	139.0	139.5	147.9	184.6	167.2	155.9	147.4	152.3
2000	138.0	138.4	145.2	186.1	167.1	156.4	149.3	153.6
2001	137.4	137.5	144.7	186.7	166.2	157.0	150.0	153.2

Lähde: - Källa: - Source: Stakes

55. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1992-2001
Distributionsnät för detaljhandel av alkoholdrycker åren 1992-2001
Distribution network for alcoholic beverages through retail outlets in 1992-2001

Vuosi År Year	Alkon myymälöitä Alkos butiker <i>Alko retail outlets</i>	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen <i>Retail outlets ≤ 4.7 %</i>	Tilaviini- ja sahtimymälät Gårdsvin- och sahtibutiker <i>Wineyard and sahtiyard</i>	Alkon luovutus- paikat Alkos utlämnings- ställen <i>Alko delivery places</i>	
1992	246	6 427	.	.	
1993	248	6 504	.	.	
1994	248	6 419	.	.	
1995	251	8 076	21	3	
1996	255	7 951	21	3	
1997	255	7 849	28	50	
1998	259	7 784	36	95	
1999	268	7 630	43	119	
2000	275	7 348	49	124	
2001	284	7 199	52	139	
2001:					
Maakunta <i>Province</i>					Landskap
Uusimaa	55	1 286	2	4	Nyland
Itä-Uusimaa	4	128	0	4	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	25	594	4	17	Egentliga Finland
Satakunta	12	376	2	10	Satakunta
Kanta-Häme	8	236	3	3	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	25	570	2	5	Birkaland
Päijät-Häme	10	264	1	1	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	10	269	2	4	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	205	2	1	Södra Karelen
Etelä-Savo	12	331	5	9	Södra Savolax
Pohjois-Savo	15	383	4	13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	307	7	8	Norra Karelen
Keski-Suomi	17	388	3	11	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	15	342	1	8	Södra Österbotten
Pohjanmaa	7	274	0	4	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	3	111	1	2	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	21	519	1	11	Norra Österbotten
Kainuu	7	158	5	6	Kajanaland
Lappi	17	409	6	18	Lappland
Ahvenanmaa	1	49	1	0	Åland

Lähde: - Källa: - Source: STTV

56. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1992-2001
Distributionsnät för servering av alkoholdrycker åren 1992-2001
Distribution network for alcoholic beverages through licensed serving in 1992-2001

Anniskeluravintolat - Restauranger - Restaurants

Vuosi År	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Valid licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾	
	A-luvat	B-luvat	Yhteensä	C-luvat	A+B-luvat	C-luvat
	A-tillstånd	B-tillstånd	Totalt	C-tillstånd	A+B-tillstånd	C-tillstånd
	A-licences	B-licences	Total	C-licences	A+B-licences	C-licences
1992	2 691	302	2 993	4 436	626 732	..
1993	2 856	261	3 117	5 196	682 671	..
1994	2 996	232	3 228	5 729	704 923	..
1995	3 222	270	3 492	5 989	642 176	..
1996	3 464	332	3 796	5 641	683 153	..
1997	3 852	355	4 207	5 315	778 400	..
1998	4 165	315	4 480	4 832	829 199	307 128
1999	4 439	309	4 748	4 393	1 567 946 ³⁾	332 416 ³⁾
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404 ³⁾	332 974 ³⁾
2001	4 861	244	5 105	3 903	1 677 603 ³⁾	305 384 ³⁾

2001:
Maakunta
Province

	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Valid licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap
	A-luvat	B-luvat	Yhteensä	C-luvat	A+B-luvat	C-luvat	
	A-tillstånd	B-tillstånd	Totalt	C-tillstånd	A+B-tillstånd	C-tillstånd	
	A-licences	B-licences	Total	C-licences	A+B-licences	C-licences	
Uusimaa	1 283	67	1 350	758	493 084	58 996	Nyland
Itä-Uusimaa	84	3	87	65	22 767	4 095	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	456	14	470	309	158 769	24 301	Egentliga Tavastland
Satakunta	191	7	198	199	59 924	14 693	Satakunta
Kanta-Häme	159	9	168	108	52 287	7 839	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	404	21	425	301	138 526	23 607	Birkaland
Päijät-Häme	193	10	203	158	61 569	9 895	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	194	5	199	171	50 477	12 750	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	149	7	156	117	48 849	7 898	Södra Karelen
Etelä-Savo	204	15	219	206	63 070	15 391	Södra Savolax
Pohjois-Savo	221	7	228	212	75 982	16 170	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	116	3	119	127	33 807	12 168	Norra Karelen
Keski-Suomi	235	9	244	210	75 574	17 920	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	116	8	124	156	50 786	16 490	Södra Österbotten
Pohjanmaa	129	14	143	154	47 208	14 200	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	51	4	55	55	13 170	5 555	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	274	13	287	249	88 867	17 568	Norra Österbotten
Kainuu	73	1	74	78	29 607	5 457	Kajanaland
Lappi	280	9	289	240	101 839	18 483	Lappland
Ahvenanmaa	49	18	67	30	11 441	1 908	Åland

1) A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4.7 til-% alkoholijuomat -
A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: högst 4.7 % alkoholdrycker -
A-licences: all alcohol beverages, B-licences: light alcohol beverages, C-licences: max 4.7 % alcohol beverages

2) Käytössä olleet asiakaspaikat - Gästplatser i bruk - Number of seats in use

3) Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat - Gästplatser enligt serveringstillstånd -
Seating for customers according to the valid licenses

Lähde: - Källa: - Source: STTV

57. Väkiwiinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1992-2001
Åtgärder i samband med kontroll av industriella alkohol- och spritförbrukningen åren 1992-2001
Control of sale and use of industrial ethyl alcohol in 1992-2001

Vuosi År Year	Tarkastuskohteita Kontrollpunkter Places checked	Tarkastuksissa annettu huomautuksia Anmärkningar i samband med kontroll Admonitions issued at checks	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written admonitions
1992	2 669	49	7
1993	2 730	60	2
1994	2 845	29	-
1995	2 454	15	-
1996	2 274	9	2
1997	2 232	22	1
1998	2 224	12	3
1999	2 255	20	8
2000	2 293	18	3
2001	2 330	-	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV

58. Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1992-2001
Åtgärder i samband med kontroll av detaljhandel åren 1992-2001
Control measures related to sale through retail outlets in 1992-2001

Vähittäismyyntipaikoille annettu - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets ≤ 4.7 %

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written admonitions	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar Written warnings	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar Temporary revocations of licence	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar Permanent revocations of licence	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet Restriction on licence
1992	8	-	4	-	-
1993	7	-	3	-	-
1994	10	-	2	-	-
1995	19	2	3	-	-
1996	12	5	3	-	-
1997	6	8	4	1	-
1998	8	30	2	3	2
1999	22	28	15	10	1
2000	17	29	24	4	4
2001	23	68	31	12	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV

59. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1992-2001
Åtgärder i samband med serveringskontroll åren 1992-2001
Control measures related to licensing supervision in 1992-2001

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till A- och B-restauranger - *Issued to A- and B-licensed restaurants*

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written admonitions</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1992	36	35	5	-	-
1993	41	36	6	-	-
1994	29	36	1	2	-
1995	5	17	4	-	-
1996	40	67	11	5	-
1997	66	53	15	5	1
1998	73	84	11	12	2
1999	145	106	21	43	0
2000	107	124	33	48	9
2001	108	191	29	62	-

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till C-restauranger - *Issued to C-licensed restaurants*

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written admonitions</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Temporära indragningar <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Definitiva indragningar <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1992	9	44	22	-	-
1993	22	47	28	3	-
1994	13	32	29	2	-
1995	38	36	20	6	-
1996	82	58	36	12	-
1997	24	80	38	10	1
1998	40	87	29	16	8
1999	76	127	36	22	5
2000	65	244	46	28	6
2001	116 ¹⁾	176	51	34	1

¹⁾ Mukana myös STTV:n ohjaavat kirjeet. - Inkluderar även Produkttillsynscentralens anvisningar. -
Includes guidance letters by the Product Control Agency.

Lähde: - Källa: - *Source: STTV*

60. Mainonnan valvonta vuosina 1999-2001
Reklam tillsyn åren 1999-2001
State Control of Alcohol Advertising in 1999-2001

Päätös - Decision	1999	2000	2001	Beslut
Tuotevalvontakeskus <i>- National Product Control Agency</i>				Produkt tillsynscentralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	2	2	1	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	-	-	1	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko <i>- Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	3	-	1	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - <i>Guidelines issued</i>	21	30	26	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista <i>- Preliminary statement about marketing</i>	8	5	19	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle <i>- Opinion given to another authority</i>	1	1	-	Utlåtande för annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen <i>- Approval of a trade journal</i>	-	1	6	Godkännande av fackpublikation
Muu - <i>Other</i>	49	34	32	Annat
Yhteensä - Total	84	73	86	Totalt
siitä: - <i>of which:</i>				därav:
Väkevien alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja myynninedistäminen <i>- Advertising, indirect advertising and sales promotion of spirits (over 22 %-vol)</i>	40	38	47	Reklam, indirekt reklam och främjande av försäljning för starka alkohdrycker
Mietojen alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja myynninedistäminen <i>- Advertising, indirect advertising and sales promotion of mild alcoholic beverages (containing less than 22 %-vol)</i>	41	28	34	Reklam, indirekt reklam och främjande av försäljning för svaga alkohdrycker
Sekä väkevien että mietojen alkoholijuomien mainonta - <i>Advertising of both spirits and mild alcoholic beverages</i>	1	5	5	Reklam för både starka och svaga alkohdrycker
Lääninhallitus - Provincial Government				Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja <i>- Administrative directives and prohibitive decisions</i>	33	17	35	Direktiv och förbud

Lähde: Källa: *Source: STTV.*

61. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt
Anställda inom alkoholindustrin och handel
Persons employed by the alcohol industry and trade

	Alko Oy - Alko Ab <i>Alko Inc.</i>	Virvoitus-, alkoholi-, mallas- ja muiden juomien tukkukauppa ¹⁾ Grosshandel av soft drinks, alkohol- och maltdrycker samt andra drycker ¹⁾ <i>Wholesale of soft drinks, alcoholic beverages, malt drinks and other drinks¹⁾</i>
Vuosi År Year	Henkilöstö Personal Staff	Henkilöstö Personal Staff
1998	2 105	493
1999	2 175	549
2000	2 208	582 ²⁾
2001	2 399	..

¹⁾ Tukku- ja vähittäiskauppa toimialan mukaan - Grosshandel efter verksamhetsområde - *Wholesale by line of activity*

²⁾ Ennakkotieto - Förhandsuppgift - *Advance information.*

Lähde: Alko Oy, Tilastokeskus. - Källa: Alko Ab, Statistikcentralen. - Source: Alko Inc., Statistics Finland.

Alkoholiteollisuus toimialan mukaan - Alkoholindustri efter verksamhetsområde -
Alcohol industry by line of activity

Vuosi År Year	Väkevien juomien valmistus Tillverkning av spritdrycker <i>Production of spirits</i>	Viinien valmistus Tillverkning av viner <i>Production of wines</i>	Oluiden valmistus Tillverkning av öl <i>Production of beer</i>
Henkilöstö - Personal - Staff			
1993	1 129	130	2 246
1994	1 063	274	2 309
1995	551	139	2 185
1996	470	167	1 944
1997	434	164	2 407
1998	490	116	2 217
1999	471	126	2 226
2000 ²⁾	394	103	2 184

²⁾ Ennakkotieto - Förhandsuppgift - *Advance information.*

Lähde: Tilastokeskus. - Källa: Statistikcentralen. - Source: Statistics Finland.

62. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-2001
Restaurangernas personal åren 1988-2001
Personnel at licensed premises in 1988-2001

A- ja B-ravintolat - A- och B-restauranger - A- and B-restaurants

Vuosi År Year	Hovi- mesta- reita Hov- mästare Head- waiters	Tarjoili- joita Serverings- personal Waiters	Vahti- mesta- reita Portierer Doormen	Keittiö- henkilö- kuntaa Köks- personal Kitchen personnel	Muusikoita ym. taitei- ljoita Musiker och övriga artister Musicians and other artists	Muuta henkilö- kuntaa Övriga personal Other personnel	Ravintola henkilö- kunta yht. Restaurang- personal sammanlagt Restaurant personnel, total	Majoitus- henkilö- kuntaa Inkvartering- personal Hotel personnel	Yhteensä Totalt Total
1988	1 325	11 034	2 240	8 935	493	4 736	28 763	3 201	31 964
1989	1 302	11 189	2 195	9 004	484	4 623	28 797	2 928	31 725
1990	1 344	11 071	2 148	9 014	463	4 528	28 568	3 138	31 706
1991	1 100	9 917	1 898	7 997	359	3 970	25 241	2 876	28 117
1992	941	8 782	1 730	6 941	322	3 354	22 070	2 524	24 594
1993	828	7 742	1 504	6 099	256	3 001	19 430	2 105	21 535
1994	744	7 224	1 450	5 706	338	2 840	18 302	1 938	20 240
1995	830	6 990	1 404	5 884	541	2 770	18 419	2 075	20 494
1996	906	7 074	1 462	6 367	464	3 118	19 391	2 192	21 583

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa Restaurangpersonal Restaurant personnel			Majoitushenkilökuntaa Inkvarteringpersonal Hotel personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familje- medlemmar Proprietors and members of the family
	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrad personal Hired personnel	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrad personal Hired personnel	
	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/m h/m	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/m h/m	Lkm Antal Number
1997	15 471	12 248	223 375	2 471	950	35 918	3 870
1998	15 860	13 572	232 035	2 594	1 059	38 403	4 468
1999	16 348	14 121	201 063	4 516
2000	16 519	14 586	223 005	4 735
2001	17 041	15 188	212 601	4 899

Tilastointimuutos vuonna 1997. - Revision av statistikes år 1997. - Change in statistical practice in 1997.

Lähde: - Källa: - Source: STTV

63. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittäin ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1992-2001

Konsumenternas alkoholutgifter enligt distributionsväg och deras andel av de privata konsumtionsutgifterna åren 1992-2001

Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure in 1992-2001

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - Alcohol expenditure			Yksityiset ¹⁾ kulutusmenot Privata ¹⁾ konsumtionsutgifter Private ¹⁾ consumer expenditure	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna Alcohol expenditure as a percentage of private
	Vähittäiskulutus Konsumtion genom detaljhandel Consumption through retail outlets	Anniskelukulutus Konsumtion genom servering Consumption through licensed serving	Yhteensä Totalt Total		
	1 000 000 €				%
	Käyppiin hintoihin-Löpande priser-Current prices				
1992	1 918	1 250	3 168	44 970	7.0
1993	1 813	1 200	3 013	45 266	6.7
1994	1 770	1 203	2 973	46 874	6.3
1995	1 810	1 236	3 045	49 132	6.2
1996	1 820	1 230	3 050	51 886	5.9
1997	1 907	1 296	3 203	54 420	5.9
1998	1 961	1 288	3 249	58 197	5.6
1999	2 099	1 302	3 401	61 146	5.6
2000	2 161	1 345	3 506	65 227	5.4
2001	2 359	1 386	3 745	67 858	5.5
	1995 hintoihin-1995 års priser-1995 prices				
1992	2 000	1 303	3 304	47 368	
1993	1 852	1 225	3 077	45 880	
1994	1 788	1 215	3 003	47 068	
1995	1 809	1 236	3 045	49 132	
1996	1 810	1 223	3 032	51 182	
1997	1 873	1 274	3 147	52 969	
1998	1 900	1 248	3 148	55 675	
1999	2 010	1 247	3 257	57 890	
2000	2 002	1 246	3 248	59 424	
2001	2 130	1 252	3 382	60 084	

1) V. 2001: Ennakkotieto. - Förhandsuppgift. - Advance information.

Lähde: Stakes; Tilastokeskus - Källa: Stakes; Statistikcentralen - Source: Stakes; Statistics Finland

64. Valtion alkoholitulot vuosina 1995-2001
Statens alkoholintäkter åren 1995-2001
State revenues from alcohol in 1995-2001

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veron- luonteisista tuloista Andel av skatter och inkomster av skattenatur <i>Percentage of taxes and revenue similar to taxes</i>	Valtion alkoholitulot Statens alkoholintäkter <i>State revenues from alcohol</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna excl. finanstransaktioner <i>Percentage of State revenue before financial transactions</i>
	Milj. € - Mn € - EUR million	%	Milj. € - Mn € - EUR million	%
1995	1 145	6.3	1 708	7.0
1996	1 179	5.6	1 743	6.3
1997	1 204	5.3	1 782	6.1
1998	1 209	4.8	1 810	5.6
1999	1 254	4.7	1 875	5.3
2000	1 245	4.1	1 882	4.8
2001	1 290	4.4	1 965	5.5

Lähde: Stakes, Tullihallitus - Källa: Stakes, Tullstyrelsen - Source: Stakes, National Board of Customs

65. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot vuosina 1994-2000
Rusvårdens utgifter och inkomster åren 1994-2000
Expenditure and revenue of the welfare of intoxicant abusers in 1994-2000

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current revenue</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 €		
1994	67 618	7 956	59 662
1995	69 941	8 417	61 524
1996	75 508	9 048	66 460
1997	75 287	9 758	65 529
1998	75 235	8 907	66 328
1999	79 916	8 965	70 951
2000	87 430	9 210	78 221

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Kommunernas bekostade service. - Services paid by municipalities.

Lähde: Kuntien talous- ja toimintatilasto, Tilastokeskus, SOTKA

Källa: Statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet, Statistikcentralen, SOTKA

Source: Statistics on Municipal Finances and Activities, Statistics Finland, SOTKA

66. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 2000
Skadekostnader per huvudgrupp år 2000
Costs of detrimental effects by main category in 2000

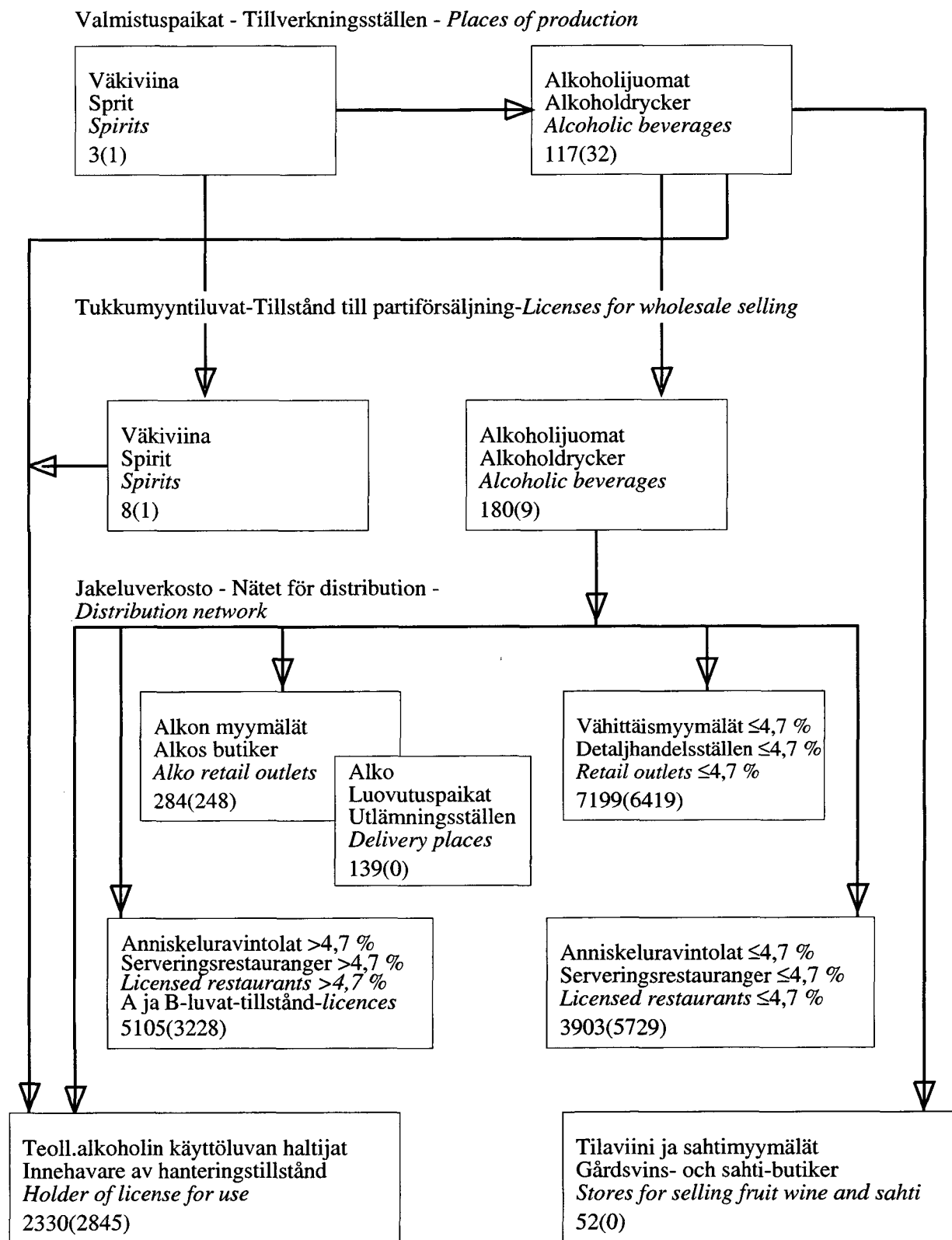
	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö - Narkotika och missbruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>	
	min	max	min	max
Milj. € - Mn € - EUR million				
Välittömät kustannukset - Direkt kostnader - <i>Direct costs</i>	507	666	124	188
Terveyskulut-Hälsokostnader- <i>Health costs</i>	107	195	20	39
Sosiaalikulut-Sociala kostnader- <i>Social costs</i>	92	120	39	50
Rikollisuuskontrolli-Brottskontroll- <i>Crime control</i>	203	235	38	50
Omaisuuksvahingot, valvonta, tutkimus, ennalta ehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, övervakning, forskning, förebyggande rusmedelsarbete - <i>Damage to property, control, research, preventive intoxicant work</i>	105	116	27	49
Välilliset kustannukset - Indirekt kostnader - <i>Indirect costs</i>	2 370	4 400	290	630
Tuotantomenetykset-Värdet på förlorad arbets- insats- <i>The value of work contributions lost</i>	440	510	53	88
Menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta-Värdet på förlorat liv till följd av förtidigt död- <i>The value of life lost as a result of premature death</i>	1 930	3 890	237	542

Lähde: Källa: *Source: Stakes*

Kuvio 16. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet
Diagram 16. Ramen av alkoholproduktionen och -handeln

Figure 16. Frame of the production and trade in alcoholic beverages

31.12.2001(31.12.1994)

Lähde: - Källa: - Source: STTV

67. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi vuosina 1993-2001
Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker åren 1993-2001
Production and bottling of alcoholic beverages in 1993-2001

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Eau-de-Vie</i>	Muita väkeviä juomia Övriga spritdrycker <i>Other spirits</i>	Väkeviä viinejä Starkviner <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättviner <i>Light wines</i>	Long drink -juomia Long drinks <i>Long drinks</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Malt beverages</i>
1 000 litraa - liter - litres						
1993	29 771	9 276	10 314	13 729	14 100	458 237
1994	32 121	5 857	11 947	14 659	25 409	433 660
1995	34 026	5 954	10 720	29 663	29 778	454 468
1996	35 233	6 046	8 677	33 906	31 402	464 307
1997	34 472	6 486	5 921	37 754	23 225	469 614
1998	34 004	9 146	4 146	54 812	23 217	454 751
1999	33 095	9 898	4 636	70 467	24 670	464 932
2000	32 910	9 677	3 318	69 587	18 989	446 087
2001	29 463	5 630	4 270	71 876	22 052	456 804

Lähde: - Källa: - Source: STTV

68. Väkiiviinan valmistus ja kotimaan myynti vuosina 1993-2001
Tillverkning och inhemsk försäljning av sprit åren 1993-2001
Production and domestic sales of industrial ethyl alcohol in 1993-2001

Väkiiviinan valmistus
100 %:n alkoholina
Tillverkning av sprit
i 100%-ig alkohol
*Production of industrial ethyl
alcohol, 100 % alcohol*

Puhdistettu, tekninen ja lievästi
denaturoitu väkiiviina sekä -valmisteet
Renad, teknisk och lindrigt denaturerad
sprit och -preparat
*Rectified, technical and slightly
denatured ethyl alcohol and -products*

Vuosi - År - Year	1 000 kg	1 000 kg
1993	17 506	8 157
1994	21 191	8 131
1995	17 861	7 929
1996	18 860	6 612
1997	19 121	7 981
1998	19 400	6 156
1999	21 207	7 121
2000	18 845	7 686
2001	18 728	9 291

Lähde: - Källa: - Source: STTV

69. Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1995-2001
Leveranserna av alkoholfria drycker åren 1995-2001
Deliveries of non-alcoholic beverages in 1995-2001

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia ja viinejä Förskurna drycker och vines <i>Fortified beverages and wines</i> (1.2-2.8 %)	Olutta Öl <i>Beer</i> (0.5-2.8 %)
	1 000 litraa - liter - litres	
1995	9 506	15 561
1996	6 154	14 106
1997	5 469	14 648
1998	4 268	13 276
1999	4 001	15 603
2000	3 620	12 980
2001	3 152	12 098

Lähde: Tullihallitus. - Källa: Tullstyrelsen. - Source: National Board of Customs.

70. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2001
Inhemska och utländska producter inom försäljningen av alkohdrycker år 2001
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages in 2001

Juomaryhmä - Drink Category	Osuus - % - Andel - % - Share %			Varugrupp
	Kotimaiset Inhemska <i>Domestic</i>	Ulkomaiset Utländska <i>Imported</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Väkevät juomat-Spirits	77.8	22.2	100.0	Starka drycker
Väkevät viinit-Strong wines	82.2	17.8	100.0	Starkvin
Miedot viinit-Mild wines	9.5	90.5	100.0	Lätta viner
Siiderit -Ciders	91.5	8.5	100.0	Cider
Long drink-Long drinks ¹⁾	100.0	0.0	100.0	Long drink
Mallasjuomat-Malt beverages	98.2	1.8	100.0	Maltdrycker

¹⁾ Käymisteitse valmistettu long drink.- Genom jäsnig framställd long drink.-Long drink, made by fermentation.

Lähde: - Källa: - Source: STTV

71. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 1997-2001
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp åren 1997-2001
Sales of alcoholic beverages per drink category in 1997-2001

Juomaryhmä <i>Drink Category</i>	1997	1998	1999	2000	2001	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat- <i>Spirits</i>	25352	26267	25981	26111	27551	Starka drycker
Maustamattomat viinat- <i>Unflavoured plain</i>	16000	16321	16115	16264	16838	Okryddat brännvin
Maustetut viinat- <i>Flavoured</i>	1400	1576	1562	1495	1664	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat- <i>Fruit spirits</i>	40	42	43	45	57	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt- <i>Cognac and brandy</i>	2067	2146	2225	2352	2563	Konjak och brandy
Viskit- <i>Whisky</i>	1959	2137	2071	2033	2076	Whisky
Rommit- <i>Rum</i>	986	953	871	859	938	Rom
Liköörit ja punssit- <i>Liqueurs and punch</i>	2300	2489	2529	2577	2953	Likör och punsch
Katkerot- <i>Bitters</i>	600	603	564	487	462	Bitters
Väkevät viinit- <i>Strong wines</i>	6753	4511	4361	4359	4698	Starkvin
Miedot viinit- <i>Mild wines</i>	33601	37040	38256	39282	43450	Lätta viner
Punaviinit- <i>Red wines</i>	10347	12410	13384	15133	17772	Rödvin
Roseviinit- <i>Rosé wines</i>	449	424	444	415	510	Rosévin
Valkoviinit- <i>White wines</i>	15470	15687	16400	17022	18247	Vitvin
Kuohuviinit- <i>Champagne</i>	1793	2030	2613	2316	2538	Mousserande vin
Muut miedot viinit- <i>Other mild wines</i>	5542	6489	5414	4397	4384	Andra lätta viner
Siiderit- <i>Ciders</i>	26192	35948	47459	53626	56230	Cider
Long drink -juomat- <i>Long drinks</i>	23733	23298	20683	18405	18047	Long drink
Vahva olut- <i>Strong beer</i>	33561	31374	31352	29354	28896	Starköl
Keskiolut- <i>Mild beer</i>	382025	367535	368203	363840	375297	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina <i>Total 100 % alcohol</i>	35499	36009	36446	36480	38156	Totalt 100 % alkohol

72. Alkoholiuomien myynti jakeluteittään 100 %:n alkoholina vuosina 1992-2001
Försäljning av alkoholdrycker enligt distributionsväg i 100 %-ig alkohol åren 1992-2001
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100 % alcohol, in 1992-2001

Vuosi År Year	Vähittäismyynti - Detaljförsäljning <i>Retail sales</i>		Anniskelu - Servering - Licensed <i>serving</i>		Yhteensä Totalt Total
	Alkon myymälät Alkos butiker <i>Alko's retail outlets</i>	Muu vähittäis- myynti - Övriga detaljhandel <i>Other retail sales</i>	A+B - ravintolat restauranger <i>restaurants</i>	C- ravintolat restauranger <i>restaurants ≤4.7 %</i>	
	1 000 1				
1992	16 205	11 367	6 503	1 921	35 996
1993	14 739	11 333	6 000	2 110	34 182
1994	14 377	10 980	5 877	2 183	33 417
1995	14 068	11 333	6 478	2 279	34 158
1996	13 417	12 006	6 562	2 070	34 056
1997	13 487	12 831	7 245	1 936	35 499
1998	13 991	13 477	6 851	1 689	36 009
1999	14 215	14 107	6 722	1 403	36 446
2000	14 545	14 136	6 597	1 203	36 480
2001	15 549	14 879	6 639	1 089	38 156

Osuus - Andel - Percentage

1992	45.0	31.6	18.1	5.3
1993	43.1	33.2	17.6	6.2
1994	43.0	32.9	17.6	6.5
1995	41.2	33.2	19.0	6.7
1996	39.4	35.3	19.3	6.1
1997	38.0	36.1	20.4	5.5
1998	38.9	37.4	19.0	4.7
1999	39.0	38.7	18.4	3.8
2000	39.9	38.7	18.1	3.3
2001	40.8	39.0	17.4	2.9

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV; Alko

73. Alkoholijuomien myynti vuosina 1992-2001
Försäljning av alkoholdrycker åren 1992-2001
Sales of alcoholic beverages in 1992-2001

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Spritdrycker Spirits	Väkeviä viinejä Starkviner Fortified wines	Mietoja viinejä Lättviner Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drinks Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keskiolutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Total 100 % alkohol Total 100 % alcohol
---------------------	--	--	--	------------------------------	---	--	--	--

1 000 litraa - liter - litres

Vähittäismyynti - Detaljförsäljning - Retail sales

1992	25 643	6 003	29 243	805	7 510	32 579	264 496	27 572
1993	22 934	5 196	31 081	1 219	6 202	22 773	265 827	26 072
1994	20 815	6 620	30 436	1 957	6 480	21 543	256 622	25 357
1995	21 014	6 782	30 735	10 391	7 201	19 409	249 300	25 401
1996	20 434	6 710	28 340	11 938	13 216	17 055	257 960	25 423
1997	20 714	6 008	29 038	16 480	16 467	17 122	267 793	26 318
1998	21 789	4 379	32 824	23 771	17 817	17 463	261 631	27 468
1999	22 075	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486	28 322
2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680
2001	23 537	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923	30 427

Toimitukset anniskeluun - Leveranserna till servering - Deliveries to licensed serving

1992	3 655	147	2 530	1 337	3 493	41 462	95 367	8 424
1993	3 255	134	2 405	1 854	3 291	23 808	113 340	8 110
1994	3 280	162	2 540	2 674	3 822	18 276	116 107	8 060
1995	3 889	388	3 310	6 715	5 051	18 426	118 565	8 757
1996	3 787	575	3 310	7 630	6 626	17 472	113 431	8 633
1997	4 638	744	4 563	9 711	7 266	16 439	114 232	9 181
1998	4 478	132	4 216	12 177	5 481	13 911	105 904	8 541
1999	3 906	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717	8 125
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800
2001	4 014	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374	7 729

Yhteensä - Totalt - Total

1992	29 298	6 150	31 773	2 143	11 003	74 041	359 863	35 996
1993	26 188	5 330	33 486	3 073	9 494	46 581	379 167	34 182
1994	24 095	6 782	32 976	4 631	10 302	39 819	372 729	33 417
1995	24 903	7 170	34 045	17 105	12 252	37 835	367 864	34 158
1996	24 221	7 285	31 649	19 568	19 842	34 527	371 391	34 056
1997	25 352	6 753	33 601	26 192	23 733	33 561	382 025	35 499
1998	26 267	4 511	37 040	35 948	23 298	31 374	367 535	36 009
1999	25 981	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203	36 446
2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480
2001	27 551	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297	38 156

Lähteet: - Källor: - Sources: Stakes; STTV

74. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1995-2001
Import av alkoholdrycker åren 1995-2001
Imports of alcoholic beverages in 1995-2001

Vuosi År Year	Väkevät juomat Sprit- drycker Spirits	Kuohu- viinit Skumviner Sparkling wines	Siiderit Cider Cider	Muut viinit Övriga viner Other Wines	Mallas- juomat Malt- drycker Malt beverages	Arvo Värde Value (cif)
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
1995	7 792	1 422	2 748	27 398	8 168	100 562
1996	7 946	1 299	7 505	25 524	7 282	104 295
1997	8 679	1 734	12 886	29 519	7 446	124 878
1998	9 400	2 350	14 537	33 139	8 007	149 258
1999	9 495	2 764	17 215	32 511	6 728	161 404
2000	10 114	2 612	10 821	38 189	6 581	171 651
2001	11 405	2 671	11 407	40 333	7 816	190 796
2001:						
EU	9 888	2 504	11 373	26 269	4 185	153 927
Muu Eurooppa-Övriga Europa- Rest of Europe	336	99	12	4 136	3 095	7 732
Muut maat-Övriga länder- Other countries	1 181	68	22	9 928	536	29 136

Lähde: Tullihallitus; Stakes - Källa: Tullstyrelsen; Stakes - Source: National Board of Custom; Stakes

75. Alkoholijuomien vienti vuosina 1995-2001
Export av alkoholdrycker åren 1995-2001
Exports of alcoholic beverages in 1995-2001

Vuosi År Year	Väkevät juomat Sprit- drycker <i>Spirits</i>	Kuohu- viinit Skumviner <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Malt beverages</i>	Arvo Värde <i>Value (fob)</i>
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
1995	27 682	10	1 374	162	30 493	59 736
1996	31 139	25	1 640	200	29 536	77 511
1997	23 442	1	793	101	32 181	73 633
1998	22 644	3	1 360	172	31 765	78 029
1999	17 575	4	4 495	150	28 645	72 615
2000	16 010	3	4 615	132	27 392	66 681
2001	15 745	2	5 485	279	27 513	72 445
2001:						
EU	2 630	0	1 072	32	15 398	19 819
Muu Eurooppa-Övriga Europa- <i>Rest of Europe</i>	6 043	2	4 396	247	12 077	29 842
Muut maat-Övriga länder- <i>Other countries</i>	7 073	0	17	0	38	22 784

Lähde: Tullihallitus; Stakes - Källa: Tullstyrelsen; Stakes - Source: National Board of Customs; Stakes

PÄIHTEITÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS JA PÄIHDEOLOIHIN VAIKUTTANEITA TAPAHTUMIA

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista.
- 1932 Kieltolaki kumotaan.
Väkijuomalaki (45/32):
- Alkoholimonopoli perustetaan.
 - Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
 - Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
 - Ostokärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
- 1969 Alkoholilaki (459/68):
Laki keskioluesta (462/68):
- Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
 - Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
 - Vähittäismyynnissä ostokäraja alennetaan 18 vuoteen mietojen juomien osalta.
- Alkoholijuomaverolait (463-466/68).
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/94):
- Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan.
Alkoholilaki (1143/94):
- Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
 - Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin
- Tullimääräyksiä väljennetään.
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan.
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään.
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.
- 1996 Turistituomisten aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta.
Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina.
WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000-2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta" käynnistyy.
- 2002 Alkoholipolitiikka 2000 työryhmän loppuraportti "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" valmistui.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/42).
Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa.
Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/56).
Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin.
Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/65).
Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset.
Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/66).
Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/76).
Luetteloa kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972).
Sisällöltään rikosoikeudellinen. Sääteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/81).
Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/93) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/93).
Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen.
Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1996 Kansallisen huumausainepoliittisen toimikunnan asettaminen.
Huumausainetilanteen arvioiminen sekä toimenpide-ehdotukset huumausaineiden väärinkäytön ja huumausainerikollisuuden torjumiseksi.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997.
(Komiteamietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön.
(Komiteamietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikasta (STM:n julkaisuja 4/1999).
Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68-79/1998).
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan.
Laki rikoslain muuttamisesta (654:2001), huumausaineen käyttörikos.

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/72), Raittiustyölaki (828/82), Sosiaalihuoltolaki (910/82), Päihdehuoltolaki (41/86), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/90), Mielenterveyslaki (1116/90), Rikoslaki (1304/93), (545/99), Poliisilaki (493/95).
Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta.

UTVECKLING AV LAGSTIFTNING I FRÅGA OM RUSMEDEL OCH HÄNDELSER MED INVERKAN PÅ RUSMEDELSLÄGET

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen.
- 1932 Förbudslagen upphävs.
Alkohollagen (45/32):
- Alkoholmonopolet bildas.
 - Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
 - Försäljning genom servering tillåts i speciella fall även på landsbygden.
 - Åldersgränser för inköp: i detaljhandel 21 år, försäljning genom servering 18 år.
- 1969 Alkohollagen (459/68):
Lagen om mellanöl (462/68):
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
 - Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
 - I detaljhandeln sänks åldersgränserna för inköp till 18 år i fråga om svaga drycker.
- Lagarna om accis på alkoholdrycker (463-466/68).
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/94):
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft.
Alkohollagen (1143/94):
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolen av alkoholdrycker avlägsnas, detaljhandelsmonopolet av starka drycker och viner kvarstår.
 - Reklam för milda alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.
- Tullbestämmelser mildras.
Tidsgränser som reglerar alkoholförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholstadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram publiceras.
- 1996 Tidsgränserna för turistinförsel återinförs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till verkställighet av det nationella alkoholprogrammet publiceras.
- 1998 Beslutet om lösgörandet av detaljhandelmonopolen från koncernen Alko-Bolagen.
- 1999 Oy Alko Ab inledde sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning i detaljhandel.
Det andra alkoholprogrammet för Europa (Second European Alcohol Plan 2000-2005) godkändes av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Yhteistyötä ja vastuuta" ("Samarbete och ansvar") inndes.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholipolitik 2000" blev klar med sitt betänkande "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" (en alkoholpolitik som för i många riktningar).

Narkotik

- 1942 Narkotikalag (233/42).
Den första lagen om narkotika i Finland.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpades.
- 1956 Narkotikalag (572/56).
Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffstadgandena blev mer omfattande.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerade avtalet genom förordning (439/65).
I detta avtal förenades alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/66).
Bruk av narkotika blev straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerade avtalet genom förordning (781/76).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgades.
- 1972 Narkotikalag (41/72).
Straffrättslig till sitt innehåll. Reglerade ämnen och tillverkningen av narkotika enligt FN:s narkotikaavtalen från 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/81).
Förordningen ökade betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen.
Finland ratificerade avtalet år 1994 genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/93) och Totalreform av strafflagen (1304/93):
Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överfördes narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 Nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts.
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997.
(Kommittébetänkande 1997:10). Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande.
(Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken
(Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999).
I totalreformen av strafflagen bestämdes om penningtvätt (68-79/1998).
- 2001 Schengenregelverket började tillämpas i Finland.
Lagen om ändringen av strafflagen (654:2001), straff om bruk av narkotika.

Lagstiftning angående rusmedel:

Folkhälsolagen (66/72), Lagen om nykterhetsarbete (828/82), Socialvårdslagen (910/82), Lagen om missbrukarvård (41/86), Läkemedelslagen (395/87), Barnskyddslagen (139/90), Mentalvårdslagen (1116/90), Strafflagen (1304/93), Polislagen (493/95).
Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende.

LEGISLATION AND OTHER ISSUES WITH AN IMPACT ON THE DRUG AND ALCOHOL SITUATION

Alcohol

- 1919 Prohibition.
- 1931 Consultative referendum on Prohibition.
- 1932 Repeal of Prohibition.
Alcohol Act (45/32):
- Establishment of the alcohol monopoly.
 - Retail sale allowed in cities and towns.
 - In special cases, licensed serving authorised also in rural areas.
 - Legal age for consumption: 21 years in retail sale, 18 years in licensed serving.
- 1969 Alcohol Act (459/68):
Medium Beer Act (462/68):
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
 - Retail sale allowed also in rural areas.
 - Legal age for purchase of mild beverages lowered to 18.
- Alcoholic Beverages Tax Acts (463 - 466/68)
- 1977 Alcohol advertising outlawed.
- 1992 European Alcohol Action Plan of the WHO signed.
- 1994 EEA Treaty took effect.
Alcohol Tax Act (1471/94):
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finnish EU Membership.
Alcohol Act (1143/94):
- Monopoly on the import, export, production and wholesale of alcohol abolished; retail monopoly on sprits and wine retained.
 - Advertising of mild alcoholic beverages was permitted with certain restrictions.
- Customs regulations relaxed.
Time limits removed (regulating alcohol import by passengers).
WHO's European Charter on Alcohol took effect.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limit on import by passengers reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol strategy published.
- 1998 Decision was made on the detachment of the retail sale monopoly from the Alko Group.
- 1999 Alko Inc. started up as an independent retail sale monopoly.
The Second European Alcohol Action Plan 2000-2005 was adopted by WHO.
- 2001 The National Alcohol Policy Programme for the 2000s was launched.
- 2002 The working group on alcohol policy 2000 completed its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa".

Narcotic

- 1942 Narcotics Act (233/42).
The first law on narcotics in Finland.
Adapted the regulations of international narcotics conventions.
- 1956 Narcotics Act (572/56).
The production and sales of narcotics were prohibited.
The scope of the penal provisions was extended.
- 1961 Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by decree (439/65).
The Convention combined all previous narcotics conventions.
A list of narcotics subject to control.
- 1966 Narcotics Decree (514/66).
The use of narcotics became a punishable act.
- 1971 Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by decree (781/76).
The list of narcotics subject to control was supplemented.
- 1972 Narcotics Act (41/1972).
Content of a penal nature. Regulated the substances referred
to in the 1961 Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/81).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the narcotics list.
- 1988 Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new
narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/93) and reform of the Penal Code (1304/93).
Updating of narcotics legislation.
Following the reform of the Penal Code, narcotics offenses were
transferred from the Narcotics Act to the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health to forego measures of prosecution
if the perpetrator of a narcotics offense agrees to undergo treatment.
- 1996 Establishing the National Narcotics Policy Committee.
Evaluation of the narcotics situation and proposal of measures to combat
narcotics abuse and narcotics-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 by the National Narcotics Policy Committee (Memorandum 1997/10).
Background material to the memorandum (Memorandum 1997/11).
- 1998 Council of State's Decision-in-Principle on Drug Policy
(Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999).
The reform of the Penal Code laid down provisions for money laundering (68-79/1998).
- 2001 The provisions of the Schengen Agreement took effect in Finland.
Reform of the Penal Code (654:2001) concernig punishment of drug use.

Legislation on alcohol and drugs:

The Public Health Act (66/72), The Temperance Work Act (828/82)
The Social Welfare Act (910/82), The Act on Welfare for Substance Abusers (41/86)
The Pharmaceuticals Act (395/1987), The Child Welfare Act (139/90)
The Mental Health Act (1116/90), The Penal Code (1304/93), The Police Act (493/95).
Council directive on driving licences (91/439/EEC) includes provisions on the
grant of a driving licence to persons dependent on psychotropic substances.

Päihdetilastollinen vuosikirja 2002

Alkoholi ja huumeet

**Rusmedelsstatistisk
årsbok 2002**

Alkohol och narkotika

**Yearbook of Alcohol
and Drug Statistics 2002**

Julkaisu sisältää tietoja alkoholijuomien kulutuksesta, kulutuksen säätelevästä, hinnoista, alkoholijuomien tuotannosta, kaupasta sekä huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäytöstä. Lisäksi esitetään tietoja päihdeiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista sekä päihdehuollosta.

Julkaisun tiedot esitetään aikasarjoina, viimeisimmän vuoden tietoja käsitellään syventävästi yleiskatsauksessa. Julkaisussa on runsaasti tilastotietoja myös graafisesti esitettynä. Tilastot ja kuviot mahdollistavat kansainvälisen vertailun.

Julkaisu on jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle.

Publikationen innehåller uppgifter om alkoholkonsumtion, konsumtionsreglering, priser, produktion av och handel med alkoholdrycker, samt om missbruk av narkotiska ämnen och läkemedel. Ytterligare presenteras uppgifter om rusmedles hälsomässiga och sociala skadeverkningar samt om rusmedelsvården.

Uppgifterna i publikationen presenteras som tidsserier. Det senaste årets uppgifter behandlas fördjupande i allmän översikt. Publikationen innehåller en stor mängd statistiska uppgifter även i grafisk form. Statistik och diagram möjliggör internationell jämförelse.

Publikationen är en fortsättning på den tidigare alkoholstatistiska årsboken, vilken Alko har publicerat sedan år 1932.

The yearbook contains information about the consumption of alcoholic beverages, the regulation of consumption, prices, the production of and trade in alcoholic beverages, narcotics and pharmaceuticals abuse. Subjects dealt with also include the ill effects of intoxicants on health and society and the welfare of intoxicants abusers.

The information in the yearbook is presented as time series, with an indepth look given at the previous year's information in overview. The publication includes a great deal of statistics and related graphics. The statistics and figures permit comparisons at an international level.

The publication complements the Alcohol Statistical Yearbook, which Alko has published since 1932.

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Julkaisujen tilaukset:
p. (09) 3967 2190, fax (09) 3967 2450,
postitse: PL 220/ julkaisut 00531 Helsinki
Internet: www.stakes.fi
e-mail: orders@stakes.fi

Stakes

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
POSTFÖRSÄLJNINGEN/Publikationer
PB 220 FIN-00531 Helsingfors
Tfn +358 9 396 71 eller +358 9 3967 2190
Telefax +358 9 3967 2450
Internet: www.stakes.fi
e-mail: orders@stakes.fi

Stakes

National Research and Development Centre for Welfare and Health
MAIL ORDERS
P.O.B. 220/publications
FIN-00531 Helsinki, Finland
Tel: 358 9 39 671
fax 358 9 3967 2450
Internet: www.stakes.fi
e-mail: orders@stakes.fi

ISBN 951-33-1356-5

ISSN 0785-4625 (Sosiaaliturva)

ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)